

Liahona

IKA-175 NGA
ANIBERSARYO

sa

RELIEF
SOCIETY

p. 14

Si Elizabeth Howard, Eliza Roxcy Snow, ug Hannah Tapfield King nanglingkod sa usa ka litrato sa circa 1867. Niining panahona, si Eliza R. Snow midawat sa assignment gikan ni Presidente Brigham Young (1801–77) sa pagtabang sa pag-organisar sa Relief Society sa tibuok Simbahan. Siya nahimong ikaduhang Kinatibuk-ang Presidente sa Relief Society niadtong 1880 ug miserbisyo hangtud sa iyang kamatayon niadtong Disyembre 5, 1887.

MGA MENSAHE

- 4 Mensahe sa Unang Kapangulohan: Gisangkapan sa Katarung**
Ni Presidente Henry B. Eyring
- 7 Mensahe sa Visiting Teaching: Ang Makaabag nga Gahum ni Jesukristo ug ang Iyang Pag-ula**

ANAA SA HAPIN
Gilitratohan ni Cody Bell.

LABING IMPORTANTING MGA ARTIKULO

- 13 Pag-andam sa Espirituhanong Pagbusog**
Ni Manuel Emilio Ciriaco
Nakahukom mi nga tahuron ang miting sa sakrament nga sobra pa kay sa laing miting sa Dominggo—ug ang resulta talagsaon.
- 14 Ang Pagbu-bu sa Espiritu**
Atol sa ika-175 nga anibersaryo sa pagkatukod sa Relief Society, ang Kinatibuk-ang Kapangulohan sa Relief Society mipakigbahin sa ilang mga pagpamatuod ug mga panabut mahitungod niining sagrado ug gamhanan nga organisasyon.
- 26 Napanalanginan pinaagi sa Akong Matinud-anon nga Igsoong Babaye**
Ni Rafael Antillon
Ang ehemplo ug pagpamatuod sa akong igsoon nga si Thelma nakapausab sa akong kinabuhi.

- 30 Ang Ebanghelyo ug ang Maayong Kinabuhi**
Ni Elder Quentin L. Cook
Si Elder Cook nagpahinumdom kanato sa kaimportante sa pagpili og pilosopiya sa kinabuhi nga nakatutok sa Manluluwas ug sa mga butang nga labing mahinungdanon.

MGA DEPARTAMENTO

- 8 Notebook sa Komperensya sa Oktubre 2016**
- 10 Pagtudlo sumala sa Pamaagi sa Manluluwas: Ang Gahum sa Pagtudlo sa Doktrina**
Ni Douglas D. Holmes
- 38 Mga Hulagway sa Hugot nga Pagtuo: Markus Tilgner**
- 40 Mga Tingog sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw**
- 80 Hangtud sa Sunod Natong Panagkita: Usa ka Leksyon Gikan ni Dandy**
Ni Presidente David O. McKay

48

44 Pagkinabuhi nga Panig-ingnan sa mga Magtutuo

Ni Elder Von G. Keetch

48 Mga Profile sa Young Adult: Tagamtama ang Kalibutan sa South Africa

Ni McKenna Johnson

Usa ka young adult nakakita sa pagsabot ug paghigugma sa Ginoo nga gipakita pinaagi sa mga lihog sa iyang isig ka Santos.

54

50 Pito ka mga Butang nga Atong Gikahadlukan mahitungod sa Paghinulsol—ug Nganong Dili Kita Angay nga Mahadlok

Ni David A. Edwards

54 Sumala sa Gimando sa Doktor

Ni Charlotte Larcabal

Dili sama sa medisina o pagpa-injection, ang paghinulsol mahimong tam-is.

57 Mubo ug Direkta

Unsay atong nahibaloan kabahin sa Inahan sa Langit? Sa unsang paagi angay nga itudlo ang edukasyon kabahin sa seksuwalidad?

58 Gikan sa Natad sa Misyon: Matinud-anong Nagduha-duha, Napanalanganin Pag-ayo

Ni Isaias Vargas Chavarria

60 Atong Luna

62 Poster: Pilia ang Paglaum

63 Mga Tubag gikan sa mga Lider sa Simbahan: Unsaon Pag-atubang sa mga Pagsulay sa Hugot nga Pagtuo

Ni Elder Neil L. Andersen

64 Ang Milagro sa Katapusang Minuto

Ni Cesar H. Bonito Duarte

Mitrabaho ko aron ayuhon ang naguba nga makina sa tibuok panahon nga nanarbaho ko sa kompaniya apan wala mag-malampuson. Makatabang ba ang pag-ampo nga hapit na ang deadline?

Tan-awa kon inyo bang makitan ang Liahona nga gitago dinhi niini nga isyu. Timaan: Unsaon ninyo pagsukod ang inyong gitas-on?

76

66 May Bili ang Pagpaabut

Ni Jessica Larsen

Nag-otso anyos na si Sadie, apan dili gihapon siya tugutan sa iyang papa nga magpabunyag.

68 Mga tubag gikan sa usa ka Apostol: Unsa kaha kon bation nako nga dili ko sama ka maa-yo sa angay nakong mahimo?

Ni Elder Jeffrey R. Holland

69 Dapit Kapangutan-an

Usahay maglagot ko sa akong pamilya. Unsay akong buhaton?

70 Mga Bata nga adunay Kasing-kasing: Pagpintal og Gugma

Ni Jill Hacking

72 Usa ka Nindot nga Pagbati

Ni Jane McBride

Wala pay usa ka adlaw sukad nga nabunyagan si Paulo, ug naka-himo na dayon siya og sayop. Sa unsang paagi makatabang ang sakrament?

74 Pagkakita sa Propeta sa Dios

Ni Elder Kim B. Clark

"Nakahinumdom ko sa unang higayon nga personal nakong nakita ang propeta.

75 Mga Tawo sa Kasaysayan sa Simbahan: Ang Simbahan Naorganisar

76 Mga Istorya kabahin ni Jesus: Si Jesus Gibunyagan

Ni Kim Webb Reid

79 Koloranan nga Pahina: Mapasalamaton Ako sa Akong Lawas

Internasyonal nga magasin sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nga giimpronta sa Cebuano

Ang Unang Kapangulohan: Thomas S. Monson, Henry B. Eyring, Dieter F. Uchtdorf

Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles:

Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks, M. Russell Ballard, Robert D. Hales, Jeffrey R. Holland, David A. Bednar, Quentin L. Cook, D. Todd Christofferson, Neil L. Andersen, Ronald A. Rasband, Gary E. Stevenson, Dale G. Renlund

Editor: Joseph W. Sitati

Luyo-luyo sa mga Editors: Randall K. Bennett, Carol F. McConkie

Mga Adviser: Brian K. Ashton, Jean B. Bingham, LeGrand R. Curtis Jr., Christoffel Golden, Douglas D. Holmes, Erich W. Kopischke, Larry R. Lawrence, Carole M. Stephens

Tigdumalang Direktor: Peter F. Evans

Direktor sa mga Magasin sa Simbahan:

Allan R. Loyborg

Business Manager: Garff Cannon

Tigdumalang Editor: Adam C. Olson

Luyo-luyo sa Tigdumalang Editor: Ryan Carr

Assistant sa Publikasyon: Cremilda Amaral

Team sa Pagsulat ug Pag-edit: Bethany Bartholomew, Brittany Beattie, David Dickson, David A. Edwards, Matthew D. Flitton, Lori Fuller, Garrett H. Garff, LaRene Porter Gaunt, Charlotte Larcabal, Michael R. Morris, Eric B. Murdock, Sally Johnson Odekirk, Joshua J. Perkey, Jan Pinborough, Richard M. Romney, Mindy Anne Selu, Marissa Widdison

Tigdumalang Direktor sa Art: J. Scott Knudsen

Direktor sa Art: Tadd R. Peterson

Team sa Pagdesinyo: Jeanette Andrews, Fay P. Andrus, C. Kimball Bott, Thomas Child, David Green, Colleen Hinckley, Eric P. Johnsen, Susan Lofgren, Scott M. Mooy, Mark W. Robison, Rachel Smith, Brad Teare, K. Nicole Walkenhorst

Coordinator sa Intellectual Property:

Collette Nebeker Aune

Tigdumala sa Produksyon: Jane Ann Peters

Team sa Produksyon: Glen Adair, Connie Bowthorpe Bridge, Julie Burdett, Bryan W. Gygi, Ginny J. Nilson, Gayle Tate Rafferty, Derek Richardson

Prepress: Joshua Dennis, Ammon Harris

Direktor sa Pag-impronta: Steven T. Lewis

Direktor sa Pagpang-apud-apod: Troy K. Vellinga

Paghubad: Francisco M. dela Cruz

Ipadala ang subskripsyon, mga pangutana, ug mga taho ngadto sa *Dateline Philippines* sa *Liahona*, The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, Temple Drive, Greenmeadows Subdivision, Quezon City 1110, Metro Manila, Philippines o sa P. O. Box 1505, Ortigas Center, Emerald Avenue, Pasig 1600, Metro Manila, Philippines. Numero sa telepono 635-9183. Presyo sa subskripsyon sa Pilipinas, P48 matag tuig, P4.00 matag gula, gawas sa mga espesyal nga isyu.

Sa pag-subscribe ug pag-renew sa magasin, bisitahi ang <http://store.lds.org>. Palihug ayaw kalimti sa pagbutang sa imong ward/branch isip address asa ipadala ang imong subskripsyon.

Kon dunay mga pangutana mahitungod sa subskripsyon palihug tawag sa Church's Global Service Center (GSC) sa 1800-8-680-3950 alang sa mga subscriber sa PLDT ug Smart o 1800-1-441-0687 alang sa mga subscriber sa Globe.

Isumiter ang mga manuskrito ug mga pangutana online sa liahona.lds.org; kon ipadala ngadto sa *Liahona*, Room 2420, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, UT 84150-0024, USA; o i-e-mail sa: liahona@ldschurch.org

Liahona (usa ka termino sa Basahon ni Mormon nga nagpasabut nga "kompas o direktor") gimantala sa Albanian, Armenian, Bislama, Bulgarian, Cambodian, Cebuano, Chinese, Chinese (simplified), Croatian, Czech, Danish, Dutch, English, Estonian, Fijian, Finnish, French, German, Greek, Hungarian, Icelandic, Indonesian, Italian, Japanese, Kiribati, Korean, Latvian, Lithuanian, Malagasy, Marshallese, Mongolian, Norwegian, Polish, Portuguese, Romanian, Russian, Samoan, Slovenian, Spanish, Swahili, Swedish, Tagalog, Tahitian, Thai, Tongan, Ukrainian, Urdu, ug Vietnamese. (Ang kasagad magkalahi sa pinulongan.)

© 2017 sa Intellectual Reserve, Inc. Tanang mga katungod gigahin. Gigamit sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nga may pagtugot. Gi-impronta sa Tinipong Bansa sa Amerika. Gi-impronta sa Pilipinas.

Copyright nga impormasyon: Gawas kon sa laing paagi gipasabut, ang mga indibidwal mahimong mokopya sa materyal gikan sa *Liahona* alang sa ilang personal, dili pangkomersyo nga paggamit (lakip sa mga calling sa Simbahan). Kini nga katungod mahimong kuhaon pag-usab sa bisan unsang panahon. Ang biswal nga material dili mahimong kopyahan kon kini adunay mga pagdili diha sa linya sa kredito sa maong artwork. Ang copyright nga mga pangutana kinahanglan ipadala ngadto sa Intellectual Property Office, 50 E. North Temple St., FL 13, Salt Lake City, UT 84150, USA; email: cor-intellectualproperty@ldschurch.org.

For Readers in the United States and Canada:

March 2017 Vol. 20 No. 3. LIAHONA (USPS 311-480) Cebuano (ISSN 1096-5114) is published monthly by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, UT 84150. USA subscription price is \$10.00 per year; Canada, \$12.00 plus applicable taxes. Periodicals Postage Paid at Salt Lake City, Utah. Sixty days' notice required for change of address. Include address label from a recent issue; old and new address must be included. Send USA and Canadian subscriptions to Salt Lake Distribution Center at address below. Subscription help line: 1-800-537-5971. Credit card orders (Visa, MasterCard, American Express) may be taken by phone. (Canada Poste Information: Publication Agreement #40017431)

POSTMASTER: Send all UAA to CFS (see DMM 507.1.5.2). NONPOSTAL AND MILITARY FACILITIES: Send address changes to Distribution Services, Church Magazines, P.O. Box 26368, Salt Lake City, UT 84126-0368, USA.

Mga Ideya sa Family Home Evening

Kini nga isyu naglangkob og mga artikulo ug mga kalihokan nga magamit alang sa family home evening. Ang mosunod mao ang duha ka mga ehemplo.

"Pagkinabuhi nga Panig-ingnan sa mga Magtutuo," pahina 44: Si Elder Keetch naghigot sa kaimportante sa pagpanalipod sa mga doktrina sa ebanghelyo uban sa gugma ug pagkamabination. Human mabasa ang iyang pakigpulong, mahimo kang maghigot sa mga panahon sa kinabuhi sa mga sakop sa pamilya nga ilang gikinahanglan aron sa pagpanalipod sa ebanghelyo. Mahimo usa ninyong basahon ang usa ka istorya sa kasulatan mahitungod sa usa ka tawo kinsa mibarug sa ilang mga gituohan, sama sa istorya ni Daniel o Ester. Giunsa niini nga mga tawo sa pagpakita og gugma alang sa nanaglibut kanila ug ang Ginoo? Mahimo ninyong i-role-play ang usa ka sitwasyon diin ang mga sakop sa pamilya mahimong magpraktis sa pagpakigbahin sa ilang mga gituohan sa nagkalain-laing mga hilisgutan uban sa kalinaw ug panabut nga kinaiya.

"Unsa kaha kon bation nako nga dili ko sama ka maayo sa angay nakong mahimo?" pahina 68: Si Elder Holland naghigot kon unsay buhaton kon kita mobati nga kita dili ingon niana ka maayo. Isip usa ka pamilya, kamo mahimong maghigot mahitungod sa mga talento nga gihatag sa Langitnong Amahan sa matag sakop sa pamilya. Ikon-siderar ang pagdapit sa inyong pamilya sa pagsulat og usa ka tumong nga gusto nilang buhaton sa sunod nga bulan, maghigot sa mga paagi sa pagkab-ot niini nga tumong, sa unsang paagi nga ang ilang mga talento makatabang kanila, ug unsa nga mga kahanas nga ilang gikinahanglan nga palamboon sa pagkab-ot sa ilang tumong. Mahimo ka nga mo-follow up niini nga kalihokan unya ug moawhag sa mga sakop sa pamilya sa paghimo ug pagpaningkamot sa pagkab-ot sa ilang mga tumong.

ANAA PAY DAGHAN SA INTERNET

Ang *Liahona* ug ubang mga materyal sa Simbahan anaa sa daghang pinulongan diha sa languages.lds.org. Bisitaha ang [facebook.com/liahona.magazine](https://www.facebook.com/liahona.magazine) (anaa sa pinulongang English, Portuguese, ug Spanish) sa pagpangita og makadasig nga mga mensahe, mga ideya sa family home evening, ug materyal nga mahimo nimong ipakigbahin sa imong mga higala ug pamilya.

MGA HILISGUTAN NIINI NGA ISYU

Ang mga numero nagrepresentar sa unang pahina sa artikulo.

Bunyag, 61, 66, 76
Ehemplo, 26, 44
Espirituhanong proteksyon, 4, 14, 80
Espiritu Santo, 41, 42, 63
Family history, 40
Gugma, 44, 70
Jesukristo, 7, 76
Kababayan-an, 14, 26, 40
Kamatuoran, 44
Kasaysayan sa Simbahan, 75

Kasugoan, mga, 80
Mga Pagpili, 30
Mga pagsulay sa hugot nga pagtuo, 63
Misyonaryo nga buhat, 26, 58
Pag-ampo, 4, 61, 63, 64, 66
Pag-fellowship, 13, 43, 48
Paghinulsol, 50, 54, 63, 72
Pagkamapainubsanon, 30
Pagkamasulundon, 58, 80

Paglaum, 50, 62
Pagpasalamat, 30, 79
Pag-ula, 7
Pakigsaad, mga, 4
Pamilya, 26, 30, 60, 69, 70
Propeta, mga, 4
Relief Society, 14, 40, 41
Sakrament, 13, 63, 72
Serbisyo, 41, 42, 63
Visiting teaching, 40, 41, 43

**Ni Presidente
Henry B. Eyring**

Unang Magtatambag
sa Unang Kapangulohan

GISANGKAPAN SA KATARUNG

Ang propeta sa Dios dinhi sa yuta, si Presidente Thomas S. Monson, namahayag, “Karon, kita nagtigum batok sa dakong nagkalainlaing matang sa sala, bisyo, ug kadautan nga nagkapundok sa atong atubangan.”¹

Ikahibulong ba ninyo nga mahibalo nga si Presidente Monson nakasulti niadtong mga pulonga 50 ka tuig na ang milabay? Kon kita nagtigum batok sa pwersa sa kadautan nga niadtong panahona grabe na, unsa pa kaha ka grabe ang pagpanghulga sa dautan ngari kanato karon? Sa nindot nga rason, ang Ginoo namahayag sa atong dispensasyon, “tan-awa, ang kaaway naghiusa” (D&P 38:12).

Ang gubat nga diin “tanang kita gitawag”² gisugdan na sa wala pa kita matawo dinhi sa yuta. Kini gisugdan na bisan wala pa gilalang ang kalibutan. Gisugdan na kini sa daghang millenia ang milabay didto sa kinabuhi nga wala pa dinhi sa yuta, diin si Satanas misukol ug “nagtinguha sa paglaglag sa kabubut-on sa tawo” (Moises 4:3).

Si Satanas nalupig sa pakiggubat ug “gitambog ngadto sa yuta” (Pinadayag 12:9), diin siya nagpadayon sa iyang gubat karon. Dinhi sa yuta “siya nagpasiugda og gubat batok sa mga santos sa Dios, ug miliyok palibut kanila” (D&P 76:29) uban sa bakak, pagpanglimbong, ug mga tintasyon.

Siya nakiggubat batok sa mga propeta ug apostoles. Siya nakiggubat batok sa balaod sa kaputli ug kabalaan sa kaminyoon. Siya nakiggubat batok sa mga pamilya ug sa templo. Siya nakiggubat batok sa maayo, balaan ug sagrado.

Unsaon man nato sa pagpakiggubat sa maong kaaway? Unsaon man nato sa pagkig-away batok sa dautan nga

makita nga milukop sa atong kalibutan? Unsa man ang atong hinagiban? Kinsa ang atong kaalyado?

Ang Gahum sa Kordero

Si Propeta Joseph Smith mitudlo nga ang yawa walay gahum ibabaw kanato gawas lamang kon ato siyang tugotan.³

Nakakita sa atong panahon, si Nephi “nakakita sa gahum sa Kordero sa Dios, nga kini mikunsad diha sa mga Santos sa simbahan sa Kordero, ug diha sa mga katawhan sa pakigsaad sa Ginoo, kinsa nagkatibulaag diha sa ibabaw sa tibuok yuta; ug *silangisangkapan sa katarung ug uban sa gahum sa Dios sa dako nga himaya*” (1 Nephi 14:14; emphasis gidugang).

Unsaon nato sa pagsangkap ang atong kaugalingon uban sa pagkamatarung ug gahum? Atong ibalaan ang adlawng igpapahulay ug motahud sa priesthood. Kita mohimo ug motuman sa sagradong mga pakigsaad, magbuhat sa atong family history, ug motambong sa templo. Kita pada-yong maningkamot sa paghinulsol ug mangamuyo uban sa Ginoo sa “dihogi sa inula nga dugo ni Kristo nga kami mahimo nga makadawat sa kapasayloan sa among mga sala” (Mosiah 4:2). Kita mag-ampo ug moserbisyo ug mopamatuod ug mopakita sa hugot nga pagtuo kang Jesukristo.

Kita usab nagsangkap sa atong mga kaugalingon sa pagkamatarung ug gahum kon atong “gimahala sa kanunay diha sa [atong] mga hunahuna ang mga pulong sa kinabuhi” (D&P 84: 85). Atong ibahandi kadtong mga pulong

pinaagi sa pagtagbaw og maayo sa balaang mga kasulatan ug sa mga pulong sa mga pinili nga mga sulu-goon sa Ginoo, kinsa mopakigbahin sa Iyang kabubut-on, hunahuna, ug tingog (tan-awa sa D&P 68:4) sa panahon sa kinatibuk-ang komperensya sa sunod bulan.

Sa atong pakiggubat batok sa dautan, kinahanglan gayud kanunay natong hinumduman nga kita tabangnan sa mga tawo dinhi sa mortalidad ug sa langit. Ang atong kaalyado naglakip sa Dios ang Amahan sa Kahangturan, ang Ginoong Jesukristo ug ang Espiritu Santo.

Ang atong kaalyado naglakip usab sa dili makita nga mga kasundalohan sa langit. “Ayaw kahadlok,” si Eliseo misulti og usa ka nalisang nga batanong lalaki samtang sila nag-atubang sa mga kasundalohan sa dautan, “kay sila nga ania uban kanato labing daghan kay kanila nga anaa kanila” (tan-awa sa 2 Mga Hari 6:15–16).

Dili kita angay nga mahadlok. Ang Dios nahigugma sa Iyang mga Santos. Siya dili mobiya kanato.

Ako nasayud nga ang Dios, agi og tubag sa pag-ampo, mituman sa akong mga pangamuyo sa pagtubos kanako gikan sa dautan. Ako mopamatuod nga uban sa tabang sa Dios nga Amahan, ang Manluluwas sa kalibutan, ug sa Espiritu Santo, kita makasiguro nga mahatagan og igong gahum sa pagbuntog sa bisan unsang pwersa sa dautan nga atong atubangon.

Unta kita kanunayng sangkapan sa katarung aron nga kita masaligon nga makabaton og kadaugan sa katapusan. ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Thomas S. Monson, “Correlation Brings Blessings,” *Relief Society Magazine*, Abr. 1967, 247.
2. “We Are All Enlisted,” *Hymns*, nu. 250.
3. Tan-awa sa *Mga Pagtulun-an sa mga Presidente sa Simbahan: Joseph Smith* (2007), 255.

PAGTULUN-AN GIKAN NIINI NGA MENSAHE

Si Presidente Eyring nagpahinumdom kanato nga kita anaa sa pagkiggubat batok sa dautan. Makasugod mo pinaagi sa pagkantata sa “We Are All Enlisted” (*Hymns*, nu. 250) uban niadtong inyong gitudloan. Dayon mahimo ninyong dapiton sila sa pagpakigbahin kon sa unsang paagi sila napanalipdan pinaagi sa pagkamatarung ug paghunahuna og mga paagi sa pagpanalipod sa ilang pamilya batok ni Satanas, sama sa pagpili og maayong media, paghimo og family council, o sa sinemana nga family home evening. Kamo tingali mohagit kanila nga mainampoong mamalandong kon unsaon sa pagtukod og espirituhanon nga mga depensa sa ilang pamilya ug awhaga sila sa paghimo og plano sa pag-implementar sa ilang mga ideya.

Nakadesisyon Nako

Ni Madison Thompson

Sa makausa nakadawat ko og bililhong leksyon sa usa ka klase sa Young Women bahin sa sekswal nga kaputli—usa ka hilisgutan nga daghang kabatan-onan nahimong dili komportable diha sa ilang lingkuranan. Dili na nako mahinumduman ang tanang butang nga akong nakat-unan nianang adlaw, apan akong nahinumduman ang akong lider nga naghisgot mahitungod sa iyang personal nga mga sumbanan—nga ang sekswalidad kanunayng magpabilin nga putli. Ang iyang mga pulong nagpabilin kanako, ug dayon mihimo ko og maampingon nga desisyon sa pagpahiangay niini isip usa sa akong kaugalingong personal nga mga sumbanan.

Usa ka adlaw sa akong pagpauli samtang nagsakay ko og bus gikan sa kalihokan sa sport, dunay tawo sa bus nagsugod og dula nga tinuod o hagit [truth or dare]. Tungod sa kalaay, ang ubang mga batan-on ug ako nangapil. Dihang ako nang turno, nanga-has ko sa pagbuhat og butang nga kahibalo ko nga dili husto. Lisud unta kini nga desisyon alang kanako, apan ang mga pulong sa akong lider sa Young Women misantop sa akong hunahuna, ug ang pagpili nahimong sayon. Dali kaayo kong mibalibad. Nakadesisyon nako unsa akong buhaton sa ingon niana nga sitwasyon.

Nakahibalo ko nga kon mosimba kita ug mogahin og luna alang sa mga butang nga gitudlo didto, kita mapanalanginan uban sa mas dako nga espirituhanon nga kusog ug mapanalipdan gikan sa mga tintasyon sa kalibutan.

Ang tagsulat nagpuyo sa Utah, USA.

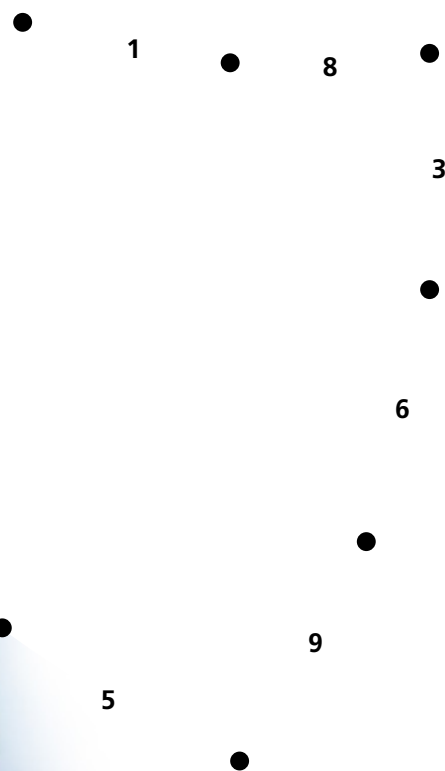
MGA BATA

Isul-ob ang Inyong Hinagiban

Dunay daghang dautang mga butang sa kalibutan karon. Ang ebanghelyo sama sa usa ka taming nga manalipod kanato. Aniaay 10 ka mga butang nga gisulti ni Presidente Eyring nga atong buhaton aron sa pagpanalipod sa atong kaugalingon. Alang sa matag usa, pangitaa ang numero sa litrato ug pagdrowing og linya nga magsumpay sa mga tuldok. Kolori kini kon kamo nahuman na!

1. PAGBALAAN SA ADLAW NGA IGPAPAHULAY
2. PAGTAHUD SA PRIESTHOOD
3. PAGHIMO UG PAGTUMAN SA PAKIGSAAD
4. PAGTRABAHO SA FAMILY HISTORY
5. PAG-ADTO SA TEMPLO
6. PAGHINULSOL
7. PAG-AMPO
8. PAGSERBISYO SA UBAN
9. PAGPAKIGBAHIN SA INYONG PAGPAMATUOD
10. PAGBASA SA MGA KASULATAN

Ang Makaabag nga Gahum ni Jesukristo ug ang Iyang Pag-ula

*Tun-i sa mainampuon paagi
kining materyal ug pagtinguha sa
inspirasyon aron masayud unsay
angay nga ipakigbahin. Sa unsang
paagi ang pagsabut sa katuyoan
sa Relief Society nag-andam sa
mga anak nga babaye sa Dios
alang sa mga panalangin sa
kinabuhing dayon?*

Hugot nga Pagtuo
Pamilya
Kahupayan

“Mahimo ko ang tanang butang pinaagi kaniya nga nagapalig-on kanako” (Mga Taga-Filipos 4:13). “Bisan og kitang tanan adunay mga kahuyang, kita makabuntog niini,” miingon si Presidente Dieter F. Uchtdorf, Ikaduhang Magtatambag sa Unang Kapangulohan. “Sa tinuod pinaagi sa grasya sa Dios nga, kon kita magpaubos sa atong mga kaugalingon ug magbaton og hugot nga pagtuo, ang mahuyang nga mga butang malig-on.”¹

Ang atong Manluluwas nag-ingon diha sa Doktrina ug mga Pakigsaad, “Ako molakaw diha sa inyong atubangan. Ako anaa sa inyong tuo nga kamot ug sa inyong walà, ug ang akong Espiritu mahimo nga anaa sa inyong mga kasingkasing, ug ang akong mga anghel anaa libut kaninyo, aron sa pagtabang kaninyo” (D&P 84:88).

“Si Nephi maoy usa ka ehemplo sa usa ka tawo kinsa nahibalo, nakasabut, ug nagsalig sa makaabag nga gahum sa Manluluwas,” miingon si Elder David A. Bednar sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles. “Ang mga igsoon ni Nephi migapos kaniya ug miplano sa iyang kamatayon. Palihug timan-i ang pag-ampo ni Nephi: ‘O Ginoo, sumala sa akong hugot nga pagtuo diha kanimo, luwasa ako gikan sa mga kamot sa akong igsoon nga mga lalaki; oo, gani *hatagan mo ako sa kusog nga ako makabugto niini nga mga pisi* diin ako gigapos’ (1 Nephi 7:17; emphasis gidugang).

“... Si Nephi wala mag-ampo nga usbon ang iyang mga kahimtang. Hinoon, nag-ampo siya alang sa kalig-on sa pag-usab sa iyang mga kahimtang. Ug ako nagtuo nga nag-ampo

siya niining paagiha tungod kay nakahibalo, nakasabut, ug nakasinati siya sa makaabag nga gahum sa Pag-ula.

“Wala ko magtuo nga ang mga gapos nga gigapos ni Nephi nangababdad lang gikan sa iyang mga kamot ug pulso. Hinoon, nagtuo ko nga gipanalanginan siya og determinasyon ug personal nga kusog lapas sa natural niyang kapasidad, nga siya ‘pinaagi sa gahum sa Ginoo’ (Mosiah 9:17) naningkamot ug milubag ug mibira sa mga pisi, ug sa katarasan ug sa tinuoray naabagan sa pagbugto sa mga gapos.”²

Dugang nga mga Kasulatan ug Impormasyon

Isaias 41:10; Ether 12:27;
reliefsociety.lds.org

MUBO NGA MGA SULAT

1. Dieter F. Uchtdorf, “Ang Gasa sa Grasya,” *Liahona*, Mayo 2015, 108.
2. David A. Bednar, “Kalig-on nga lapas sa Atong Kaugalingon,” *Liahona*, Mar. 2015, 54.

Ikonsiderar
Kini

Sa unsang
paagi ang
makaabag
nga gahum
ni Jesukristo
ug ang iyang
maulaong
sakripisyo
makatabang
nga
malig-on ang
atong mga
kahuyang?

NOTEBOOK SA KOMPERENSYA SA OKTUBRE 2016

“Unsa nga Ako ang Ginoo namulong Ako namulong; . . . bisan pinaagi sa akong kaugalingon nga tingog o pinaagi sa tingog sa akong mga sulugoon kini managsama ra” (D&P 1:38).

Samtang kamo magribyu sa kinatibuk-ang komperensya sa Oktubre 2016 inyong magamit kining mga pahina (ug mga Notebook sa Komperensya sa umaabut nga mga isyu) aron sa pagtabang kaninyo sa pagtuon ug paggamit sa bag-o nga mga pagtulun-an sa buhi nga mga propeta ug mga apostoles ug ubang mga lider sa Simbahan.

DOKTRINA NGA GIHATAGAN OG GIBUG-ATON

Hingpit nga Kalipay Mao ang Yawe sa Atong Espiritwal nga Pagsugakod

Kon ang sentro sa atong kinabuhi anaa sa plano sa kaluwasan . . . ug ni Jesukristo ug sa Iyang ebanghelyo, mobati kita og kalipay bisan unsa pay mahitabo—o wala mahitabo—sa atong kinabuhi. . . .

“ . . . Ang Iyang kalipay makanunayon, nagsiguro kanato nga ang atong ‘mga kasakitan sulod lamang sa mubo nga higayon’ [D&P 121:7] ug ipahinungod ngadto sa atong kaayohan. . . .

“ . . . Sama diha sa tanang butang, si Jesukristo mao ang atong labing halang-dong ehemplo, ‘nga tungod sa kalipay nga gibutang sa iyang atubangan mian-tus sa krus’ [Mga Hebreohanon 12:2]. Hunahunaa kana! Aron Iyang malahutay ang pinakasakit nga kasinatian nga nalahutay sukad dinhi sa yuta, ang atong Manluluwas nagtutok sa *kalipay*! . . .

“Kon motan-aw kita diha sa kalibutan ug mosunod sa mga pormula niini sa kalipay, dili gayud kita makaila og hingpit nga kalipay. . . . Ang hingpit nga kalipay usa ka gasa alang sa matinud-anon.”

Presidente Russell M. Nelson, Presidente sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, “Hingpit nga Kalipay ug Espirituhanon nga Pagsugakod,” *Liahona*, Nob. 2016, 84.

PROPETIKANHON NGA SAAD

DUHA KA MGA BUTANG NGA DILI MAHIMO SA HUGOT NGA PAGTUO

1. “Ang Atong Amahan sa Langit . . . dili mamugos ni bisan kinsa sa pagpili sa dalan sa pagkamatarung. Wala mamugos ang Dios sa Iyang kaugalingong mga anak sa pagsunod Kaniya didto sa premortal nga kalibutan. Sigurado nga dili Siya mopugos nato karon samtang ania kita niining kinabuhia.

“Ang Dios modapit, moawhag. Ang Dios motabang nga walay pagkaluya uban sa gugma ug inspirasyon ug pagdasig. Apan ang Dios dili gayud mamugos—moguba kana sa Iyang dakong plano alang sa mahangturon natong pag-uswag. . . .

2. “Dili mahimo sa pagtuo . . . mao ang pagpugos sa tong pagtuo ngadto sa Dios. Dili kita makapugos sa Dios aron matuman unsay atong mga tinguha—bisan og nagtuo kitang sakto kaayo kita o sinsero kaayo kitang nag-ampo. . . .

Dili, ang katuyoan sa pagtuo dili ang *pag-usab* sa kabubut-on sa Dios apan aron kita *makalihok* sa kabubut-on sa Dios. Ang pagtuo usa ka pagsalig—pagsalig nga nakakita ang Dios sa wala nato makita ug nga Siya nahibalo sa wala nato mahibalo.”

Presidente Dieter F. Uchtdorf, Ikaduhang Magtatambag sa Unang Kapangulohan “Ikaupat nga Andana, Katapusang Pultahan,” *Liahona*, Nob. 2016, 16, 17.

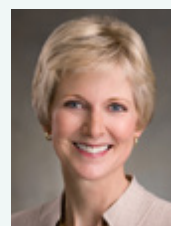

Pagkahimong mas Maayo nga Miyembro nga Misyonaryo

Miingon si Presidente Thomas S. Monson sa Oktubre 2013 nga kinatibuk-ang komperensya: “Karon ang panahon alang sa mga miyembro ug misyonaryo sa pagtinabangay. . . . [Ang Ginoo] motabang kanato kon molihok kita uban sa pagtuo nga matuman ang Iyang buhat.”

Duha ka mga Apostoles miawhag kanato nga mahimong mas maayo nga miyembro nga mga misyonaryo. Gamita ang 2016 sa Nobyembre nga isyu o bisitaha ang conference.lds.org sa pagbasa sa unsay ilang gisulti.

- Tan-awa sa Neil L. Andersen, “Usa Ka Saksi sa Dios,” 35.
- Tan-awa sa Dallin H. Oaks, “Pagpakigbahin sa Gipahiuli nga Ebanghelyo,” 57.

PAGHATAG OG GUGMANG PUTLI NGADTO SA UBAN

Dayag lang nga si Jesukristo mao ang hingpit nga ehemplo sa gugmang putli. . . .

Tinguha natong gamiton ang kahayag sa ebanghelyo aron makita ang uban sama sa pagtan-aw sa Manluluwas—uban sa kalooy, pag-laum, ug gugmang putli. Moabut ang adlaw nga may kompleto na kitang panabut sa kasingkasing sa uban, ug magpasalamat nga gikaloy-an kita—sama sa atong paghatag og manggiloy-ong mga hunahuna ug pulong ngadto sa uban atol niining kinabuhia. . . .

Ang atong obligasyon ug pribiliheyo mao ang paghangop sa kalamboan diha *satanan* samtang maningkamot kita nga mas mahisama sa Manluluwas nga si Jesukristo.

Jean B. Bingham, Unang Magtatambag sa Kinatibuk-ang Kapangulohan sa Primary, “Akong Dad-on ang Kahayag sa Ebanghelyo sulod sa Akong Panimalay,” *Liahona*, Nob. 2016, 6, 8.

MGA ISTORYA SA KOMPERENSYA

Panahon sa Pag-usab

Gamita ang 2016 sa Nobyembre nga isyu o bisitaha ang conference.lds.org sa pagbasa sa unsay ilang gisulti.

- Unsa ang nakat-una ni Presidente Henry B. Eyring mahitungod sa Aaronic Priesthood sa dihang siya usa pa ka priest? —Tan-awa sa “Aron Siya Mahimo nga Lig-on Usab,” 75.
- Unsa ang nakat-unan ni Elder Dale G. Renlund mahitungod sa paghinulsol sa dihang siya 12 anyos? —Tan-awa sa “Paghinulsol: Usa Ka Malipayon nga mga Pagpili,” 121.
- Sa unsang paagi nga si Elder Gary E. Stevenson nakaangkon sa iyang pagpamatuod sa Basahon ni Mormon? —Tan-awa sa “Tan-awa sa mga Basahon, Tan-aw sa Ginoo,” 44.
- Unsa ang gibuhat ni Elder Craig C. Christensen isip usa ka estudyante sa seminary nga nakapausab sa pamaagi sa iyang pagbasa sa Basahon ni Mormon? —Tan-awa sa “Usa ka Pinili nga Manalagna Ako Mopasanay,” 27.

Sa pagbasa, pagtan-aw, o pagpaminaw sa mga pakigpulong sa kinatibuk-ang komperensya bisitaha ang **conference.lds.org**.

ANG GAHUM SA PAGTUDLO SA DOKTRINA

Sa unsang paagi nga atong madugangan ang atong abilidad sa pagtudlo sa doktrina uban sa gahum ug awtoridad?

Ni Douglas D. Holmes

Unang Magtatambag sa Kinatibuk-ang
Kapangulohan sa Young Men

Isip bag-ong presidente sa misyon, miabut ko sa gi-assign kanamo nga misyon uban sa dakong kahinam sa mga miting sa misyonaryo nga puno sa Espiritu sama sa akong nahinum-duman isip batan-ong misyonaryo. Apan human makompleto ang among unang hugna sa mga zone conference, nasagmuyo ko. Ang Espiritu dili sama ka abunda sa akong gilauman, ug pipila ka mga misyonaryo morag dili interesado.

Samtang ang akong asawa ug ako namalandong ug nag-ampo kon unsaon nga mahimong mas espirituhanon ang among kinabuhi ug ang kinabuhi sa mga misyonaryo, nagiyahan kami nga motutok sa pagtudlo sa doktrina ni Kristo ug sa gahum niini sa pag-usab kanato. Samtang gisunod namo kini nga plano sa misunod nga mga bulan, pipila ka mga misyonaryo miduol kanako nga mipakigbahin og mga pagmahay sa nangaging mga kinaiya ug mipahayag og tinguha nga mas magmakugihon sa pagtuman sa mga patakaran sa misyon ug pagsunod sa ebanghelyo.

Unsa ang Hinungdan Niini nga Kausaban?

Si Presidente Boyd K. Packer (1924–2015), Presidente sa Korum

sa Napulog Duha ka mga Apostoles, kanunay nga mitudlo: “Ang tinuod nga doktrina, unya nasabtan, mopa-usab sa mga kinaiya ug pamatasan. “Ang pagtuon sa mga doktrina sa ebanghelyo mas dali nga makapalambo sa pamatasan kay sa pagtuon bahin sa pamatasan aron mapalambo kini.”¹ Nasayud ako niini kaniadto, apan pagkahuman niining kasinatian uban sa akong mga misyonaryo, duna na koy mas dakong pagsabut sa gahum ug hiyas sa pulong sa Dios nga mousab og mga kasingkasing

(tan-awa sa Alma 31:5). Samtang nag-uswag ang among misyon ug nagpadayon kami sa pagtutok sa pagtudlo sa doktrina, ang ilang mga kasingkasing nausab ug mao usab ang amoa. Tungod kay nakasabut kami sa doktrina, nakasabut kami sa “ngano” sa pagkamasulundon, dili lamang sa “unsa” ug “unsaon.”

Nganong Ang Pagtudlo Sa Doktrina Gamhanan Kaayo?

Si Presidente Henry B. Eyring, Unang Magtatambag sa Unang Kapangulohan, mitudlo nga “ang pulong sa Dios mao ang doktrina nga gitudlo ni Jesukristo ug sa Iyang mga propeta.”² Ang tinuod nga doktrina nakasentro kang Kristo. Ang Iyang doktrina, kon gitudlo ug gidawat pinaagi sa Espiritu, kanunay nga mopalambo og pagtuo kang Jesukristo (tan-awa sa Alma 32:28–43; Moroni 7:25, 31–32).³ Ang hugot nga pagtuo mao “ang hinungdan sa tanang mga buhat” o kinaiya.⁴ Samtang ang Amahan ug Anak gipadayag ngari kanato pinaagi sa mga pulong nga puno sa Espiritu, motubo ang atong pagtuo, ang atong mga tinguha sa paghinulsol ug pagsunod madugangan, ug kita mausab.

Ang gahum sa pag-usab og mga kasingkasing wala diha sa magtudlo apan diha “sa hiyas sa pulong sa Dios” (Alma 31:5). Ang mga letra diha sa pahina o mga tingog nga mogawas sa ba-ba walay natural nga gahum nga mousab og mga kasingkasing, apan kon ang tinuod nga mga pulong dasigon sa Balaang Espiritu sa Dios, makadala kini og dakong kausaban sa kasingkasing (tan-awa sa 1 Mga Taga-Corinto 2:4; 1 Mga Taga-Tesalonica 1:5; Mosiah 5:2; Alma 5:7; D&P 68:4). Kon atong itudlo ang Iyang pulong pinaagi sa Espiritu, ang Espiritu Santo modala sa kahayag ug kamatuoran ngadto sa kasingkasing sa nagkat-on (tan-awa sa Juan 6:63; 2 Nephi 33:1; D&P 84:45). Kon ang mga nagkat-on moabli sa ilang mga kasingkasing sa pagdawat sa pulong,

ang Espiritu molamdag sa ilang mga hunahuna ug mousab sa ilang mga kasingkasing—sa ilang mga motibo ug mga kinaiya.

Ang Basahon ni Mormon usa ka gamhanan nga saksi nga “ang tinuod nga doktrina, unya nasabtan, mopa-usab sa mga kinaiya ug pamatasan.” Ania ang pipila lang ka mga ehemplo.

- Si Haring Benjamin mitudlo sa mga pulong nga iyang nadawat gikan sa usa ka anghel ngadto sa iyang katawhan, ug ang Espiritu midala og dakong kausaban sa ilang mga kasingkasing nga sila “wala nay hilig sa pagbuhat og dautan, apan sa pagbuhat og maayo sa kanunay” (Mosiah 5:2).
- Samtang si Alma ang Tigulang mitudlo sa mga katawhan, “ang ilang mga kalag nalamdagan pinaagi sa kahayag sa walay katapusan nga pulong,” ug sila naluwas (Alma 5:7; tan-awa usab sa bersikulo 9).
- Ang mga anak nga lalaki ni Mosiah, “tungod sa gahum sa iyang pulong” (Alma 26:13), mitabang sa pagdala og hingpit nga kausaban sa kasingkasing sa liboan ka mga Lamanite (tan-awa sa Alma 17:14–17; 53:10).

Unsaon Nato sa Paglambo?

Adunay mga butang nga mahimo natong tanan aron madugangan ang atong abilidad sa pagtudlo sa doktrina uban sa gahum ug awtoridad (tan-awa sa Alma 17:3; Helaman 5:18). Dili kinahanglang mokuha kita og doctorate degree sa pagtudlo o sa relihiyoso nga mga pagtuon, apan kinahanglan kitang maningkamot og maayo. Ang mosunod nga mga ideya makatabang samtang magtinguha kamo sa pagdapat sa gahum sa doktrina diha sa inyong pagtudlo.

1. *Ampingi ug pagpakabuhi pinaagi sa pulong.* Aron makatudlo sa doktrina uban sa gahum ug awtoridad, kinahanglan kitang mahibalo sa

ANG PAGKAYANO MORE-SULTA SA PAGSABUT

“Isangyaw ang unang mga baruganan sa Ebanghelyo—balik-balika kini pagsangyaw: imong makita nga sa matag adlaw bag-o nga mga ideya ug dugang nga lamdag mahitungod niini ipadayag diha kanimo. Mahimo nimong pausbawon ang imong panabut niini ug mamahimo silang mas klaro alang kaninyo.” Ikaw makahimo dayon sa pagpasabut niini sa mas sayon nga paagi sa [inyong] tudloan.”

Hyrum Smith, sa *History of the Church*, 6:323.

doktrina. Ang Manluluwas misulti ni Joseph ug Hyrum Smith nga sa dili pa sila magtinguha sa pagpahayag sa Iyang pulong, kinahanglang unahon nila ang pagtinguha nga makabaton niini. Niana sila makabaton sa Iyang Espiritu ug sa Iyang pulong, “ang gahum sa Dios ngadto sa pagkabig sa mga tawo” (D&P 11:21). Kini nga matang sa pagsabut “nagkinahanglan og labaw kay sa pagpakli-pakli lang [nga pagbasal],” sama sa gitudlo ni Presidente Howard W. Hunter (1907–95). Nagkinahanglan kini og inadlaw-adlaw, mapahinunguron nga pagtuon.⁵

Ang pagtuon lamang dili paigo. Kon kinahanglan natong mahibalo sa doktrina, kinahanglan gayud natong mosunod niini (tan-awa sa Juan 7:17; Alma 12:9). Ang makugihong pagtuon ug paggamit sa mga kasulatan ug sa mga pulong sa buhing mga propeta mao ang paagi nga kita makabaton og gahum sa Iyang pulong “[diha] kanato” (Alma 26:13; tan-awa usab sa Alma 17:2–3; 32:42).

2. *Itudlo ang doktrina.* Kinahanglang mag-amping gayud kita nga ang tinuod ra nga doktrina ang itudlo. Ang Espiritu Santo mao ang “Espiritu sa kamatuoran” (Juan 15:26). Ang mga nagkat-on mahimong mobati sa Iyang nanghimatuod nga saksi kon kita mopahayag “sa walay lain nga mga butang gawas sa gitudlo sa mga propeta ug mga apostoles” (D&P 52:36) ug molikay sa pagpangaggas ug personal nga interpretasyon. Usa sa labing maayong pamaagi sa paglikay nga mahaduol sa sayop nga doktrina mao ang paghimo sa atong pagtudlo nga yano (tan-awa sa Mosiah 25:22; 3 Nephi 11:39–40). Dugang pa, kinahanglang ikonektar nato ang mga komentaryo ug mga kasinatian nga gipakigbahin sa mga sakop sa klase

MUBO NGA MGA SULAT

1. Boyd K. Packer, “Little Children,” *Ensign*, Nob. 1986, 17.
2. Henry B. Eyring, “The Power of Teaching Doctrine,” *Liahona*, Hulyo 1999, 85.
3. Si Presidente Russell M. Nelson, Presidente sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, mitudlo, “Ang doktrina ni Jesukristo gidesinyo sa Ginoo sa pagtabang aron ang atong pagtuo molambo” (“Ipakita ang Inyong Pagtuo,” *Liahona*, Mayo 2014, 29).
4. *Lectures on Faith* (1985), 1–2.
5. Tan-awa sa Howard W. Hunter, “Reading the Scriptures,” *Ensign*, Nob. 1979, 64.

ngadto sa mga doktrina nga atong gitun-an.

3. *Pagtudlo pinaagi sa Espiritu.* Kinahanglan natong hinumduman nga ang pagtudlo dili gayud angay nga nakatutok kanato. Kinahanglang bug-os ang atong tinguha ngadto sa himaya sa Dios. Dili kita angay nga molingaw o mopakita sa atong kagalingon nga eksperto. Gisultihan ni Pablo ang mga Taga-Corinto nga siya uban kanila “diha sa kahuyang ug sa labihan nga kahadlok ug pagkurog” (1 Mga Taga-Corinto 2:3; tan-awa usab sa bersikulo 4). Morag wala diha migamit si Pablo og maayong pagkapraktis ug binuhat nang daan nga presentasyon.

Aron mahimo kitang instrumento sa mga kamot sa Dios sa pag-usab og mga kasingkasing, kinahanglang dili kita makabalda sa Espiritu ug atong tugutan ang Espiritu Santo nga motudlo sa kamatuoran. Samtang mangandam kamo sa pagtudlo, hinumdumi nga ang butang nga labing importante sa inyong klase mao ang presensya sa Espiritu Santo. Buhata kutob sa mahimo sa pagdapit sa Espiritu nganha sa inyong klase. Samtang motudlo kamo, ayaw kahadlok nga mohunong aron maminaw ug mobati sa giya sa Espiritu.

Samtang magpakabusog kita ug magpakabuhi sumala sa matag pulong sa Dios ug motudlo sa tinuod lamang nga doktrina pinaagi sa gahum sa Espiritu Santo, atong madiskubrihan ang Ginoo nga nag-usab sa atong kasingkasing ug sa kasingkasing niadtong atong gitudloan. Nagpasalamat ko sa Dios matag adlaw alang sa kausaban nga gidala sa Iyang pulong sa akong kasingkasing ug alang sa mga magtutudlo nga mitudlo kanako sa tinuod nga doktrina uban sa gahum ug awtoridad. ■

PAG-ANDAM SA Espirituhanong Pagbusog

Ni Manuel Emilio Ciriaco

Sa dihang gitawag ako isip unang magtatambag sa bishopric, ang nanambong sa miting sa sakrament sa among ward miubos. Isip bishopric, nakahukom kami nga magpuasa ug mag-ampo ngadto sa Langitnong Amahan sa paghatag namo og kaalam nga makahibalo unsaon sa pagpalig-on sa mga miyembro.

Ang Ginoo midasig namo sa paghatag og gibug-aton sa miting sa sakrament nga usa ka espirituhanong pagbusog, mao nga nakahunahuna kami og paagi sa pag-imbatar sa mga miyembro, sa ilang mga higala, ug sa ilang mga silingan sa pagtambong sa sakrament ug pagsinati og espirituhanong pagbusog. Mihimo kami og imbitasyon nga nag-ingon, “Dali ug paminaw, tan-awa, ug pamatia ang presensya sa Ginoo sa espirituhanong pagbusog” ug mihatag niini sa matag usa sa mga miyembro, lakip na ang batan-ong lalaki ug batan-ong mga babaye.

Nag-andam usab kami og gamay nga ward choir nga dunay walo ka tingog. Mainampoon kaming nagpili og espirituhanong mga himno ug mga mamumulong ug miim-bitar sa mga miyembro sa pagtabang nga dunay reverence [balaang pagtahud] sa okasyon.

Mihimo kami og imbitasyon nga nag-ingon, “Dali ug paminaw, tan-awa, ug batia ang presensya sa Ginoo sa usa ka espirituhanong pagbusog.”

Ang tanan andam na alang sa espirituhanong pagbusog! Ang nanambong nianang Domingo naglakip sa 42 ka mga investigator ug dili kaayo aktibo nga mga miyembro. Ang ikaduhang espirituhanong pagbusog, dihay 64 ka mga investigator ug dili kaayo aktibo nga mga miyembro. Paglabay sa tulo ka bulan dili na kami masulod sa chapel, ug paglabay sa unom ka bulan ang among ward midaghan pag-ayo nga kami nag-andam nga mabahin ngadto sa duha ka mga ward.

Among nakat-unan nga ang pagtagad sa sakrament miting isip dili lang usa ka miting sa Domingo apan isip usa ka sagrado nga kasinatian makahatag nato og talagsaong oportunidad sa pagdapit sa atong mga minahal sa pagduol kang Kristo pinaagi sa usa ka sagrado nga espirituhanong pagbusog.

Ang among pagpangandam sa pagpalambo sa kakusog sa pagbati sa espiritu ug sa reverence [balaan nga pagtahud] sa sakrament miting nakatabang sa pagpadaghan sa manambong nga mga tawo kinsa wala gayud maghunahuna nga mobati og kalipay pinaagi sa pag-anha sa pagtan-aw, sa pagbati ug pagpangita niini diha sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Dominican Republic.

SA UNSANG PAAGI MAKATABANG KITA SA PAGHIMO SA SAKRAMENT NGA USA KA MAS ESPIRITUHANON NGA ORDINANSA?

- Ang pagpangandam magsugod diha sa panimalay samtang ang mga pamilya maghigot unsaon sa pagpalambo sa ilang kasinatian sa sakrament.
- Ang naghupot sa priesthood kinsa mangalagad sa sakrament mohimo niini nga may balaang pagtahud, nga sila nagrepresentar sa Ginoo sa pagpakigbahin sa sakrament ngadto sa mga miyembro. Kadtong mopanalangin sa sakrament makahimo sa mga pag-ampo nga usa ka sagrado nga komunikasyon gikan sa Dios, dili lamang pagbalik-balik sa mga pulong.

Niadlong

Marso 17, 1842,

pipila lang ka mga minutos human nahimo siyang presidente sa bag-ong Female Relief Society sa Nauvoo, si Emma Smith namulong kabahin sa katuyoan niana nga kapunongan. “Sa pagpangita ug paghupay sa mga nagsubo,” miingon siya. Sa “pagpangambisyon sa pagbuhat og maayo” ug “pagsiguro nga ang moral nga mga sumbanaan gisunod.”¹

*“Ang Society dili lamang aron sa paghupay sa kabus, apan sa pagluwas og mga kalag.”²
—Joseph Smith*

Ang Pagbu-bu sa Espiritu

*Namulong uban sa kalumo ug gahum
atol niining ika-175 nga anibersaryo sa
Relief Society, ang Kinatibuk-ang Kapa-
ngulohan mipakigbahin sa ilang mga
pagbati, panabut, ug pagpamatuod nga-
ri kanato isip mga sister sa Relief Society.*

*G*ihigugma namo ang mga sister sa tibuok Simbahan,”
miingon si Linda K. Burton, Kinatibuk-ang Presidente sa
Relief Society, namulong alang sa iyang kaugalingon ug
sa iyang mga magtatambag—Carole M. Stephens, Unang Magtatam-
bag, ug Linda S. Reeves, Ikaduhang Magtatambag. “Unsa pa may
atong gusto kay sa pagtabang sa usag usa diha sa dalan sa pakigsa-
ad padulong sa kinabuhing dayon? Ang Dios mipadayag sa Iyang
katuyoan diha sa Moises 1:39: ‘Kay tan-awa, mao kini ang akong
buhat ug ang akong himaya—ang pagpahinabo sa pagka-imortal
ug sa kinabuhi nga dayon sa tawo.’ Sa Relief Society nagtabang kita
sa kababayen-an alang sa mga panalangin sa kinabuhing dayon.
Gibuhat nato kini pinaagi sa pagpalambo sa pagtuo diha sa Langit-
nong Amahan ug kang Jesukristo ug sa Iyang Pag-ula, paglig-on sa
mga indibidwal, mga pamilya, ug mga panimalay pinaagi sa mga
ordinansa ug mga pakigsaad, ug pagtrabaho nga maghiusa aron
matabangan kadtong nanginahanglan.”³

“Samtang mohinumdom ug mosunod kita sa katuyoan sa Relief
Society, kita isip mga babaye nga Santos sa Ulahing mga Adlaw
mahimong ‘talagsaon ug lahi—sa malipayong mga paagi,’⁴ nga adu-
nay dakong impluwensya sa kaayo sa tibuok kalibutan. *Mao kana
ang atong gusto alang sa atong mga sister sa Relief Society.*”

Dinhi, sa usa ka interbyu sa staff sa mga magasin sa Simbahan,
ang mga sakop sa Kinatibuk-ang Kapangulohan sa Relief Society
nagtubag sa mga pangutana nga mahinungdanon karon ug nagpa-
kigbahin sa ilang panglantaw alang sa umaabut.

Ang Nauvoo Relief Society giestablishar sa Red Brick Store.

Ang unang mga Relief Society sa Utah giporma aron sa paghimo og mga sinina alang sa Native American nga mga babaye ug mga bata.

1840

1842

SI EMMA H. SMITH
1842

1844

Ang pagpatay kang Joseph ug Hyrum Smith.

DETALYE GIKAN SA MARTYRDOM OF JOSEPH AND HYRUM, NI GARY ERNEST SMITH

1850

1854

Sa

Utah

ang mga Relief Society mipadayon sa pagtrabaho aron sa pagluwas sa mga kalag ug pag-atiman sa mga panginahanglan. Ang mga Relief Society nangalagad usab sa nangabut nga mga milalin, lakip ang mga naluwas gikan sa Willie ug Martin handcart company, nanghatag og mga suplay, pagkaon, ug medikal nga pag-atiman. Sugod niadtong 1868, ang mga lokal nga ward Relief Society misugod sa pagtukod og mga lawak-tigumanan hall aron didto mag-abut, mag-atiman sa mga kabus, mopahigayon sa mga kalihokan kalabut sa kapunungan, ug mamaligya og mga butang. Ang pagtukod og mga lawak-tigumanan alang sa mga ward Relief Society natapos niadtong 1924.

1. Unsay anaa sa Relief Society nga naghiusa sa mga babaye gikan sa lain-laing mga kultura ug managlahing mga sitwasyon?

Sister Burton: Ang pagkasayud ug pagsunod sa among katuyoan naghiusa kanamo tadtal sa mga kultura. Nakahimamat ko og usa ka babaye sa Uruguay sa miaging tuig kinsa miingon nako nga gitawag siya nga mahimong presidente sa Relief Society atol sa labing lisud nga panahon sa iyang kinabuhi. Natintal siya sa pag-ingon, “Dili ko makahimo niana karon.” Apan tungod sa sagradong mga pakigsaad, miingon siya, “buhaton nako unsay gisugo nga akong buhaton. Duna koy hugot nga pagtuo sa Langitnong Amahan ug ni Jesukristo. Nasayud ko nga pinaagi sa Iyang Pag-ula makahimo ako niini.” Dayon miingon siya kanako, “Ang akong calling nakahatag og kahayag sa akong kinabuhi samtang miserbisyo ko sa akong mga sister. Misalig ko sa Ginoo, ug mipanalangin Siya kanako.”

Akong nakita ang katuyoan sa Relief Society diha sa iyang istorya. Ang iyang hugot nga pagtuo sa Langitnong Amahan ug ni Jesukristo ug sa Iyang Pag-ula nakatabang kaniya. Mihimo siya og sagradong mga pakigsaad ug gusto nga mosunod niini. Samtang nakaghiusa siya sa

pagtrabaho uban sa bishop, nabuhat niya ang iyang calling. Karon aduna siyay pagpamatuod nga ang Ginoo mopanalangin kanato kon mosalig kita kaniya. Akong idugang ang akong pagpamatuod sa iyaha nga ang atong Manluluwas nga si Jesukristo motabang kanato sa matag mortal nga hagit ug sa tanang daw dili makiangayon niining kinabuhia.

Sister Stephens: Ang atong hugot nga pagtuo sa gahum sa maulaong sakripisyo sa Manluluwas mao ang kusganong maghiusa kanato. Ang atong gugma alang sa atong Langitnong Amahan ug kahibalo sa Iyang mahinungdanong plano sa kalipay mohiusa kanato samtang magtinguha kita sa kinabuhing dayon. Ang atong mga sister mga dalaga, minyo nga adunay mga anak, o minyo nga walay mga anak. Adunay mga biyuda ug kadtong diborsyada. Among gilauman nga kitang tanan maghiusa sa pagtrabaho ug magkahiusa samtang atong masabtan ang atong pagkatawo, atong buhat, ug atong katuyoan.

Sister Reeves: Ang panaghiusa nagdala kanato og kalipay tungod kay walay panagbingkil ug ang gugma sa Dios anaa sa

Si Eliza R. Snow gitawag ni Brigham Young nga idumala ang pag-establisar sa Relief Society sa tibuok Simbahan.

1860

Ang unang lawak-tigumanan sa Relief Society gitukod sa Salt Lake 15th Ward Relief Society. Kapin sa 120 ka mga lawak-tigumanan gitukod sa misunod nga 50 ka tuig.

ELIZA R. SNOW
1866

1868

1870

Ang mga babaye sa Utah nalakip sa unang mga babaye nga nakabotar sa Estados Unidos.

1872

1880

atong mga kasingkasing (tan-awa sa 4 Nephi 1:15). Ang panaghiusa mobuntog sa tanang panaglahi tali sa katawhan. Ah, gusto kaayo namong bation sa mga sister kana nga gugma alang sa Manluluwas. Ah, gusto kaayo namong magkahiusa sa pagtabang nga matuman ang Iyang mga katuyoan.

2. Unsay mahimo sa mga babaye kon dili sila mobati nga parte sa Relief Society?

Sister Stephens: Ang among tinguha isip kapangulohan mao nga ang mga sister makasabut sa ilang mahangtulong pagkatawo. Kanunay kitang kabahin sa buhat sa Dios. Isip mga babaye gitugahan kita og espesyal nga mga gasa sa kaayohan sa tanan. Gitudloan ug gibansay kita didto sa premortal nga kinabuhi kon unsa ang atong buhat. Didto kita nianang dakong Konseho sa Langit diin mipili kita sa plano sa Langitnong Amahan, nga naglakip sa Pag-ula ni Jesukristo. Misinggit kita sa kalipay tungod kay makabaton kita og mortal nga lawas.

Dinhi sa yuta, nga nagsugod ni Inahang Eva, ang mga babaye padayon nga parte sa buhat sa Dios. Si Propeta Joseph Smith mi-organisar sa mga babaye subay sa sumbanan sa priesthood—usa ka sumbanan nga anaa na sukad—sa dihang iyang giorganisar ang Relief Society niadtong 1842 sa Nauvoo, Illinois.

Si Presidente Russell M. Nelson, Presidente sa Korum sa Napulog Duha ka

Ang Deseret Silk Association
gitukod ubos sa pagpangulo
sa Kinatibuk-ang Presidente
sa Relief Society nga si
Zina D. H. Young.

Ang organisasyon
sa Primary
nagsugod.

1875

1876

Si
Emmeline B.
Wells
nangulo sa
bag-ong
programa sa
pagtipig og
bugas.

1878

1880

Ang ika-
duha nga
Kinatibuk-
ang Kapa-
ngulohan
sa Relief
Society
gi-set
apart.

Ang

labing dugay

nga ekonomikanhong paningkamot sa Relief Society mao ang programa sa pagtipig og bugas: 1876–1918. Atol sa kaku-lang sa trigo sa dayon nang tapos sa Unang Gubat sa Kalibutan, ila kining gibaligya tungod sa dili kabalibaran nga hangyo sa gobyerno sa U.S. Ang kwarta nga naki-ta sa pagbaligya og trigo gigamit sa pagpakunhod sa gidaghanon sa mga namatay nga manganakay nga inahan ug mga masu-so, gigasto sa mga clinic alang sa mabdos nga mga babaye ug gagmayng mga bata, gipasiugda og mga klase sa pag-atiman sa lawas, ug sa pagpundo og mga suplay alang sa pagpanganak.

mga Apostoles, mitambag kanato, “Pagkat-on alang sa inyong kaugalingon kon si kinsa gayud kamo. Pangutan-a ang inyong Langitnong Amahan sa pangalan ni Jesu-kristo unsa ang Iyang gibati mahitungod kaninyo ug sa inyong misyon dinhi sa yuta. Kon kamo mangayo uban sa tinuod nga katuyoan, sa kadugayan ang Espiritu mohunghong og makapausab sa kinabuhi nga mga kamatuoran diha kaninyo. I-rekord kadto nga mga impresyon, ribyuha kini kanunay, ug sunda kadto nga mga impresyon nga walay pagkasayop.”

“Ako mosaad kaninyo nga kon kamo mosugod sa pagkakita bisan daklit lang kon unsay pagtan-aw sa inyong Langit-nong Amahan kaninyo ug unsay Iyang gilauman nga inyong buhaton alang Kani-ya, mausab gayud ang inyong kinabuhi!”⁵ Adto sa templo ug paminaw! Paminaw kon si kinsa kamo ug unsay inyong buhaton.

3. Sa unsang paagi nga ang mga baba-ye nga busy kaayo sa kinabuhi maka-tagamtam gihapon sa mga panalangin sa Relief Society?

Sister Stephens: Mag-agad kana sa pagbaton og tukma nga mga prayoridad. Bag-o lang kong migahin og panahon sa West Africa, ug nakakita ko og mga baba-ye nga maglukdo og tubig gikan sa atabay

matag adlaw ug dayon motrabaho aron makatabang sa pagsangkap sa ilang mga pamilya. Usahay mabug-atan ko sa kakabus nga akong nasaksihan. Dayon nakig-uban ko sa mga miyembro sa Simbahan diha sa mga miting sa pagbansay nga nagsul-ob og hayag, puti nga mga polo ug hinimo sa balay nga mabulukon nga mga sinina.

Gitudloan ko nga kining mga tawha-na buhong sa mga butang nga dili mapalit og kwarta. Nakat-unan nako nga ilang unahon ang labing importanting mga butang. Ang ebang-helyo

Ang Relief Society
miestablisar sa
Deseret Hospital.

1882

1887

Ang mga babaye
sa Relief Society
mi-organisar sa Utah
ug Idaho nga mga
grupo sa Woman
Suffrage Organization
niadtong 1889.⁷

ZINA D. H. YOUNG
1888

1889

Si Presidente
Zina D. H.
Young
mi-organisar
sa unang
kinatibuk-ang
komperensya
sa Relief
Society.

1890

1891

Ang Relief Society usa
ka charter member
sa National Council
of Women sa Estados
Unidos.

mao ang makahuluganon kaayo alang kanila. Miingon sila kanako, “Wala koy gikinahanglan bisan unsa. Aduna na ako sa tanan nga akong gikinahanglan—aduna koy ebanghelyo ug akong pamilya.” Kon unahon nato ang labing importanting mga butang, ang ubang mga butang mahimong dili na kaayo importante kanato.

4. Unsay matanyag sa Relief Society ngadto sa batan-ong mga babaye?

Sister Burton: Ang batan-ong mga babaye adunay oportunidad nga makatabang sa pagtuman og panagna sa dihang mouswag sila ngadto sa Relief Society. Niadtong 1979, si Presidente Spencer W.

Kimball (1895–1985) nanagna nga ang maa-yong mga babaye sa kalibutan “mapaduol sa Simbahan sa tumang kadaghan . . . sa kahimtang nga ang mga babaye sa Simbahan makita nga talagsaon ug lahi—sa malipayong paagi—gikan sa mga babaye sa kalibutan.”⁶ Nagkinahanglan kita sa talagsaong mga gasa, panglantaw, ug mga talento nga dala sa batan-ong mga babaye nga makatabang sa pagtuman niini nga panagna.

Sa panagna ni Presidente Kimball, si Presidente Russell M. Nelson miingon niadtong 2015 ngadto sa kabayen-an sa tanang edad—lakip ang batan-ong mga babaye, “Kamo ang

Ang unang mga dalaga nga sister gi-set apart aron moserbisyo isip mga misyonaryo nga mag-proselyte.

Ang Relief Society Magazine naglangkob og mga diskurso, makapadasig nga mga sugilanon ug mga balak, mga biography, ug pangkasayuran nga mga artikulo, lakip ang binulan nga mga plano sa leksyon.

1896

Ang Utah nahimong estado.

1898

1900

1902

Ang unang handbook sa Relief Society gimantala, nga adunay kasaysayan, mga pakig-pulong, ug mga instruksyon.

BATHSHEBA W. SMITH
1901

Unang editor, Susa Young Gates.

EMMELINE B. WELLS
1910

1914

Ang Relief Society Magazine gisugdan sa pagmantala. Ang Woman's Exponent natapos sa pagmantala.

Ang

Social Services

Department giestablisar ni Amy Brown Lyman niadtong 1918 ubos sa pagdumala sa Presidente sa Simbahan nga si Joseph F. Smith (1838–1918). Si Sister Lyman miorganisar og mga kurso sa pagbansay sa mga sakop sa Relief Society sa propesyunal nga pamaagi sa social work. Sa nag-unang katuigan sa Dakong Depresyon, ang departamento nakatabang sa daghan kaayong mga tawo ug nakigsabut sa lokal ug federal nga mga opisyal sa gobyerno sa pag-apud-apod og hinabang ngadto sa nanginahanglang.

mga babaye nga nakita [ni Presidente Kimball]! . . .

“ . . . Kita nagkinahanglan og mga babaye nga adunay lig-ong panabut sa doktrina ni Kristo. . . . Nagkinahanglan kita og mga babaye kinsa nasayud kon unsaon sa paggamit sa gahum nga giandam sa Dios alang sa mga nagtuman sa pakigsaad. . . . Nagkinahanglan kita og mga babaye nga adunay kaisug ug panglantaw sama sa atong Inahan nga si Eva. . . .

“ . . . Mohangyo ko ninyo sa pagtuman sa panagna ni Presidente Kimball. . . . Kon buhaton ninyo kini, ang Espiritu Santo mopalambo sa inyong impluwensya sa dili ordinaryo nga paagi!”⁹

Sister Reeves: Kitang tanan “mga anak nga babaye sa atong Langitnong Amahan, kinsa nahigugma kanato, ug kita nahigugma Kaniya.”¹⁰ Sa Relief Society, inyong makaplagaan nga mas magka-parehas kita kay sa managlahi. Sama pananglit, kitang tanan anaa sa kalibutan nga adunay social media, advertising, ug kalibutanon nga mga ehemplo. Ang kalibutan ang nagdeterminar sa bili sa mga babaye. Ang pagkumpara sa atong kaugalingon sa unsay atong nakita ug nadungog sa kalibutan makahimo kanato nga mobati nga angay kitang mahimo nga sama niini. Karon labaw sa tanan,

kinahanglan natong hinumduman tanan nga ang atong bili nagagikan sa pagkahimong anak nga babaye sa Dios—dili gikan sa unsay gihulagway sa kalibutan nga kita angayng mahimo. Ang atong kalig-on naggikan sa atong relasyon sa atong Amahan sa Langit, sa atong Manluluwas, ug sa usag usa isip mga sister sa ebanghelyo. Gamita kana nga kalig-on.

Sister Stephens: Mga batan-ong babaye, ang Dios nagkinahanglan kaninyo ug kami nagkinahanglan kaninyo. Kamo ang bag-o nga henerasyon nga gipakatawo nga may kalig-on nga kusganong mobarug batok sa mga hagit niining ulahing mga adlaw. Apil kanamo samtang mahimo kaming mga babaye nga nakasabut ni Jesukristo ug sa Iyang Pag-ula, mga babaye nga mohimo ug motuman sa sagradong mga pakigsaad, ug mga babaye nga motrabaho diha sa pakighiusa sa usag usa ug sa mga lider sa priesthood. Usa ka panalangin nga mahimong babaye sa bisan unsang edad diha sa Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw karon. Atong ipakigbahin ang atong mga pagpamatuod kon si kinsa kita ug kinsa kita sa umaabut. Atong ipakigbahin ang atong mga mensahe sa hingpit nga kalipay, nga magmaya sa usag usa!

Ang Social Services Department sa Simbahan mao ang unang bersyon sa LDS Family Services ug LDS Humanitarian Services karon.

Church welfare program gitukod niadtong 1936.

Mga sinina, pagkaon, ug liboan ka mga quilt nga gihimo sa mga sister sa Estados Unidos ug Canada gipadala aron sa pagtabang sa mga Santos sa Europa human sa gubat.

1918

Ang mga trigo sa Relief Society gibaligya ngadto sa gobyerno sa Estados Unidos.

1921

Ang Relief Society nagtutok sa pagpakunhod sa gidaghanon sa mga namatay nga manganakay nga inahan ug mga masuso.

Aron matabangan ang Utah nga makabenepisyo sa Sheppard-Towner Act sa 1921, si Amy Brown Lyman milansar isip Kongresista sa Estado ug midaog niadtong 1923. Ang tumong sa Sheppard-Towner mao ang pagpakunhod sa gidaghanon sa mga namatay nga manganakay nga inahan ug mga masuso. Si Sister Lyman mikoordinar sa mga programa sa gobyerno ug Relief Society. Pagka-1928 kini nga mga paningkamot mipakunhod og 19 porsyento sa gidaghanon sa namatay nga mga masuso ug 8 porsyento sa gidaghanon sa namatay nga manganakay nga mga inahan.

1930

1936

1940

Ang mga sakop sa Relief Society mihatag og kahupayan niadtong naapektuhan sa gubat.

CLARISSA S. WILLIAMS
1921

LOUISE Y. ROBISON
1928

AMY B. LYMAN
1940

5. Nganong importante man alang sa mga tighupot sa priesthood ug mga sister sa Relief Society nga maghiusa sa pagtabaho?

Sister Burton: Ang mga lalaki ug mga babaye adunay mga tahas nga naghingpit sa usag usa. Ang matag usa kanato adunay talagsaon nga mga gasa ug mga talento nga ikatampo sa buhat sa gingharian ug sa paglig-on sa usag usa. Ang kababayen-an maoy katunga sa mga kapa-nguhaan sa Ginoo, mahinungdanon sa buhat. Nagdala kita og panglantaw ug tinguha nga makatampo sa pagtukod sa gingharian nga nagsugod kang Eva, nagpadayon diha kang Sara, Rebekah, Ester, Maria, Elisabet, Emma, Eliza, ug ubang maisug nga mga sister niining katapusang dispensasyon ug sa karaang panahon.

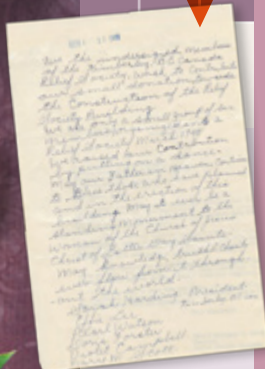
Kon maghunahuna kita sa gahum ug impluwensya, ang gahum kasagaran dunay kalabutan sa gahum sa priesthood. Apan ang impluwensya sa matarung nga babaye nagdala usab og dakong gahum. Ang sama nga mga hiyas nga gihisgutan sa Doktrina ug mga Pakigsaad 121:41 nga nagdapit sa gahum sa priesthood mao ang samang mga hiyas nga nagdapit sa gahum sa impluwensya sa usa ka babaye—“pagdani,” “pagkamainantuson,” “kalumo ug kaaghup,” ug “tiunay nga paghigugma.” Kini nga mga butang tiunay diha sa atong diosnong kinaiya, ug pinaagi niini duna kitay oportunidad nga kusganong makaimpluwensya sa uban sa maayong mga paagi.

Ang unom ka miyembro Relief Society sa Kimberley, British Columbia, mi-organisar sa usa ka sayaw aron makakuha og pundo sa pagtukod sa Building sa Relief Society sa Salt Lake City.

Gipahinungod niadtong 1956, ang Relief Society Building naghatag og luna alang sa trabaho ug mitinganan sa mga sakop sa board ug Kinatibuk-ang Kapangulohan, sa mga editor sa Relief Society Magazine, ug mga mananahi nga naghimo og mga sinina sa templo.

BELLE S. SPAFFORD
1945

1949

Ang mga Relief Society sa Japan giorganisar.

LITRATO SA RELIEF SOCIETY COMMEMORATIVE PLATE SA MAAYONG KABUBUT-ON SA CHURCH HISTORY MUSEUM

1956

1960

Open house sa Relief Society Building.

Atol sa dugay

nga pagpangalagad sa Kinatibuk-ang Presidente sa Relief Society nga si Belle S. Spafford, ang Relief Society ug ubang mga auxiliary sa Simbahan miapil sa usa ka mas dako nga proseso sa correlation sa Simbahan, gitumong sa pagwag-tang sa nagdobleng mga paningkamot, pagpaminos sa mga usik, ug pag-ugmad og kalig-on sa tibuok kalibutan nga simbahan nga paspas kaayong nagtubo. Mga kausaban naglakip sa gi-reorganize sa mga magasin sa Simbahan ug sa katapusan sa independiente nga mga bank account.

Samtang maghiusa kita sa pagtrabaho uban sa atong mga kaigsoonan sa priesthood, sa hinay-hinay mamahimo kitang sama sa katawhan nga nagpuyo sa Zion (tan-awa sa Moises 7:18).

Sister Reeves: Kon atong basahon ang “Ang Pamilya: Usa ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan”, atong makita nga ang Langitnong Amahan mogamit sa mga kalig-on sa mga lalaki ug babaye sumala sa mga tahas ug mga responsibilidad nga makadala sa pinakadaghan sa Iyang mga anak balik ngadto Kaniya.¹¹ *Ang katuyo-an sa Relief Society nagtabang kanato sa pagbuhat niana.*

6. Sama sa unsa alang sa inyong kapangulohan nga magtrabaho uban sa mga propeta?

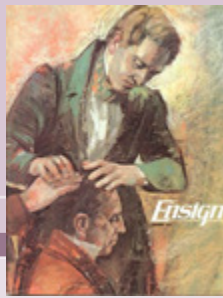
Sister Burton: Sama nga si Jesukristo maoy tigpanalipod sa mga babaye sa Iyang panahon, mao usab ang Iyang mga Apostoles sa atong panahon. Ang atong mga propeta detalyado kaayo sa ilang mga diskusyon, kanunay nagtinguha og mga ideya ug panglantaw sa mga sister sa Simbahan. Nanghinaut ko nga ang matag sister sa Simbahan makakita ug makadungog ug mobati sa unsay among nasinati sa among pagpakig-uban kanunay sa mga propeta, mga manalagna,

ug mga tigpadayag. Sila tinuod nga mga disipulo, walay kahakog ug malipayong naghatag sa ilang mga kinabuhi ngadto sa Ginoo samtang nagtinguha sila sa pagbuhat sa Iyang kabubut-on ug nag-salig sa Iyang panahon. Kanunay silang nagpamatuod nga kini nga Simbahan iya ni Jesukristo ug nga Siya nangulo ugnaggiya niini.

Sister Reeves: Kon duna kitay interaksyon sa atong mga lider, nga kasagaran namong gibuhay, mas kanunay silang mangutana sa atong mga opinyon. Ang Kaigsoonan niini nga mga konseho maminaw ug mohatag og bili sa unsay among isulti, ug makigtambayayong sila kanamo sa among komon nga mga tumong.

Sister Stephens: Ang Unang Kapangulohan ug ang Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles linain nga mga saksi ni Jesukristo. Nakaila sila Kaniya. Nagkahimo silang sama Kaniya. Busa kon gusto ninyong masabtan ang relasyon sa mga lider sa mga babaye ngadto niini nga mga saksi ni Jesukristo, tan-awa ang Iyang ehemplo diha sa mga kasulatan. Si Jesukristo mipanalipod sa mga babaye, milakip sa mga babaye, ug mihimong halangdon sa mga babaye. Diha sa mga konseho uban sa Kaigsoonan, kanunay akong mitan-aw kanila ug naghunahuna,

Si Belle S. Spafford gitudlo nga presidente sa National Council of Women samtang nagserbisyo isip Kinatibuk-ang Presidente sa Relief Society.

Ang Kinatibuk-ang Presidente nga si Barbara B. Smith mipresentar ngadto sa Unang Kapangulohan og usa ka papel nga nagrepresentar sa 226,291 ka gantang nga trigo sa Relief Society nga nagbalar og US \$1,651,157 ug pundo nga kwarta nga sobra sa 750,000 dolyares.

1966

Ang Relief Society Magazine gisugdan sa pagmantala sa Kinatsila.

1968

1970

Ang katapu-sang isyu sa Relief Society Magazine.

Ang Ensign nga magasin gisugdan sa pagmantala niadtong Enero 1971.

Ang tanang babaye nga mga miyembro sa Simbahan nga edad 18 ug pataas awtomatik nga nahisakop sa Relief Society.

1978

Sa dihang ang tradisyonal nga tahas sa kababayan-an gikwestyon ang mga lider sa Relief Society mitambag sa kaimportante sa mga kontribusyon sa kababayan-an sa pamilya ug katilingban.

1982

Ika-140 nga anibersaryo sa Relief Society.

Relief Society, Young Women ug Primary mipasiugda og mga kalihokan ubos sa tema nga "Pasidungog sa mga Babaye."

BARBARA B. SMITH
1974

BARBARA W. WINDER
1984

"Usa kini ka gamay nga bahin sa unsay mahimong bation diha sa presensya sa Manluluwas."

7. Unsay relasyon tali sa espirituhanong gahum ug sa atong mga pakigsaad?

Sister Stephens: Ang espirituhanong gahum moabut kanato pinaagi sa mga ordinansa nga atong madawat ug sa pakigsaad nga atong gihimo. Adunay espirituhanong gahum usab nga moabut gikan sa pagsunod sa atong mga pakigsaad.

Ang espirituhanong gahum moabut kon takus kita nga moambit sa sakrament sa Dominggo. Mao kini ang panahon nga atong mabag-o ang tanang mga pakigsaad nga atong gihimo uban sa Ginoo. Modala kita sa Iyang ngalan ngari kanato, "mohinumdom kaniya," mosunod sa Iyang mga sugo, ug maningkamot nga sa kanunay "makabaton sa iyang Espiritu uban [kanato]" (D&P 20:77, 79).

Sister Burton: Niining espirituhanong gahum, si Nephi miingon, "Ako, si Nephi, nakakita sa gahum sa Kordero sa Dios, nga kini mikunsad diha sa mga santos sa simbahan sa Kordero" (1 Nephi 14:14). Dili ba kanang termino nga *mga santos* naglakip sa mga lalaki ug babaye?

Si Nephi nagpadayon sa mao gihapon nag bersikulo sa pag-ingon nga ang gahum sa Kordero sa Dios mikunsad "diha sa mga katawhan sa pakigsaad sa Ginoo, kinsa nagkatibulaag diha sa ibabaw sa yuta; ug sila gisangkapan sa kata-rung ug uban sa gahum sa Dios sa dako nga himaya." Kita isip "katawhan sa pakigsaad"—mga lalaki ug babaye—mahimong "gisangkapan sa katarung ug uban sa gahum sa Dios sa dako nga himaya." Kini mao ang balaanong padulngan sa tanang anak sa Dios nga mga tiguman og pakigsaad.

Ang Relief Society mipasiugda sa Gospel Literacy Effort aron sa pagtudlo og sukaranang mga kahanas sa literacy ngadto sa mga miyembro sa Simbahan kinsa dili kahibalo mobasa o mosulat.

Ang Relief Society nakakolekta og 350,000 nga mga quilt agi og tubag sa panginahanglan sa 30,000 ka mga quilt alang sa mga refugee sa Kosovo.

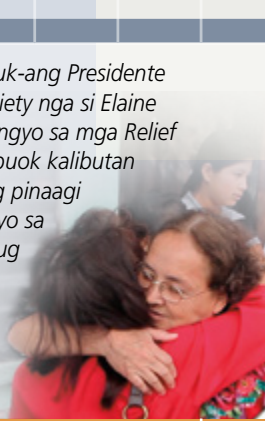
1992

Ika-150 nga anibersaryo sa Relief Society.

Ang Kinatibuk-ang Presidente sa Relief Society nga si Elaine L. Jack mihangyo sa mga Relief Society sa tibuok kalibutan sa pagsaulog pinaagi sa pagserbisyo sa komunidad ug ubang mga proyekto.

GLITRATOHAN NI JASON SWENSEN, DESERET NEWS

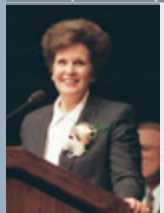
ELAINE L. JACK
1990

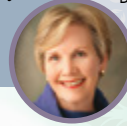
1999

Ang Kinatibuk-ang Presidente nga si Mary Ellen W. Smoot namulong sa ikaduha nga World Congress on Families, sa Rome, Italy.

MARY ELLEN W. SMOOT
1997

BONNIE D. PARKIN
2002

LITRATO NI MARY ELLEN SMOOT PINAAGI NI STUART JOHNSON, DESERET NEWS

Karon,

salamat sa pagpangulo sa matunud-anong mga sister sa Relief Society sulod sa 175 ka tuig, ang mga Relief Society sa tibuok kalibutan nga nagtabang niadtong nanginahanglan. Sama pananglit, ang mga lider sa Relief Society sa Caracas, Venezuela, gusto nga makakita og mga paa-gi alang sa mga sister sa pagserbisyo. Sila mibisita sa usa ka pasilidad sa mga tigulang ug gipakita sa usa ka kwarto nga mga babaye kinsa nanaghigda sa salog ug swala magsul-ob og sinina. Ang mga sister sa Relief Society naghilak samtang sila nagligo, nagsinina ug nagpakaon sa mga babaye ug mitupi sa ilang buhok.

Sister Stephens: Ang pagsabut sa kinutuban sa impluwensya sa atong balaanong padulngan makita diha sa mga tubag sa duha ka mga pangutana: (1) Nasayud ka ba kon si kinsa ka? (2) Nasayud ka ba kon unsay anaa kanimo? Kon nakasabut kita kon unsay anaa kanato, makasabut kita nga aduna kita sa tanan natong gikinahanglan. Pinaagi sa mga ordinansa ug mga pakigsaad nga atong gihimo sa templo, makabaton kita sa mga panalangin, sa gahum, ug sa awtoridad sa tanang butang kalabut sa priesthood. Wala kita gi-orden. Wala kita masayud kon ngano. Ang pagka-orden sa priesthood gikan sa amahan ngadto sa anak nga lalaki mao na ang kapunongan sa Dios sukad pa sa panahon ni Adan ug Eva.

Sister Reeves: Duna koy pagpamatuod nga ang mga babaye nga nagtuman sa pakigsaad nakaila nga ang atong Amahan mihatag kanato sa tanan nga atong gikinahanglan aron makabalik ngadto sa Iyang presensya pinaagi sa paghimo ug pagtuman sa mga pakigsaad.

8. Unsa ang labing importanting butang nga gusto ninyong mahinum-duman sa mga sister sa Relief Society?

Sister Burton: Sa Doktrina ug mga Pakigsaad 45:3 kini nag-ingon:

“Paminaw kaniya kinsa mao ang manla-laban ngadto sa Amahan, kinsa nanga-muyo sa inyong kahimoan diha sa iyang atubangan.”

“Busa, Amahan, luwasa kining akong mga kaigsoonan nga mituo sa akong ngalan, nga sila moduol ngari kanako ug makabaton sa walay katapusan nga kina-buhi” (bersikulo 5). Akong gimahal ang kalumo ni Kristo ngari kanato. Siya nanga-muyo sa atong kawsa tungod kay nahigug-ma Siya kanato! Gusto Niya nga moduol kita Kaniya! Atong mahalon ug palamboon ang atong pagtuo kang Jesukristo ug sa atong Langitnong Amahan.

Isip mga anak nga babaye sa pakigsaad sa Dios nga nagkatibulaag sa ibabaw sa tibuok yuta karon, kita gisangkapan diha sa dakong himaya sa katarung ug uban sa gahum sa Dios. Samtang mohinumdom kita sa atong katuyoan, magmaya ug motu-man sa atong mga pakigsaad, makita kita nga “talagsaon ug lahi—sa malipayong paagi—gikan sa mga babaye sa kalibutan,” ug makatabang kita sa pag-andam sa kalibutan alang sa pagbalik sa atong Manluluwas nga si Jesukristo. ■

Kini nga interbyu gipahigayon ni LaRene Porter Gaunt, Church Magazines. Ang impormasyon sa timeline ug sidebar pinaagi ni Kate Holbrook, Church History Department.

Bag-ong ipagula nga kasaysayan sa Relief Society gipahibalo sa kinatibuk-ang komperensya sa Oktubre 2010 sa Kinatibuk-ang Presidente nga si Julie B. Beck.

JULIE B. BECK
2007

2004

Pinaka-unang tibuok kalibutan nga miting sa pagbansay alang sa mga auxiliary sa kababayan-an.

2010

"Ang pagtuon ug paggamit sa kasaysayan sa Relief Society naghatag og pagsabut ug pagbati kon kinsa kita isip . . . mga sumusunod sa atong Manluluwas, si Jesukristo."¹²—Julie B. Beck

2011

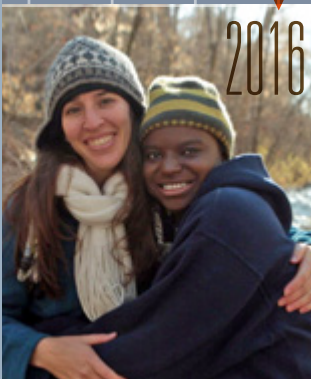
Ang Anak nga mga Babaye sa Akong Gingharian: Ang Kasaysayan ug Buhat sa Relief Society, gimantala sa Simbahan.

LINDA K. BURTON
2012

Ang Kinatibuk-ang Presidente nga si Linda K. Burton midapit sa mga miyembro sa Simbahan sa tibuok kalibutan sa pagtabang sa mga refugee. (tan-awa sa IWasAStranger.lds.org).

2016

2017

Ika-175 nga ani-bersaryo sa Relief Society.

Alang sa dugang nga kasaysayan sa Relief Society, adto sa history.lds.org/women.

MUBO NGA MGA SULAT

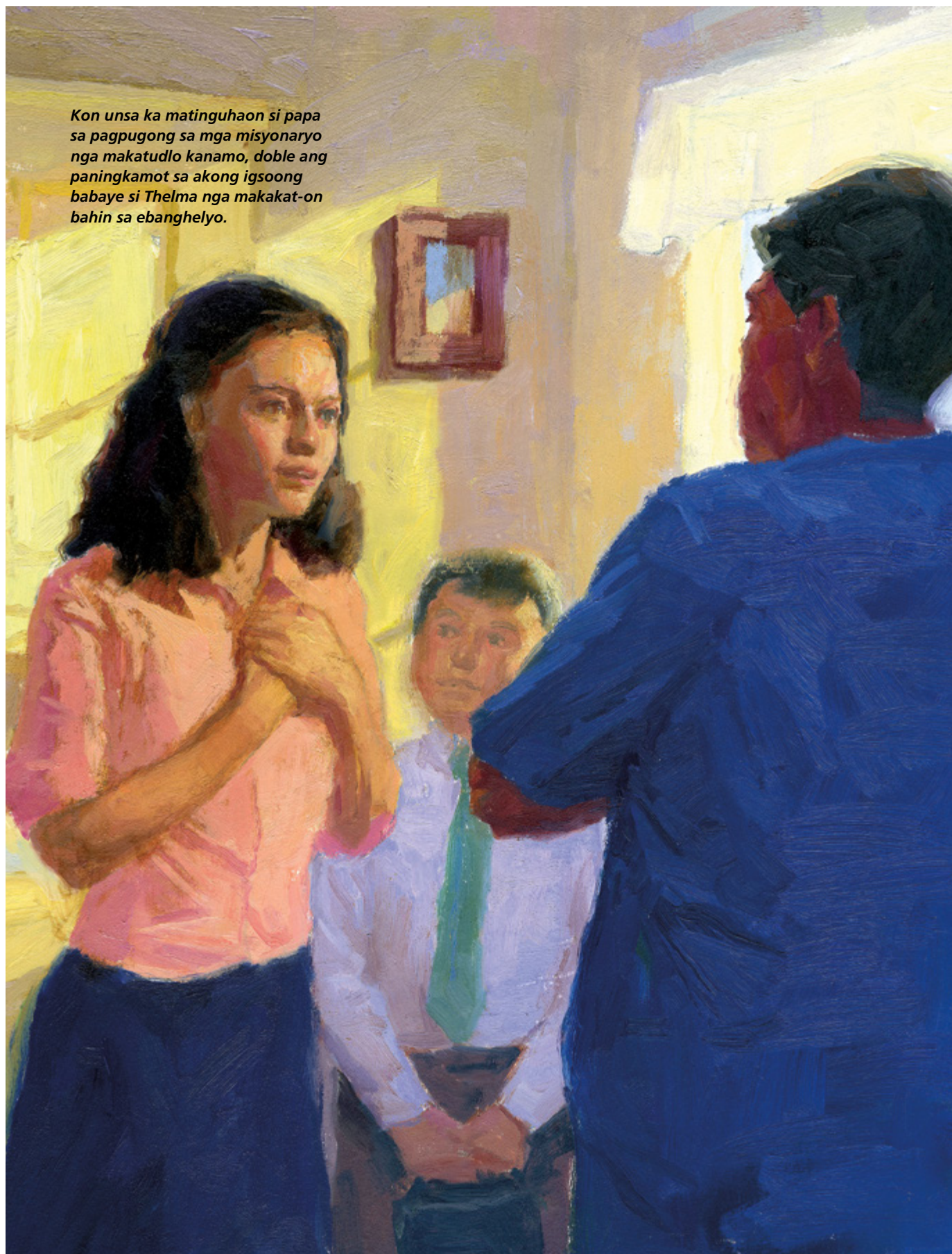
1. Emma Smith, sa Relief Society Minute Book, Mar. 17, 1842, 13, Church History Library, Salt Lake City.
2. Joseph Smith, sa Relief Society Minute Book, Hunyo 9, 1842, 63.
3. Tan-awa sa *Handbook 2: Administering the Church* (2010), 9.1.1.
4. *Mga Pagtulun-an sa mga Presidente sa Simbahan*: Spencer W. Kimball (2006), 279.
5. Russell M. Nelson, "Barug isip Tinuod nga mga Milenyal," *Liahona*, Okt. 2016, 49.
6. *Mga Pagtulun-an sa mga Presidente*: Spencer W. Kimball, 279.
7. Tan-awa sa Jill Mulvay Derr, Janath Russell Cannon, Maureen Ursenbach Beecher, *Women of Covenant: The Story of Relief Society* (1992), 138.
8. Zina D. H. Young, "First General Conference of the Relief Society," *Women's Exponent*, Abr. 15, 1889, 172.
9. Russell M. Nelson, "Usa ka Hangyo ngadto sa Akong mga Sister," *Liahona*, Nob. 2015, 96, 97.
10. *Personal nga Kauswagan sa Young Women* (booklet, 2009), 3.
11. Tan-awa sa "Ang Pamilya: Usa ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan," *Liahona*, Nob. 2010, 129.
12. Julie B. Beck, "Anak nga mga Babaye sa Akong Gingharian": Ang Kasaysayan ug Buhat sa Relief Society," *Liahona*, Nob. 2010, 114.

KATUYOAN SA RELIEF SOCIETY

Ang Relief Society nagtabang sa pag-andam sa kababayan-an alang sa mga panalangin sa kinabuhi dayon samtang sila

- mopalambo og hugot nga pagtuo diha sa Langit-nong Amahan ug ni Jesukristo ug sa Iyang Pag-ula;
- molig-on sa mga indibidwal, mga pamilya, ug mga panimalay pinaagi sa mga ordinansa ug mga pakigsaad; ug
- makighiusa sa pagtrabaho sa pagtabang niadtong nanginahanglan.

*Kon unsa ka matinguhaon si papa
sa pagpugong sa mga misyonaryo
nga makatudlo kanamo, doble ang
paningkamot sa akong igsoong
babaye si Thelma nga makakat-on
bahin sa ebanghelyo.*

Napanalanginan

PINAAGI SA AKONG MATINUD-ANON NGA IGSOONG BABAYE

*Dili unta ko ingon niini karon kon dili pa tungod sa matarung
nga impluwensya sa akong magulang nga babaye.*

Ni Rafael Antillon

Swerte ko nga adunay maayong mga babaye sa akong kinabuhi; usa ka maamuhaon nga inahan, maalamon ug matinud-anon nga mga igsoong babaye, mapi-nanggaon ug matinabangon nga asawa. Gusto kong mopa-sidungog sa usa niining impluwensyal nga mga babaye, akong magulang nga babaye nga si Thelma, tungod sa iyang impluwensya sa akong kinabuhi pinaagi sa iyang padayon nga kamaayong ehemplo.

Sa bata pa ko, gitudloan ko sa akong amahan sa pag-sunod sa ehemplo ni Thelma kon wala siya ug ang akong mama, ug walay utlanan ang akong pagpasalamat niini nga tambag.

Pagkabaton og Determinasyon sa Pagkat-on

Ang tulo sa akong mga igsoon mipasakop sa Simbahan didto sa El Salvador dungan nako. Si Thelma 14 anyos ug ang kinamagulangan nakong igsoon dihang nabunyagan mi. 8 anyos pa ko niadtong panahona ug kinamanghuran sa pamilya, mao nga siya ang among lider.

Gipaila kami sa Simbahan pinaagi sa among silingan nga manganta og mga kanta nga sa wala madugay nahibalo-an namo nga mga himno diay kadto. Ang among silingan misulti kanamo mahitungod sa talagsaong dapit nga gita-wag og Primary, diin ang mga bata makakat-on sa pag-awit. Gikontak ang mga misyonaryo, ug misugod sila sa pagbisita sa among balay sa pagtudlo kanamo.

Hinoon, ang akong papa supak kaayo sa Simbahan ug dili gusto nga matudloan ang iyang mga anak sa mga misyonaryo. Kay gamay pa ko, wala gyud ka kasabut unsay nasinati sa mga elder sa pagdala sa ebanghelyo sa among

kinabuhi. Papahawaon sila ni Papa kon makit-an sila nga naa sa among balay, ug tuyuon ni papa pagpalong ang mga suga kon manghapit ang mga elder inig ka gabii. Kon unsa ka matinguhaon si papa sa pagpugong sa mga misyo-naryo nga makatudlo, doble ang paningkamot ni Thelma nga makakat-on bahin sa ebanghelyo ug pagbasa sa Basa-hon ni Mormon. Si Thelma ug ang mga elder wala gayud mohunong, ug nagpasalamat ko tungod niini.

Ang pagsimba lisud gayud tungod kay si Papa mangi-ta gyud og bisan unsang paagi aron dili mi makaadto, sama sa iya ming patrabahoon sa dili pa mi mobiya para mosimba.

Usa ka Dominggo sa buntag lisud gayud kaayo. Dili siya gustong mosimba mi, apan dili mi gustong dili makasim-ba. Gipatiran niya ang basurahan ug nagkatag ang tanang sulod niini sa tibuok salog nga bag-o ra namong gilimpyu-han. Sa hilum misugod si Thelma sa pagpamunit sa basura nga walay pagreklamo. Pagkahuman niya og limpyo pag-usab ang salog, mihangyo na sab siya nga mosimba mi. Nahuman na namo ang tanang ipabuhat ug uban pa, apan wala gihapon siya motugot. Sa katapusan mitumbok siya og usa ka pangutana, “Nganong mamugos man gyud mo sa pagsimba niining simbahana?” Si Thelma dayon lig-ong mipamatuod sa katinuod sa ebanghelyo ug sa mensahe sa Pagpahiuli sa ebanghelyo. Dihang natapos siya, miwara-wara sa kamot ang akong papa ug gitugutan kami.

Wala na gyud mousab pa si papa sa pagpugong kana-mo human niadtong hitaboa ug sa katapusan, bisan og wala siya kaangay niini, mitugot ra nga mopasakop mi sa Simbahan.

Nagserbisyo gikan sa Sinugdanan

Wala koy problema sa pag-adto sa Simbahan matag Dominggo, apan dili kaayo ko mahinamon sa pagtambong og Primary tungod kay Sabado sa buntag pa kaniadto ang Primary. Sa nag-10 anyos na ko, si Thelma miuli sa balay usa ka Sabado ug gisultihan niya ang uban nakong mga igsoon mahitungod sa dula nga soccer tali sa mga deacon ug mga Blazer (Mga scouts nga nanag-edad og 11). Miingon siya nga wa koy swerte kay wala ko kaapil sa dula tungod kay wa ko motambong og Primary. Mao nga miadto ko pagkasunod Sabado (dala ang gamit nako sa soccer) ug kanunay na gyud kong moadto.

Dihang 16 anyos na si Thelma, gitawag siya nga mahimong presidente sa Primary. Ang among bishop naningkamot nga makakita og tawo nga makasugakod sa daghang hagit nga giatubang sa organisasyon sa Primary. Ang ward dako kaayo og area, ug lisud ug dako og gasto para sa daghang pamilya nga may gagmayng mga anak ang pagbiyahe sa bus ngadto sa simbahan para sa Primary inig ka Sabadto ug inig ka Dominggo. Daghan sa mga bata wala motambong og Primary, ug walay nakit-ang solusyon. Ang bishop nadasig sa pagtawag ni Thelma apan maglisud kay bata pa kaayo siya. Ang pag-aghat nagpadayon, ug human makadawat og pagtugot gikan sa presidente sa stake, gihatag sa bishop ang calling ngadto sa akong igsoong babaye.

Nagmatuod kini sa usa ka dinasig nga desisyon, ug nakapanalangin kini sa daghang mga bata—lakip nako. Gituman ni Thelma ang iyang calling pinaagi sa pagsunod sa inspirasyon, paggamit sa maayo niya nga panghukom, ug maayong mga ideya aron sa pagpalambo og mga training program para makakat-on ang mga bata sa ebanghelyo. Gihangyo niya ang iyang mga counselor ug mga teacher nga magmiting sa Primary sa daghang dapit nga duol ra sa ilang mga balay, ug mihatag siya og padayon nga training para adtong mga teacher. Kini nga solusyon naghimo nga makadaginot og panahon ug kwarta ang mga miyembro ug nakapahimo sa mga bata nga kaniadto wala makatambong og Primary sa pagdawat sa mga panalangin niining talagsaong organisasyon.

Ang Paghimo og Ehemplo sa Hugot nga Pagtuo

Ang akong mga igsoon ug ako padayon nga misunod sa ehemplo ni Thelma samtang nagdagan ang panahon. Mihimo mi sa among mga family home evening ug mitambong sa among mga miting sa Simbahan. Sa wala madugay human sa akong pagka-orden nga usa ka deacon, miduol si Thelma nako atol sa family home evening ug miila kanako isip naghupot sa priesthood sa pamilya. Kini nga hitabo nagtudlo kanako og bililhong leksyon mahitungod sa pagtahud sa priesthood.

Gisiguro usab ni Thelma nga dili ko magkulang sa tukmang pag-amuma ug dugang nga kadasig sa pagtambong sa akong mga miting sa priesthood o pagtuman sa akong mga responsibilidad. Sama pananglit, gamiton ni Thelma ang tanang makalangas ug inabtik nga paagi aron makabangon ko matag Dominggo sa buntag para makatambong ko sa miting sa priesthood. Siya usab mitudlo nako nga magmaya sa akong pag-advance sa Aaronic Priesthood.

Sa Mutual ug sa seminary walay bale para nako nga nailhan ra ko nga “igsoon ni Thelma.” Ang uban nakong mga higala adunay suporta sa ilang mga ginikanan diha sa Simbahan, apan ako adunay akong bishop, mga lider sa Young Men ug si Thelma.

Padayon si Thelma nga maoy akong ehemplo samtang naghupot siya og lain-laing mga calling hangtud sa iyang paglarga sa misyon. Nakaserbisyo siya ug madungganon nga misyon sa Guatemala Quetzaltenango Mission, ug ang mga bunga sa iyang mga paghago naglakip sa bunyag sa

Sa dihang bata pa ko, si Thelma miawhag kanako sa pagtambong sa Primary ug sa ubang mga kalihokan sa Simbahan. Paglabay sa katuigan, ang iyang ehemplo ug kadasig alang sa ebanghelyo padayon nga usa ka tinubdan sa inspirasyon kanako.

among inahan duha ka adlaw dihang nauli si Thelma gikan sa misyon. Nahingpit ang among kalipay dihang ako, nga usa ka priest ang mihimo niini nga ordinansa. Sa pagsunod sa ehemplo ni Thelma, sa matinguhaong paagi gisugdan nako ang pag-andam alang sa pagmision.

Human sa iyang misyon, si Thelma mibalhin ngadto sa Estados Unidos aron moeskwela sa Brigham Young University, bisan lisud ang among kahimtang sa pinansyal. Nagpabilin siya nga lig-ong impluwensya ngari nako bisan layo siya.

Human sa akong pag-uli gikan sa pagserbisyo sa Guatemala Guatemala City Mission, mibiyahe usab ko sa Provo, Utah, aron moeskwela sa BYU. Mapasalamaton ko sa kamabination og suporta sa daghang tawo aron makaa-but ko didto. Bisan pa, kulang gihapon ang kwarta.

Wala madugay sa pag-abut nako sa Provo, giribyu namo ni Thelma ang among pinansyal nga sitwasyon. Nakita namo nga bisan sa part time nako nga trabaho, wala kami igong ikabayad sa among abanganan para sa tibuok tuig nga tingklase. Wala gayud hinoon magduha-duha si Thelma nga makalampus ra mi sa mga pagsulay. Misalig siya nga ang Ginoo mohatag og paagi. Wala kaabut og usa ka semana human niana, si Thelma nakadawat og sulat gikan sa BYU Spanish department. Sa iyang pag-abli niini, miatubang siya nako ug nakasinggit, “Kini! Kini ang paagi aron makabayad kita sa atong abangan!” Ang sulat nagpahibalo kaniya nga gidawat siya isip assistant teacher, nga makapadugang sa iyang kinitaan.

Pagdumala sa mga Hagit sa Panglawas

Paglabay sa katuigan, si Thelma nagpadayon nga usa ka tinubdan sa inspirasyon. Giatubang niya ang mga kalisdanan sa mas maayong paagi kay ni bisan kinsa nga akong nailhan. Nag-atiman siya sa iyang talagsaon nga lalaking anak nga dunay Down syndrome [kakulangan], sa tigulang na namong inahan, ug sa iyang bana nga may grabing problema sa panglawas. Usab, kon kadtong mga butanga dili pa igo, siya adunay mga problema sa panglawas sa iyang kaugalingon.

Pipila ka tuig ang milabay, si Thelma gioperahan sa utok aron mahupay gikan sa usa ka cyst sa utok. Tungod sa mga panginahanglan sa iyang mga minahal, ang purohan sa bisan unsang komplikasyon makasagmuyo gayud. Nag-ampo siya og tabang ug inspirasyon ug mibisita sa templo. Bisan niining tanan, wala mohuyang ang iyang pagtuo,

apan nagpanuko siya nga magpaopera sa usa ka doktor sa delikadong operasyon. Nakig-istorya si Thelma sa usa ka minahal nga higala niining panahona ug gitug-an ang tanang kabalaka mahitungod sa iyang operasyon. Nangutana ang iyang higala sa ngalan sa doktor ug dihang nahibaloan niya ang ngalan, miingon ang higala ni Thelma nga ang doktor miyembro sa iyang ward. Giingnan niya si Thelma nga ang doktor matinud-anong miyembro sa Simbahan ug takus nga tighupot sa priesthood. Kanunay siyang magpatukar og mga himno sa Simbahan samtang mag-opera. Bisan sa yano nga impormasyon, usa kini ka malumo nga tubag sa mga pag-ampo ni Thelma. Ang kinabuhi ni Thelma ug espirituhanong mga kasinatian mao ang tinubdan sa padayong kalig-on ug pagpamatuod sa kaugalingon nakong kinabuhi.

Naghunahuna ko sa batan-ong mga lalaki nga tingali nagsinati og susama nga pagpadako sa akoo. Naghunahuna ko niadtong kinsa walay lalaking modelo diha sa panimalay, kinsa makakaplag lang og kadangpan diha sa Simbahan, ug nagtubo sa gubot nga mga nasud. Ngadto kanila ako moingon: ayaw gayud paghunong; pabilin nga duol sa Ginoo ug sa Iyang mga sulugoon. Mapasalamaton ko nga ang Ginoo mihatag sa suporta nga akong gikinahanglan aron matuman ang akong mga tumong ug mamahimong tawo nga mao ako karon. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa New York, USA.

ANG HUGOT NGA PAGTUA UG DEBOSYON SA MGA BABAYE

“Litukon nako ang akong pagpasalamat kaninyo matinud-anong mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nga mga babaye, nga karon kauban sa minilyon ug maanaa sa tibuok

kalibutan. Talagsaon ang inyong gahum para sa kaayohan. Katingalahan ang inyong mga talento ug debosyon. Hilabihan ang inyong pagtuo ug gugma sa Ginoo, sa Iyang buhat, ug sa Iyang mga anak. Ipadayon ang pagsunod sa ebanghelyo. Ipakita kini atubangan sa tanan ninyong mga kaubananan.”

Presidente Gordon B. Hinckley (1910–2008), *Teachings of Gordon B. Hinckley* (2016), 104.

ANG EBANGHELYO UG ANG Maayong Kinabuhi

**Ni Elder
Quentin L. Cook**

Sa Korum sa
Napulog Duha ka
mga Apostoles

Diha sa labing ngil-ad nga mga sirkumstansya, kon ang tanang butang malumpag, ang pamilya ug ang ebanghelyo ni Jesukristo mao ang mahinungdanon.

Daghang mga pakigpulong naghatag og gibug-aton sa pagkab-ut sa mga damgo ug dagkong mga tinguha. Akong giila kadto nga mga tumong, apan ako nagtinguha nga kamo maghunahuna og mas dakong katuyoan sa inyong kinabuhi.

Pasalamat alang sa mga Panalangin

Sa pagsugod, manghinaut ko nga kamo magpasalamat sa inyong mga panalangin—ilabi na sa inyong panulundon. Ang pagpasalamat ug ang kamapaub-sanon nagsumpay ra. Nagpuyo kita sa panahon diin ang kaugalingon ra ang gihunahuna sa tawo. Ilabi na sa Social media, dali ra kaayong gamiton aron pagdayeg sa kaugalingon. Mas importante gayud ang mahimong mapasalamatan ug mapaubsanon. Kadtong aduna niining mga kinaiya mopahayag og pasalamat sa ilang mga panalangin samtang sila nagsunod sa ehemplo sa Manluluwas.

Ang akong higala usa ka Harvard professor si Roger B. Porter, usa ka matitud-anong miyembro sa Simbahan, mipahibalo sa usa sa mga inugurasyon sa Harvard niadtong Mayo 2015 nga ang pagpasalamat “nagkinahanglan nga kita moila sa atong utang ngadto sa uban” ug “sa kasagaran kini naglakip og mapainubsanong mga tubag alang sa mga gasa nga wala hagai o pasidunggi.” Iyang gitapos: “Kon inyong dawaton nga ang pagpasalamat maoy importanting elemento sa inyong kinabuhi, maayo kini alang kaninyo. Kini motabang kaninyo sa pagbuntog sa tintasyon nga magpaundayon sa garbo ug makabaton og pagbati nga angay lang. Kini motabang kaninyo nga makita ang maayo ug moila sa positibo. Kini motabang kaninyo sa pagsabut sa mga pagsulay ug sa kalisud nga inyong masugatan sa matag karon ug unya. Kini motabang kaninyo nga matutokan ang paghatag og pagtagad kadtong anaa sa kalisud kay sa kaninyo kansang kinabuhi inyong mapanalanginan.”¹

Usa ka karaang proverbio sa Intsik mabasa, “Kon kamo moinom og tubig, ayaw kalimti ang atabay diin kini naggikan.”

Mosugyot ko nga kita kinahanglan nga magmapasalamaton ilabi na sa atong panulundon. Kon kita mapanalanginan og buotan nga mga ginikanan, kita kinahanglan nga magmapasalamaton. Kini mao ang utang nga ang matag usa kanato nagku-lang sa atong panulundon. Usa ka karaang proverbio sa Intsik mabasa, “Kon kamo

moinom og tubig, ayaw kalimti ang atabay diin kini naggikan.”

Klaro diha sa mga kasulatan nga kita kinahanglang motahud sa atong mga ginikanan. Usa ka proverbio mabasa, “Anak ko, bantayi ang sugo sa imong amahan, ug ayaw pagbiyai ang balaod sa imong inahan” (Mga Proverbio 6:20). Gitudlo kanato diha sa Mga Taga-Efeso nga “tahuron mo ang imong amahan ug inahan” (tan-awa sa ga taga-Efeso 6:2–3; tan-awa usab sa Exodo 20:12). Ang halangdong German nga philosopher nga si Goethe misulti niini, “Ang panulundon sa inyong mga amahan gipahulam lang, kab-uta kini pag-usab, aron tinuoray nga makaangkon kini!”² Klaro nga kinahanglan nato nga magmapasalamaton sa atong mga ginikanan ug mohimo og positibong aksyon aron maangkon ang ilang gilauman nga itugyan ngari kanato.

Mahangturong mga Baruganan vs. Kalibutanong mga Pilosopiya

Agig dugang sa pag-awhag kaninyo sa pagbaton og pasalamat, ganahan kong mopakigbahin og pipila ka praktikal nga tambag nga mahimong makatabang kaninyo nga magmalipayon ug magmalampuson sa pagkab-ot og makahuluganon nga kinabuhi, nga sa kasagaran gipasabut nga “ang maa-yong kinabuhi.”

Sa usa ka bag-ong artikulo, si Lord Jonathan Sacks, ang kanhi Labaw nga Rabbi sa United Hebrew Congregations sa British Commonwealth, mipahayag sa akong kabalaka mahitungod sa nagkakunhod nga mga tahas sa hugot nga pagtuo, moral nga mga prinsipyo ug kahulugan sa modernong kinabuhi. Siya namahayag:

“Kon adunay usa ka butang nga wala mabuhay sa dakong mga institusyon sa modernong kalibutan, kana mao ang paghatag og kahulugan. . . .

“Siyensya, ang teknolohiya, ang gawasnon nga merkado sa negosyo ug sa . . . demokratanhon nga kahintang nakapahimo kanato sa pagkab-ot sa talagsaon nga mga kalam- pusan sa kahibalo, kagawasan, paglaum sa kinabuhi ug bahandi. Nalakip kini sa labing dako nga mga kalampusan sa tawhanong sibilisasyon ug gipanalipdan ug gipangga.

“Apan wala sila motubag sa tulo ka mga pangutana nga matag indibidwal mangutana sa pipila ka panahon sa iyang kinabuhi: Kinsa ako? Nganong ania ako dinhi? Unsaon man nako sa pagpakabuhi? Ang resulta mao nga ang ika-21 nga siglo nagbiling kanato og kinadaghanan nga kapilian ug kinagamyan nga kahulugan.”³

Kining kinutlo nagpahayag sa eleganti nga paagi sa kaimportante sa akong mensahe. Nabalaka kaayo ko nga ang maayong kinabuhi nga gibase sa kinabuhi ug mga pagtulun-an ni Jesukristo nga karon ikaduha nalang sa kalibutanong panglantaw sa maayong kinabuhi.

Alang kanatong mga miyembro sa Simbahan, ang ebanghelyo ni Jesukristo ug ang Iyang Pagkabanhaw ug ang Pag-ula mao ang sukaranan sa tanang importante, ug sila usab nagdala og kahulugan niini nga kinabuhi. Ang Manluluwas midasig og mga tinuohan ug mi-establisar og mga sumbanan sa kinaiya kon unsa ang moral, matarung, ug madanihon ug kana miresulta sa maayo nga kinabuhi. Bisan pa niana, ang mga baruganan ug sukaranan nga moralidad nga gitudlo sa Manluluwas grabe nga gipang-ataki karon sa kalibutan. Ang Kristiyanismo gi-ataki.

Kini dili bag-o. Ang paagi aron makab-ut alang sa maayong kinabuhi gidebatihan sulod sa daghang mga siglo. Sa dihang si Apostol Pablo didto sa Athens, siya nakahimamat og “mga pilosopo nga mga Epicureo ug mga Estoico” (Mga Buhat 17:18). Ang mga Estoico nagtuo nga ang labing maayo mao ang hiyas, samtang ang mga Epicureo nagtuo nga ang labing maayo mao ang kalitngawan. Daghang mga Estoico nahimong mga mapagarbuhon ug migamit sa pilosopiya nga “usa ka takuban alang sa . . . ambisyon ug sala.” Daghang mga Epicureo nahimong mga hedonist kinsa nagtuman sa ilang moto “-Kita mangaon ug mag-inom, kay ugma kita mamatay”⁴ Daghan diha sa natad sa akademiya nga dugayng nagtudlo sa gipasiugdahan ni Aristotle nga makinaadmanon nga paghunahuna isip ang paagi sa pagkab-ot alang sa maayong kinabuhi. Makapaikag nga daghan niining sama nga kalibutanong mga pilosopiya nga misukwahi sa nag-unang mga Kristiyanismo anaa lang gihapon og duna lang kini gamay kaayong kalialan karon.

Agi og dugang, daghang bag-ong mga pilosopiya nga direktang nasukwahi sa ebanghelyo ni Jesukristo. Kini paspas kaayong nahitabo. Ginamit ang pinulongan sa Basahon ni Mormon, “diha sa sulod sa dili daghan nga mga katui-gan” (Helaman 7:6), daghan sa kalibutan karon nag-ingon nga ang “pagkadautan matarung, ug ang pagkamatarung dautan” (2 Nephi 15:20). Sa pagkatinuod, kining duha ka hugpong sa mga pulong sa kasulatan nagpakita sa unsay nahitabo sa atong panahon. Unsay giisip nga moral dali kaayong nausab. Dihay dili katuhoan nga kalihokan nga layo ra sa moral nga kinaiya giisip nga basihan sa maayo

nga kinabuhi. Ang uban mipakunhod sa Kristiyanismo pinaagi sa pagdawat sa sayop nga pagtuo nga sa Kristiyanismo, ang kalipay dili mahitungod niining kinabuhia apan mahitungod sa langit.⁵ Akong ipasalig kaninyo nga ang pagsunod sa Manluluwas makahatag og kalipay niining kinabuhia *ug* didto sa langit.

Pasidungog nga mga Hiya vs. Pang-résumé nga mga Hiya

Ang pipila sa mga hagit dili lang basta mahitungod sa maayo ug dautan. Ang uban nagkinahanglan kanato nga magpili base sa unsay labing maayo, dili lang unsa ang maayo.⁶

Si David Brooks, sa usa ka editoryal nga giulohan og “The Moral Bucket List,” mipalambo sa konsepto nga adunay,” duha ka set sa hiya, mga hiya nga pang-résumé ug ang pasidungog nga mga hiya. Ang mga hiya nga pang-résumé mao ang mga kahanas nga makapahimo kaninyo nga bililhon sa inyong pagpanarbaho. Ang mga pinasidunggan nga mga hiya mao kanang hisgutan mahitungod kaninyo sa panahon sa haya.”⁷ Tukma nga gitapos ni Brooks nga ang pinasidunggan nga mga hiya mao ang mas importante. Alang kanako kini makahuluganon kaayo tungod kay sa dihang anaa pa ko sa pangidaron nga 20 aduna akoy kasinatian nga may dakong epekto ngari

kanako. Naglangkob kini sa duha ka haya sa duha ka maayong mga tawo nga nahitabo sulod lang sa pipila ka adlaw ang gintang. Ang istorya tinuod, apan akong giusab ang mga pangalan ug gituyo nga dili klarohon ang pipila ka mga kamatuoran.

25 anyos ko niadto, migradwar sa Standford Law School, ug nakasugod sa pagpanarbaho sa usa ka law firm. Akong gigahin ang akong oras sa trabaho uban sa mga tawo nga tag-as og kinaadman kinsa nakalikom na og dagkong mga katigayunan. Mabinasion sila ug sa kinatibuk-an manggihatagon ug madanohon nga mga tawo.

Ang mga miyembro sa Simbahan nga akong gikauban mas nagkalain-lain lang. Kadaghanan kanila adunay gamay nga materyal nga bahandi. Sila mga talagsaon nga mga katawhan, ug ang kadaghanan makahuluganon ang ilang kinabuhi. Mao kadtong panahona nga ang duha ka retirado nga tigulang nga lalaki, nga akong nailhan sulod sa daghang katuigan namatay. Ang ilang paghaya gipahigayon pipila lang ka adlaw ang gintang, ug ako mibiyahe sa pagtambong sa duha ka haya. Mihukom ko nga tawagon ang usa sa mga lalaki nga Adunahan ug ang lain usa ka tawo nga Matinud-anon. Klaro pa kaayo sa akong panumduman ang duha ka haya tungod kay kini mipatinaw sa kamahinungdanon sa pagpili nga anaa sa atubangan sa tanang mga tawo ilabi na sa mga batan-on. Nagpakita

usab kini sa ka komplikado nga kalahian tali sa mga hiyas nga pang-résumé ug sa pasidungog nga mga hiyas.

Ang Adunahan ug Matinud-anon nakaserbisyo og misyon sa batan-on pa. Sumala sa tanang istorya, kining duha mga mapahinunguron nga mga misyonaryo. Human sa ilang kolehiyo, nagkabulag na ang dalan sa ilang mga kinabuhi. Ang adunahan naminyo sa usa ka matahum nga babaye kinsa sa paglabay sa panahon nahimong dili aktibo sa Simbahan. Ang matinud-anon naminyo sama ka matahum nga babaye nga hingpit ang kaaktibo sa Simbahan. Labaw sa tanan, kini nga desisyon ang naghulma sa nahibilin nga mga desisyon sa ilang kinabuhi. Sa akong kasinatian, kon ang mga magtiayon magpabiling matinuoron ug matinud-anon ngadto sa Manluluwas ug sa mahangturong kamahinungdanon sa pamilya, ang pinasidunggan nga mga hiyas hapit kanunayng mapatunhay.

Ako na karong ipaambit ang mahitungod sa Adunahan. Siya adunay talagsaong kahanas pagdala sa mga tawo ug may dakong pagpakabana mahitungod sa mga tawo. Nag-sugod siya og pangimpleyo sa usa ka dakong korporasyon sa U.S. ug sa katapusan nahimong presidente nianang kompanya. Dako kaayo ang iyang kinitaan ug nagpuyo sa usa ka dako, nindot nga balay nga nahimutang sa ibabaw sa lapad nga yuta. Mao nga nakahukom ko tawagon siya nga Adunahan. Nindot isulti nga ang iyang napilian nga trabaho dili lang maayo o mas maayo apan mao ang labing maayo.

Ang iyang pamilya ug gipili nga Simbahan, hinoon, dili kaayo maayo. Usa siya ka maayong tawo ug wala malambigit sa personal nga mga pagpili nga mga dautan sa kaugalingon, apan ang pagpili sa iyang pamilya ug ang impluwensya ngadto sa iyang mga anak nagtutok hapit nalukop diha sa edukasyon ug pagpanarbaho, sa pagkatinuod ang mga hiyas nga pang-résumé nga mahinungdanon sa pagpanarbaho. Iyang mga anak miapil usab sa labing maayo nga trabaho. Hinoon, wala sila magpabiling aktibo sa Simbahan, ug sila nangaminyo og batan-ong mga babaye nga dili mga miyembro. Ako wala masayud sa tanan nga mga kamatuoran mahitungod sa iyang anak nga mga lalaki, apan sa matag hitabo kini nga mga kamin-yoon natapos sa diborsyo.

Ang adunahan ug ang iyang asawa usab nahimong dili kaayo aktibo. Moapil na sila sa mga halangdong social ug mga kalihokan sa komunidad. Kanunay siyang mikonsiderar sa iyang kaugalingon nga LDS ug mapasigarbuhon sa iyang misyon, apan wala siya motambong sa simbahan. Matag karon ug unya, motampo siya ngadto sa mga proyekto sa building sa Simbahan ug moabag sa mga trabaho sa mga miyembro sa LDS. Dugang pa, usa siya ka impluwensya alang sa pagkamatinuoron, kaligdong, ug mabinasion sa tanang mga posisyon nga iyang nahuptan.

Ang Iyang lubong gipahigayon sa kapilya nga nondenominational didto sa sementeryo. Daghang dagkong mga executive ug mga opisyal ang nanambong sa lubong, lakip ang gobernador sa estado diin siya nagpuyo. Gawas sa iyang anak, apo, ug ako, ang tanang mitambong naa sa edad nga lapas sa 50. Mao kadto, sa kinatibuk-an, usa ka guol nga lubong. Ang sukaranang baruganan sa plano sa kalipay wala matudlo, ug gamay ra ang nasulti bahin ni Jesukristo. Ang kinabuhi ni Adunahan gibase hapit tanan diha sa mga hiyas nga pang-résumé.

Ang mga desisyon sa pagpanarbaho sa matinud-anon dili ra kaayo malampuson. Nagsugod ang iyang paningkamot sa usa ka gamayng independente nga negosyo nga na-undang sa dihang nasunog ang negosyo ug nawad-an siya sa tanan. Sa wala madugay nakahimo siya og gamayng negosyo apan naglisud sa pagbayad sa gikinahanglan nga mga bayranan. Aduna siyay usa ka gamay apan igo lang nga panimalay. Nalingaw siya sa iyang trabaho ug sa iyang pakig-interaksyon sa ubang mga tawo. Ang iyang panarbaho maayo ug siguradong makatagbaw

apan dili inila o tingali matawag nga labing maayo. Dili kadto usa ka trabaho nga anaa ang pang-résumé nga mga hiyas.

Ang iyang pamilya ug mga pagpili sa Simbahan, sa laing bahin, mao gayud ang labing maayo. Siya ug ang iyang asawa hingpit gayud kaaktibo sa Simbahan. Miserbisyo siya sumala sa tawag, sa kasagaran isip usa ka magtutudlo, mitambong sa templo kanunay, ug usa ka matinud-anon nga priesthood. Aduna siyay maanindut nga mga relasyon, ilabi na sa iyang dako nga pamilya ug daghan niyang mga apo. Silang tanan mga edukado, apan ang iyang gihatagan og nag-unang gibug-aton ngadto kanila mao ang pagpuyo og Kristohanong kinabuhi. Sa iyang pagretiro, siya ug ang iyang asawa nagserbisyo og misyon. Bisan og siya nag-atubang sa mga pagsulay, lakip ang kamatayon sa usa ka anak nga lalaki sa Ikaduhang Gubat sa Kalibutan, iyang nakab-ut ang katagbawan ug kalipay sa tibuok niyang kinabuhi tungod sa mga katuyoan ug kahulugan nga nahatag sa iyang pamilya ug sa ebanghelyo ni Jesukristo.

Ang iyang haya didto sa meetinghouse sa ward dako ug malipayon. Ang tanang mga

Kon ang mga tumong nga may kalabutan sa edukasyon ug trabaho masaka ngadto sa usa ka posisyon nga mola-baw sa pamilya ug sa Simbahan ug sa pagpamatuod sa Manluluwas, ang wala damhang mga sangputanan sa sobrang pagdayeg sa nga hiyas mahimong mas lisud.

Ang labing mahinungdanong mga pagpili mahimong himoon sa tanan, bisan unsa pa ang ilang mga talento, mga abilidad, mga oportunidad, o ekonomikanhong mga kahimtang.

tawo mitambong, lakip sa daghang mga apo ug mga batan-on nga iyang naalagaran. Ang plano sa kalipay natudlo, ug ang Manluluwas mao ang sentro sa pagserbisyo. Usa kadto ka ehemplo nga haya sa usa ka Santos sa Ulahing mga Adlaw. Ang mga pakigpulong mahitungod sa iyang kinaiya, kamabination, pagpakabana sa uban, ug hugot nga pagtuo ug gugma sa Ginoo nga Si Jesukristo.

Mga Pagpili ug ang Maayo nga Kinabuhi

Akong gipasabut nga kining duha ka haya miabut sa makahuluganong panahon alang nako. Nakaserbisyo ko og misyon, ug nahigugma ko sa Simbahan. Nagsugod pa lang ko sa akong pagpanarbaho ug nakadayeg sa mga tawo nga nakaangkon og materyal ug kalampusan sa panarbaho. Nakaamgo ko nga ang pagpili nga akong gihimo mahulagway diha sa akong kalipay niining kinabuhia ug motino sa panulundon nga akong ibilin. Nakaamgo usab ko sa mahangturon nga kamahinungdanon sa mga pagpili nga akong giatubang. Akong naklaro nga ang mga pagpili adunay

mahangturon kamahinungdanon. Unsa ang labing importante ngari nako mahitungod sa mga kinabuhi nga bag-o lang nakong gihulagway mao nga ako nakaamgo nga ang labing mahinungdanong mga pagpili mahimong himoon sa tanan, bisan unsa pa ang ilang mga talento, mga abilidad, mga oportunidad, o ekonomikanhong mga kahimtang. Akong naamguhan nga alang kanako, sa akong umaabut nga mga anak, ug sa tanan nga ako adunay oportunidad sa pag-impluwensya, ang pag-una sa Manluluwas, sa akong pamilya, ug sa Simbahan mao ang unang mahinungdanon. Ang pagbuhat sa ingon mosangput diha sa maayo nga kinabuhi.

Diha sa labing ngil-ad nga mga sirkumstansya, kon ang tanang butang malumpag, ang pamilya ug ang ebanghelyo ni Jesukristo mao ang mahinungdanon. Hunahunaa si Amahang Lehi sa Basahon ni Mormon, diin kini naghulagway kon sa unsang paagi siya “mibiya ngadto sa kamingawan. Ug siya mibiya sa iyang balay, ug sa yuta nga iyang kabilin, ug sa iyang bulawan, ug sa iyang plata, ug sa uban pa nga mahalon nga mga butang,

ug siya walay lain nga gidala, gawas sa iyang banay, mga tagana, ug mga tolda, ug mibiya ngadto sa kamingawan” (1 Nephi 2:4).

Kini nga henerasyon adunay hagit sa pagpanalipod sa hugot nga pagtuo ug sa pamilya. Usa ka researcher mitan-aw og balik kutob sa karaang India ug sa Greece ug nakahukom nga sa matag populasyon nga dili relihiyoso sa kasaysayan nga nakasinati og pagkunhod sa pundok sa katawhan.⁸ Ang mga balita sa media bag-ohay lang gi-highlight ang pagkakunhod sa gidaghanon sa natawo sa kadaghanan sa kalibutan karon. Ang *Wall Street Journal* mipahayag diha sa atubangang pahina sa usa ka artikulo, “The World’s New Population Time Bomb: Too Few People.” Ang artikulo miingon nga sa 2016, “alang sa unang higayon sukad niadtong 1950, . . . hiniusang populasyon sa edad nga makatrabaho mokunhod.”⁹

Kakulang sa pagtuo ug pagkunhod sa populasyon klaro nga adunay kalambigitan. Ang mahangturon nga plano sa Amahan alang sa Iyang mga anak nag-agad sa hugot nga pagtuo ug sa mga pamilya. Mapasalamaton ko nga ang Santos sa Ulahing mga Adlaw, sa survey human sa laing survey, nakapabilin sa hugot nga pagtuo diha ni Ginoong Jesukristo ug nagpadayon sa pagminyo ug pagpanganak.

Ang uban mahimong walay oportunidad nga maminyo o makaanak. Apan ang mga indibidwal kinsa matinud-anong nagsunod sa Manluluwas ug sa Iyang mga sugo—ug kinsa naghatag og dili hinakog nga pagserbisyo ngadto sa mga anak sa atong Amahan—“makadawat sa tanang gisaad nga mga panalangin sa kahangturan.”¹⁰

Samtang kita nag-atubang sa kalisud ug mga pagsulay sa kinabuhi, daghan nga mga panghitabo diin atong kapugngan o dili kapugngan. Apan sa mga butang sa baruganan, pamatasan, relihiyoso nga pagsunod, ug matarung nga pagpuyo, kita ang nagkontrolar. Ang atong hugot nga pagtuo ug pagsimba sa Dios nga Amahan ug Iyang Anak, si Jesukristo, ang atong gipili.

Si Elder Neal A. Maxwell (1926–2004) sa Korum sa napulog duha Ka mga Apostoles, nagkutlo ni William Law, usa ka English nga tinugyanan sa Ika-18 nga siglo, namahayag niini sa labing mubo nga estilo: “Kon kamo wala pa nakapili og una sa gingharian sa Dios, sa katapusan wala kini mahimong kalainan kon unsa ang inyong gipili.”¹¹

Palihug sabta nga ang pagsaysay sa tinuod nga kinabuhi sa mga tawo nga akong gitawag og Adunahan ug Matinud-anon, wala ko mag-awhag alang sa mas minus nga kaikag diha sa mga tumong kalabut sa edukasyon o pagpanarabaho. Hinoon, buhaton nato kutob sa mahimo sa pagpadayon sa atong kalampusan niining duha ka mga dapit. Ang akong buot ipasabut mao nga kon ang mga tumong nga may kalabutan sa edukasyon ug trabaho masaka ngadto sa usa ka posisyon nga molabaw sa pamilya ug sa Simbahan

ug sa pagpamatuod sa Manluluwas, ang wala damhang mga sangputanan sa sobrang pagdayeg sa mga hiyas nga pang-résumé mahimong mas lisud.

Ako masaligon nga kamo makakab-ut og kalipay ug kamaya nga inyong gitinguha ug ang gusto sa Dios alang kaninyo kon kamo:

- Mapasalamaton alang sa inyong mga panalangin—ilabi na sa inyong panulundon.
- Mapasaligon ngadto sa mahangturon nga baruganan nga makahatag og kahulugan sa inyong kinabuhi.
- Determinado nga ang inyong pasidungog nga mga hiyas mopatigbabaw batok sa inyong mga hiyas nga pang-résumé.
- Nangandam sa pagreport ngadto sa Manluluwas nga kamo nagpuyo sa usa ka maayo nga kinabuhi.

Ang labing importanting miting nga maangkon sa matag usa kanato anaa diha sa pikas bahin sa tabil uban sa Manluluwas, “ang magbalantay sa ganghaan” (2 Nephi 9:41). Bisan kinsa pa ang atong mga katigulangan ug kon kita adunahan o kabus, kita mo-report sa atong pagsunod sa mga sugo nga nahatag kanato. Kinahanglan kitang mosunod aron kita mahimong “sumulod kamo ngadto sa iyang mga ganghaan uban ang pasalamat, ug ngadto sa iyang mga sawang uban ang pagdayeg: Ihatag ang mga pasalamat ngadto kaniya, ug dayegon ninyo ang iyang ngalan” (Salmo 100:4).

Gusto natong magmalipayon nga magreport nga kita nagpuyo og tinuod nga maayong kinabuhi. ■

Gikan sa usa ka debosyonal nga pakigpulong, “Ang Maayo nga Kinabuhi,” nga gihatag didto sa Brigham Young University–Idaho, niadtong Disyembre 18, 2015. Alang sa kompleto nga pakigpulong sa Iningles, adto sa web.byui.edu/devotionalsandspeeches.

MUBO NGA MGA SULAT

1. Roger B. Porter, pakigpulong sa gradwasyon, Dunster House, Harvard University, Mayo 28, 2015.
2. Johann Wolfgang von Goethe, *Faust*, trans. Bayard Taylor (1912), 1:28.
3. Jonathan Sacks, “How to Defeat Religious Violence,” *Wall Street Journal*, Okt. 2, 2015, C2; tan-awa usab sa Jonathan Sacks, *Not in God’s Name: Confronting Religious Violence* (2015), 13.
4. See Frederic W. Farrar, *The Life and Work of St. Paul* (1895), 304.
5. Tan-awa sa Carl Cederstrom, “The Dangers of Happiness,” *New York Times*, July 18, 2015, 8.
6. Tan-awa sa Dallin H. Oaks, “Good, Better, Best,” *Liahona*, Nob. 2007, 104–08.
7. David Brooks, “Moral Bucket List,” *New York Times*, Abr. 11, 2015, SR1, nytimes.com; tan-awa usab sa David Brooks, *The Road to Character* (2015), xi.
8. Tan-awa sa Michael Blume, diha sa David Brooks, “Peace within the Texts,” *New York Times*, Nob. 17, 2015, A23, nytimes.com.
9. Greg Ip, “The World’s New Population Time Bomb: Too Few People,” *Wall Street Journal*, NoB. 24, 2015, 1.
10. *Handbook 2: Pagpangalagad sa Simbahan* (2010), 1.3.3.
11. Neal A. Maxwell, “Response to a Call,” *Ensign*, Mayo 1974, 112; tan-awa usab sa William Law, sa *The Quotable Lewis*, ed. Wayne Martindale and Jerry Root (1989), 172.

MGA LITRATO SA HUGOT NGA PAGTUO

Niadtong 1989, Markus, Karen, ug ang ilang tres anyos nga anak nga lalaki nga gihatagan og pagtugot sa pagbiya sa ilang pamilya sa East Germany aron moadto sa Hungary. Samtang didto sila, ang Hungary miabli sa mga utlanan sa Austria, naghatag sa liboan ka mga East German refugee og paagi sa kagawasan. Sila si Markus ug Karen nakahunahuna sa ilang talagsaon nga oportunidad. Mahim usab sila nga mobiya.

LESLIE NILSSON, PHOTOGRAPHER

Markus Tilgner

Saxony-Anhalt, Germany

Miingon ko, “Mobiya ta sa Austria.”

“Ah dili, dili pwede,” miingon si Karen. “Ang imong mga ginikanan mahibilin sa Germany ug usab sa akong mga ginikanan.”

“Makasabut ra sila,” mitubag ko.

“Nagsugod na kami sa pagtukod og balay,” misulti si Karen kanako.

“Atong humanon kini.”

“Dili, magsugod ta pag-usab,” miingon ko, “sa laing lugar, sa kasadpang Germany.”

Miusab ko sa pagsulti niya nga mobiya kami. Miingon siya, “Dili, tungod kay bag-o lang kang gita-wag nga bishop ug miingon ka og oo, ikaw moserbisyo.”

Mao nga wala kami mobiya sa Germany. Paglabay sa pipila ka semana natumpag ang Berlin Wall. Swerte mi nga nagpabilin mi. Kini mao ang paagi sa Langitnong Ama-han alang kanamo.

Alang sa dugang nga mga litrato sa mga Tilgner, adto sa lds.org/go/31739.

VISITING TEACHING, FAMILY HISTORY, UG MGA INAHAN

Mipasakop ako sa Simbahan sa dihang 20 anyos pa ko. Wala madugay naminyo ko sa usa ka tawo sa ward, ug mibalhin kami tungod sa panarbaho. Sa pag-idad nako og 22, natawo ang among unang anak nga lalaki. Nianang higayona, ang akong mga visiting teacher misugod sa regular nga pagbisita kanako, bisan tuod nagpuyo kami sa utlanan sa ward.

Tungod kay ako usa ka bag-ong inahan nianang higayona, ang akong konsensya misulti kanako nga kina-hanglan kong mokontak sa akong kaugalingong inahan. Apan gihunong

na nako ang pagkontak sa akong inahan walo na ka tuig ang milabay sa dihang nagdiborsyo ang akong mga ginikanan. Matag higayon nga mobisita ang akong mga visiting teacher, maghisgut kami mahitungod niini, ug akong nabati nga ang Espiritu nag-aghat kanako sa paghimo niining lisud nga mga lakang.

Among gihisgutan kon unsaon nako nga matukod pag-usab ang among relasyon kay ang akong inahan wala man mahisakop sa Simbahan. Daghan kaayo ang nausab sa akong kinabuhi sa walo ka tuig nga milabay sukad nga kami wala na magtingganay. Tungod sa lig-ong pag-aghat sa Espiritu, midesisyon ko sa pagkontak una sa mama sa akong inahan. Ang akong lola usa ka buta, mao nga ang akong sulat gipadala ngadto sa akong iyaan nga nag-atiman ni lola.

Nakadawat ko og nindot nga balos sa sulat, ug kami mibisita sa akong

apohan nga babaye ug sa akong iyaan. Ang akong apohan nga babaye nahi-muot nga nasurprisa ug nangutana kon mihapit ba lang ko aron makigkita sa iyang anak—akong inahan—sa among pagpauli. Siya nalipay kaayo.

Ang akong lola usa ka Lutheran, ug siya nahigugma sa Manluluwas. Samtang miistar kami uban nila, ang akong bana mobasa kaniya matag buntag gikan sa Basahon ni Mormon. Nalingaw gayud siya niini. Human sa pipila ka buntag, ang akong bana ug ang akong lola mibati nga napuno sa Espiritu nga akong apohan nga babaye miadto sa iyang lamesa ug mikuha og usa ka libro sa genealogy nga gipanag-iya sa akong namatay nga lolo ug gipakita kini ngadto kaniya. Dihay walo ka lista sa mga henerasyon nga hapsay, gani nalakip ang ilang mga trabaho. Nalipay kaayo ang akong apohang babaye samtang miistar kami uban kaniya, ug misaad ko niya nga mobisita sa akong mama sa akong pagpauli, nga maoy akong gihimo.

Lima ka semana human sa among pagbisita sa akong apohang babaye, na-stroke siya ug namatay. Paglabay sa duha ka tuig mipahigayon ko sa buhat sa templo alang sa akong kati-gulangan gikan sa impormasyon sa akong lola.

Karon maayo na akong relasyon uban sa akong inahan. Nagpuyo kami sa samang lungsod, ug may mga higayon nga nakatabang siya sa akong mga anak.

Kon wala pa ang regular nga mga pagbisita gikan sa akong mga visiting teacher, kinsa nag-awhag ug mitabang kanako sa tibuok panahon, wala gayud unta ko mangahas sa paghimo og mga lakang sa pag-ayo sa akong relasyon uban sa akong inahan. Dili lang ako apan daghang henerasyon usab ang napanalanginan. ■

Heike Baake, Frankfurt, Germany

Akong nabati nga ang Espiritu nag-aghat kanako sa paghimo niining lisud nga mga lakang.

NAKIT-AN AKO SA AKONG MGA VISITING TEACHER

Sa dihang usa pa ako ka batan-ong sinahan uban sa usa ka dos anyos nga anak nga lalaki, nagpuyo ko kadiyot sa Santa Catarina, Brazil, ug pipila ra ka mga miyembro sa Simbahan ang akong nailhan. Nagpuyo ko sa usa ka nagtubo apan hilit nga dapit, mao nga dili kaayo daghan nga mga silingan duol sa akong balay.

Usa ka adlaw gibati nako nga nasakit ug dali nga nadehydrated. Sa wala madugay dili na ko maka-barug aron sa pag-atiman sa akong anak o pag-adto sa labing duol nga telepono sa pagtawag sa akong bana. Nagsugod ko sa pag-ampo, apan sa matag higayon nga mosulay ko nga mobarug, gibati nako nga mas naluya.

Wala madugay ang akong mga visiting teacher nanuktok sa akong pultahan. Nakahibalo dayon sila nga gigiyahan sila sa Langitnong Amahan sa pagpangita nako. Gian-daman ko nila og tambal, mitabang pag-atiman sa akong anak, ug gihugasan ang mga plato. Dayon miingon sila nako nga taud-taod na silang naglakaw sa pagpangita sa akong balay ug kaundangon na unta, apan ang Espiritu misulti kanila nga dili moundang.

Sa pagbiya na nila, arang-arang na ang akong pamati. Sa wala pa sila mobiya, nag-ampo kami.

Wala siguro sila masayud kon unsa kadako ang ilang natabang ug pag-amuma nako sa espirituhang paagi sa ilang ehemplo sa pagkamabination ug kawalay langan sa pagpaminaw ug pagpatalinghug sa tingog sa Espiritu. ■

Enilze do Rocio Ferreira da Silva,
Curitiba, Brazil

Wala madugay ang akong mga visiting teacher nanuktok sa akong pultahan. Nakahibalo dayon sila nga gigiyahan sila sa Langitnong Amahan sa pagpangita nako.

ANG PAHIYOM SA ESTRANGHERO

Usa ka kasagaran molikay ko kaniya—usa ka tawo nga pobre nagdula og baraha sa lamesa sa dapit dulaanan sa usa ka fast-food restaurant. Mipahiyom ang iyang subo nga nawong samtang magtan-aw siya sa mga bata nga magdula. “Tingali nagpa-init lang siya tungod sa katugnaw,” naghunahuna ko nga inig agi nako sa iyang lamesa aron ilabay ang wala mahurot nga pagkaon sa akong anak nga babaye. Sa akong pagtan-aw sa iyang lamesa, walay bisan unsa nga putos sa pagkaon o basong papel, ang hinay, hinagawhaw nga tingog mihunghong nako, “Palite siya og pagkaon.”

Mibalik ko sa akong lamesa nga diha pay kwarta sa akong balsa. “Maulawan siya,” miingon ko. Dayon usa ka pagbati sa kalinaw miabut, ug ang tam-is nga hunghong sa Espiritu mipakalma nako: “Palite siya og pagkaon.”

Wala nako sultihi ang akong mga anak kon unsay akong buhaton; mipunit ko og basura ug milakaw sa paglabay niini aron makaduol ko sa lamesa sa tawo nga dili makahibalo ang akong higala kinsa akong kauban sa pagpangaon.

Mipaduol ko ug nangutana, “Makapalit ba ko nimo og paniudto?”

Morag natingala siya ug hinay nga mitubag, “Kon gusto nimo.”

Gikuha nako ang gamay nga kantidad sa kwarta nga akong

gibilin—igo nga makapalit og pagkaon ug mainom—ug gihatag ngadto sa tawo. Mibalik ko sa akong lingkuranan, wala makit-i sa busy nga mga inahan sa akong palibut, ug mitan-aw sa tawo nga mibarug og nagpalit sa iyang pagkaon.

Samtang akong gipasakay ang akong mga anak sa sakyanan aron mamauli, mitan-aw ko sa bintana ug nakita ang tawo nga nagdala sa tray sa pagkaon balik sa iyang lamesa. Sa iyang subo nga nawong ganiha mipuli ang usa ka pahiyom.

Ang katugnaw sa hangin nga miha-pak sa akong nawong wala kaayo batia. Nahimuot ko sa kalipay, ang malipayong Espiritu mipuno sa akong tibuok lawas. Nakahinumdom ko sa pagtulun-an sa Manluluwas:

“Kay gigutom ako, ug inyo ako nga gipakaon: giuhaw ako, ug inyo ako nga gipainom . . .

“Ug kaniya motubag ang mga matarung nga manag-ingon, Ginoo, kanus-a ba kami makakita kanimo nga gigutom ug amo ikawng gipakaon, o giuhaw ug amo ikawng gipainom? . . .

“Ug kanila motubag ang Hari nga magaingon, Sa pagkatinuod, magai-ngon ako kaninyo, nga maingon nga gibuhat ninyo kini ngadto sa usa sa mga labing gagmay niining akong mga igsoon, gibuhat usab ninyo kini kanako” (Mateo 25:35, 37, 40).

Mapasalamaton ko sa pahiyom sa usa ka estranghero nga nakatabang nako sa pagbuhat unsay matarung. ■
Jenner Porter, Texas, USA

PAGTABANG NI MIRTA NGA MOBALIK

Gitawag ako sa pagserbisyo isip magtatambag sa Relief Society sa bag-ong ward sa akong pamilya. Atol sa among mga miting sa kapangulohan, among hisgutan ang lista sa mga pangalan sa mga sister sa Relief Society sa among ward ug maghunahuna unsaon sa pagtabang kanila ug sa ilang mga pamilya.

Nadani ako sa usa ka sister sa ward nga ginganlan og Mirta. Namiyembro siya sa Simbahan sulod sa daghang katuigan, apan sa pipila ka rason, si Mirta wala na magsimba sulod sa daghang mga tuig.

Akong namatikdan nga ang iyang bana mao ang presidente sa elders quorum apan ang ilang mga anak, nga mga miyembro, wala usab mosimba. Matag Dominggo akong makita ang iyang bana ra ang mosimba.

Gibati nako nga kinahanglan

namong tabangan kini nga pamilya nga mobalik sa simbahan ug makatagamtam sa mga panalangin nga gusto sa Ginoo nga ihatag ngadto kanila. Atol sa misunod nga miting sa kapangulohan, akong gipakigbahin ang akong paglaum sa pagtabang ni Mirta nga mobalik sa simbahan. Nagplano kami og mga kalihokan diin maapil namo siya sa espesyal nga paagi, ug nangita mi og pipila ka mga assignment nga among ihatag kaniya.

Sa among pagbisita kaniya, iyang gidawat ang matag usa sa mga assignment ug pagkahuman mituman niini nga hingpit. Among namatikdan nga madasigon siyang maghulat sa usa namo nga mohapit niya alang sa mga kalihokan sa Relief Society.

Sa dihang among giorganisar ang mga kompanyon sa visiting teaching isip kapangulohan, mihangyo ko sa

uban sa paghunahuna sa posibilidad nga si Mirta ug ako ang magkauban. Matag bulan, sa walay pagkapakyas, si Mirta ug ako magvisiting teaching. Matag higayon nga kami mobisita og mga sister oportunidad kini nga makig-istorya ug makaila sa usag usa.

Matag higayon nga imbitaron nako siya sa pagsimba, moingon siya, “Kon mobati nga andam na ko, moadto ko.” Wala ko kasabut, apan akong gitahud ang iyang desisyon. Sa katapusan ang iyang mga tubag, “Tingali mosimba ko sa Dominggo.”

Madasigon kaayo kong maghulat niya kada Dominggo. Wala gyud siya moabut, apan nagpadayon ko sa pag-apil niya sa akong mga pag-ampo. Ang kalit nga pagbalhin maoy nakaingon nga ang akong pamilya mobalik diin kami nagpuyo sa una, ug wala ako makahigayon sa pagpanamilit ni Mitra. Sa dihang mibiya kami sa ward, wala gihapon siya mobalik sa simbahan.

Pipila ka bulan ang milabay gisultihan ko nga si Mirta mibalik na sa simbahan ug usa ka magtatambag sa Relief society.

Si Presidente Gordon B. Hinckley (1910–2008) mitudlo, “Di gyud ninyo mahibaloan unsa ka dak-a ang kaayohan nga inyong mahimo. Kinabuhi sa laing tawo ang mapanalanginan tungod sa inyong paningkamot” (“Ngadto sa mga Kababayan-an sa Simbahan,” *Liahona*, Nob. 2003, 115).

Kadaghan na nga ang mga resulta dili mao unsay gilauman ug dili moabut kon nagpaabut. Dili kita mohunong sa paghago; kini mao ang buhat sa Ginoo, ug kita Iyang mga instrumento nga gipili sa pag-usab sa kinabuhi sa daghang mga tawo. ■

Raquel Elizabeth Pedraza de Brosio,
Buenos Aires, Argentina

Ang matam-is nga hunghong sa Espiritu mipakalma nako: “Palite siya og pagkaon.”

Ni Elder
Von G. Keetch
Sa Seventy

Pagkinabuhi nga Panig-ingnan sa mga Magtutuo

Ang istorya gisaysay sa usa ka gamay nga unit sa kasundalo—han nga gi-assign sa lisud kaayo nga misyon diha sa sulod sa tiretoryo sa kaaway. Sa nagkaduol na ang unit sa tumong niini, ang kaatbang nga mga unit nakamatngon sa presensya. Ang gamhanang pwersa daling mipalibut sa grupo ug misugod sa pagrak-rak gikan sa tanang dapit sa palibut. Sa dihang ilang nasuta nga gilibutan na sila ug nag-antus sa sagunson nga pagpangrak-rak, ang mga sakop sa gamayng unit nagtan-aw sa ilang komander nga barug diha sa bato, nga nagdasig kanila.

Nagtan-aw sa iyang mga tawo, “Mga kauban, anaa sila sa dapit kon asa nato sila gusto. Makatira na kamo sa bisan asa nga direksyon!”

Kamo ug ako usab adunay lisud nga misyon sa kalibutan karon. Kini mao ang pagtudlo ug pagpanalipod sa kamatuoran nga anaa sa ebanghelyo ni Jesukristo. Sa kalibutan nga atong gipuy-an, nasayud ko nga kini mahimong lisud masabtan sa eksakto ang labing maayong lagda sa pagkig-inter-aksyon, ilabi na kon kamo gilibutan sa daghan kaayong mga tingog nga andam sa pag-usab sa kamatuoran. Kanunayng adunay daghan kaayong pagpang-atake gikan

sa nagkalain-laing mga anggulo nga lisud masayran kon unsa unsaon sa pagtubag.

Gusto kong maghisgot mahitungod sa unsay buot ipasabut ni Apostol Pablo nga “hinonoa alang sa magtutuo, pagkinabuhi ingon nga mga panig-ingnan” (1 Timoteo 4:12)—unsang ang ipasabut sa pagtudlo ug pagpanalipod sa kamatuoran sa paagi nga gitinguha sa atong Langitnong Amahan samtang magpakita usab sa ehemplo sa pagtahud, kamaloloy-on ug lawom nga paghigugma nga gipakita ni Kristo; unsa ang gipasabut sa matinguhaong manalipod sa unsay atong nahibaloan nga tarong nga dili lang magpasagad og tira sa bisan unsa nga direksyon sa giisip nga kaaway.

Sa pagkatinuod, kanunay kini nga daw kadtong duha ka mga baruganan nagsumpaki, dili ba? Gitudloan kita nga kita kinahanglan nga makig-away “batok sa mga dautan nga espirituhanong panon” (Mga Taga-Efeso 6:12) sa tanan nga mga matang, nga kita kinahanglan “mobarug ingon nga mga saksi sa Dios sa tanan nga mga panahon ug diha sa tanan nga mga butang, ug diha sa tanan nga mga dapit” (Mosiah 18:9), ug kinahanglan gayud nga dili nato “igakaulaw ang Maayong Balita” (Mga Taga-Roma 1:16). Apan

Sa unsang paagi nga kamo makatudlo sa labing maayo ug mapanalipdan ang doktrina sa ebanghelyo ni Jesukristo samtang magpakita usab og gugma, kamabination ug pagsabut?

kita usab gitudloan nga atong likayan ang panagbingkil ug dili gayud “mokutaw sa mga kasingkasing sa mga tawo sa kasuko” (3 Nephi 11:30), nga kita dili lang “kinahanglan makigdinaitay kamo uban sa tanang tawo” (Mga Taga-Roma 12:18) apan nga kita kinahanglan usab aktibo nga “kabuton ta ang makaamot sa pagdinaitay” (mga taga-Roma 14:19).

Busa unsaon nato sa pagtuman sa sugo nga gihatag sa Dios kanato sa pagbarug nga lig-on sa ebanghelyo ug tudloan ang uban sa kamatuoran nga dili mosangpot sa panagbingkil ug

kasuko? Mura og ingon ana, ilabi na sa pagsulbad sa kasamtangan nga mga isyu, nga pagsulti og bisan unsa dali kaayong mosangpot sa kagubot ug panagbingkil. Sama nga kamo nasayud na kaayo, nga ang kalibutan karon ingon og gamay ra kaayo ang pailub ni bisan kinsa nga gustong mopahayag og usa ka panglantaw nga dili nahauyon sa bag-ong kaplag nga uso.

Kon ang ingon nga mga hagit moabut kanato, kamo ug ako may kalagmitan nga mobuhat sa duha ka mga butang: Kita mahimong molikay sa panaghisgut, mopili nga dili moapil diha sa palibut nga dili komportable o gani dili mahigalaon; o kita mahimong mapanagan-on sa kada punto sa debate kadtong makalingaw nga tanawon apan kana makamugna og mas dakong kasuko kay sa kahibalo.

Mas maayo pa nga tun-an usa kini diha sa atong mga hunahuna (tan-awa sa D&P 9:8) ug dayon paminaw pagayo sa langitnong direksyon. Andama ang imong kaisug ug gamita ang kahibalo nga anaa sa inyong kaugalingon.

Gusto kong mopahibalo og pipila ka mga butang nga kinahanglang ikonsiderar sa kanunay samtang kita nagbuhat sa atong labing maayo sa pagtudlo ug pagpanalipud sa pulong sa Dios samtang sa samang panahon magpakita og gugma ug kalooy ngadto sa tanang tawo?

Panalipdi ang Pulong

Una, maangkon nato ang kalam-pusan kon kita makigtambayayong sa kada usa. Sa panahon karon nabahin-bahin ang katawhan sa nagkalain-laing isyu nga ang usa ka pamahayag makapatingkag sa tawo ug kanunayng magpakita kon kinsay labaw sa usag-usa, sa kasagaran gamay ra ang makab-ut sa padayon nga panaglantugi sa init nga hilisgutan. Kana tinuod gayud sa social media, diin kita kinahanglang gayud nga

mag-amping sa atong mga komentaryo sa usa ka sensitibo nga mga isyu sa katilingban dili mahilayo sa espiritu nga gusto ni Kristo nga atong madala.

Kon atong limitahan ang atong kaugalingon ngadto sa 140 ka mga karakter diha sa pag-post og mensahe sa social media, kasagaran dili kita masabtan. Kasagaran, mas daghan kaayo ang mahimo sa tinagsa-tagsa, mag-atubangay, sa ingon ang indibidwal magkasinabut sa usag usa. Mao gayud kana ang paagi nga gitudlo ni Presidente Thomas S. Monson kanato nga kita kinahanglang motabang ug moluwas—sa tinagsa tagsa. Ug kini mao kanunay nga paagi sa Manlu-luwas sa pagtabang ug pagtandog sa mga kinabuhi panahon sa Iyang pagpangalagad dinhi sa yuta.

Ikaduha, bisan og kita walay pagduha-duha nga malipay kaayo kon ang uban dali kaayong makakita sa kahayag ug mouyon sa padawat sa mga misyonaryo sa sunod nga adlaw, kana wala kinahanglang maoy

una natong tumong. Ang atong unang tumong mao ang pagsabut kon unsay panglantaw sa uban—sa pagtahud kanila isip mga katawhan ug sa pagsabut sa ilang mga hunahuna. Niana lamang nga kita mahimong epektibo sa pakigsultihanay sa uban, aron mabuntog ang mubong pamahayag sa pag-akusar ug sayop nga pagsabut nga sa kanunayng mopatigbabaw sa atong mga hilisgutan.

Ikatulo, mangita kita og paagi nga kita morespeto sa managlahi nga mga panglantaw ug kauban gihapon sa pagpuyo sa katilingban. Kay sa yanong magpuyo sumala sa atong kaugalingong mga panglantaw nga walay pagyatak sa kagawasan sa uban, atong paningkamoton ang mas maayong butang—usa ka butang nga mao ang sukaranan importante diha sa katilingban nga nagkadaiya ang pagtuo kon ang tanan kinahanglang matagad nga patas. Kita kinahanglang mobarug alang sa sukaranang mga katungod sa uban, sa pag-ila sa ilang

katungod sa pagpahayag sa ilang mga opinyon ug mamulong sa unsay ilang gituohan, kon kita molaum sa uban nga molaban alang sa atong sukaranang mga katungod.

Sa katapusan, ang pagsabut sa usag usa panagsa rang motumaw sa usa ka panghitabo. Usa kini ka proseso—butang nga kanunayng magkinahanglan og igong panahon. Ang uban mahimong dili gayud modawat sa atong mga panglantaw, apan maningkamot kitang mahunong ang paggamit sa mga pulong sama sa *mapihigon* ug *kasilag*. Atong tan-awon ang usag usa isip maayo kaayo ug makatarunganon, bisan kon naghupot kita sa sukaranang panglantaw nga dili gayud dawaton sa uban.

Mobuhat Sama nga ang Manluluwas ang Nagbuhat

Samtang magsagubang kamo sa lisud nga mga sitwasyon diin manalipod kamo sa ebanghelyo ni Jesu-kristo, manghinaut ko nga kanunay ninyong hinumduman ang pagbuhat sama nga Siya ang Nagbuhat. Sama sa gitudlo ni Apostol Pablo, “pagkinabuhi ingon nga panig-ingnan sa mga tumutuo” mas labaw pa kay sa basta lang nagsunod sa mga baruganan sa ebanghelyo aron makita sa uban. Si Pablo nagsulti kanato sa piho nga paagi nga kadtong sama nga mga baruganan sa ebanghelyo kinahanglan gayud nga mahimong kabahin sa atong panag-istoryahanay, sa atong gugma alang sa uban, sa espiritu nga atong ipahayag ug sa hugot nga pagtuo nga nagpasabut kon kinsa kita (tan-awa sa 1 Timoteo 4:12).

Sa katapusan, wala gayuy kasungian tali sa duha ka mga baruganan sa ebanghelyo—kon tukma nga nasabtan—ang pagbarug sa kamatuoran samtang magtahud ug maghigugma usab sa uban. Ang atong lig-on nga kombiksyon sa kamatuoran dili

SAMTANG KAMO NANALIPOD SA EBANGHELYO:

- Makigtambayayong sa kada-usa, mag-atubangay.
- Maningkamot sa pagsabut sa panglantaw sa uban.
- Mobarug alang sa sukarang mga katungod sa tanan.
- Motan-aw sa uban isip maayo ug makatarunganon.
- Pagpakita og gugma, pagkamabination ug pagsabut.

makapahimo kanato nga mobuhat sa paagi nga walay pagtahud o masukanon ngadto sa uban. Apan sa samang higayon, ang atong tinguha sa pagpakita og kamabination ug gugma ngadto sa tanan kinahanglan dili gayud makapakunhod sa atong katungdanan sa pagbarug sa kamatuoran.

Kining duha ka mga baruganan mao lang gayud ang duha ka bahin nga ingon og managlahi apan konektado kaayo. Sa usa ka bahin mao ang atong katungdanan sa pagpasabut ug pagpanalipod sa doktrina sa Dios. Sa pikas nga bahin mao ang atong katungdanan sa pagbuhat sa usa ka Kristohanon nga paagi, kanunayng mopakita og pagtahud ug gugma.

Si Elder Dallin H. Oaks sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles mitudlo usab mahitungod niini nga paagi.

“Ang atong pagkamatugtanon ug pagtahud sa uban ug sa ilang pagtuo dili makapahuyang sa atong pasalig sa kamatuoran nga atong nasabtan ug pakigsaad nga atong gihimo. . . . Kita kinahanglang mobarug alang sa kamatuoran, bisan kon kita nagmatugtanon ug nagtahud sa mga pagtuo ug mga ideya nga lahi sa atoa ug sa mga tawo nga naghupot niini. . . .

“Kining dinasig nga pasidaan nagpahinumdom kanato nga alang sa mga tawo nga nagtuo sa hingpit nga kamatuoran, ang pagkamatugtanon sa batasan adunay duha ka bahin. Ang pagkamatugtanon o pagtahud mao ang usa ka bahin niini, ug ang kamatuoran mao ang pikas bahin.”¹

Sa kalibutan nga dali kaayong nabahin bahin ug mas mabingkilon—diin ang mga pagpang-atake naggikan sa bisan asang dapit—gusto kong mohagit kaninyo sa pagtimbang-timbang kon unsa na ang inyong nabuhat niining duha ka dapit? Sa matag sitwasyon nga motunga sa inyong kinabuhi, pangutan-a ang inyong kagalingon kon unsaon ninyo sa pagtudlo sa labing maayo ug pagpanalipod sa doktrina sa ebanghelyo ni Jesu-kristo samtang magpakita og gugma, kamabination ug pagsabut ngadto sa tawo kinsa wala modawat sa doktrina.

Sa inyong pagbuhat sa ingon, ako mopamatuod nga kamo makabaton sa panabang ug giya sa Langitnong Amahan. Inyo Siyang mabati nga naggiya kaninyo, naghatag og mga hunahuna, mga pagbati diha sa inyong kasingkasing, ug mga pulong diha sa inyong mga ba-ba sa tukmang higayon nga kini gikinahanglan. Iyang Espiritu mangulo ug mogiya kaninyo, sa pag-usab kaninyo ngadto sa usa ka tinuod nga mga “ehemplo sa mga tumutuo”—dili lamang kadtong nagsunod sa ebanghelyo ni Jesukristo apan sa tanan usab kinsa nanalipod ug mipasabut sa doktrina sa usa ka lig-on apan mahigugmaon ug malukpanon nga paagi. ■

Gikan sa usa ka debosyonal nga pakigpulong, “Pagkinabuhi ingon nga Panig-ingnan sa mga Tumutuo,” gipakigpulong sa Brigham Young University–Idaho niadtong Hunyo 14, 2016. Alang sa kompleto nga pakigpulong sa Iningles, adto sa web.byui.edu/devotionalsand speeches.

MUBO NGA SULAT

1. Dallin H. Oaks, “Pagbalanse sa Kamatuoran ug Pagkamatugtanon,” *Liahona*, Peb. 2013, 32.

Tagamtama ang Kalibutan

sa South Africa

Ni McKenna Johnson

Init kadto nga Sabado sa buntag sa Neighborgoods Market. Maglakaw ka ilawom sa mabulukong mga payong nga naglinya gawas sa entrada ug maminaw sa live nga musika samtang magpili ka og lamian kaayong pagkaon. Ang tradisyonal nga pagkaon sa South Africa nga sulod sa gamayng kaldero—pesto, kinhason, mga utanon, mga linutong sud-an—gusto nimong tilawan ang tanan.

Maayong Pag-abut sa Johannesburg.

“Usa kini ka mainiton, maabiabihong dapit,” miingon si Ross Mpye, 28. Ang kalagsik sa “Johannesburg” mopatingala usahay sa mga bisita, kinsa dili magdahum og tag-as kaayong mga building. “Wala kay makitang kuyaw nga nagsuroy-suroy sa kadalan,” miingon si Ross.

Estudyante sa unibersidad nga nagtuon og communications ug diborsyado nga inahan sa singko anyos nga anak nga lalaki nga si Nate, si Ross nagtrabaho isip production support analyst. Gikan sa kamaayo niyang motilaw ngadto sa iyang mga paningkamot nga makaserbisyo sa uban, ganahan siya sa pagpanimpalad, pagabi-abi, ug matinud-anon sa inadlaw niyang kinabuhi.

Ang mga Santos sa Johannesburg nagtinabangay sa usag usa ug sa mga tawo sa ilang palibut. Sama pananglit, dihang ang balay sa higala ni Ross nga si Tumi gibahaan,

daghang higala gikan sa simbahan mitabang og habwa sa tubig ug midasig sa pamilya. “Sinugdanan kadto sa pagkausab sa mama ni Tumi nga dili miyembro,” mipasabut si Ross. “Nagsugod siya sa pakigkita sa mga misyonaryo ug karon miyembro na siya ug teacher na sa Relief Society.” Ang sama niana nga mapinangaong pag-atiman makonsiderar nga usa ka naandan, samtang ang mga miyembro sa South Africa nagtagad sa usag usa isip mga igsoon. “Gihunahuna namo sama nga kini among problema,” miingon si Ross.

Sama sa nahibaloan ni Ross, kini nga pagbati ngadto sa uban gipakita sa Langitnong Amahan ug ni Jesukristo isip ehemplo. “Kini mao ang matang sa gugma nga gipanalangin kanato sa Langitnong Amahan. Siya nakasabut ug nakahibalo sa akong kalipay ug kasub-anan isip usa ka batan-ong tawo nga karon nag-atubang sa mga hagit nga Iyang gisigurado nga akong mabuntog,” miingon siya.

Ang relasyon ni Ross sa Manluluwas nakaapekto sa iyang kinabuhi sa daghang paagi, gikan sa iyang pakig-inter-aksyon sa uban sa iyang trabahoan ngadto sa iyang personal nga pagtuon. “Ang palibut sa trabahoan lisud,” miingon siya. “Ang ubang tawo mamalikas ug ang uban mangilad, nagtuo nga wala kini sangputan. Napanalangin ko nga nakabaton

Ang lain-laing mga kaagi ug kultura dili makapugong sa mga Santos sa South Africa sa pag-atiman sa usag usa.

og mga baruganan sa ebanghelyo ug sa mga pagtulun-an sa mga propeta sa akong kinabuhi. Kon sugdan nako ang akong adlaw og pagtuon sa kasulatan ug pag-ampo, nakatabang kini nga maanaa kanako ang Espiritu sa tanang panahon. Kon mag-atubang ko og mga tintasyon, ang hinay hinagawhaw nga tingog magpahinumdom nako kon kinsa ko ug unsay akong gituohan. Nakatabang kini nga magpabilin kong matinud-anon sa akong mga sumbanan.”

Ang Neighborgoods Market nagrepresentar sa espiritu sa Johannesburg cosmopolitan. Alang kang Ross, ang kamatuoran sa ebanghelyo nagrepresentar og mas lawom nga butang—ang saad sa kinabuhing dayon. ■

Ang tagsulat nagbuyo sa Utah, USA

DUGANG PA MAHITUNGOD NI ROSS

Unsa ang paborito nimong aspeto sa inyong kultura?

Ang mga African dili malimut sa ilang mga katigulangan, ug ingon man ang mga Mormon. Nagbuhat kami sa family history ug mga pagbunyag alang sa among mga katigulangan, ug kana gitubag sa mga African. Ang mga Taga-Africa mituo gayud sa katigulangan, ug sa akong pagtuo naa kami sa saktong dalan.

Unsay usa sa paborito nimong pagkaon sa South Africa?

Prawn masala. Ganahan ko og init, halang nga mga pagkaon. Ang uwang nga dunay curry nga idalit kauban ang puti nga basmati rice — lamian kaayo.

ANG SIMBAHAN SA SOUTH AFRICA

62,600 ka Santos sa Ulahing mga Adlaw

168 ka mga kongregasyon

71 ka family history center

3 ka misyon

1 ka templo (ug dugang usa nga gipahibalo na)

MGA KAMATUORAN

Opisyal nga ngalan: The Republic of South Africa

Mga Capital: Pretoria, Cape Town, ug Bloemfontein

SUMALA SA GIDAGHANON

51.8 ka milyon nga tawo

1,553 ka milyas (2,500 km) nga kabaybayunan

11 ka opisyal nga pinulongan

7 KA MGA BUTANG NGA ATONG GIKAHADLOKAN MAHITUNGOD SA PAGHINULSOL

UG NGANONG DILI KITA ANGAYNG MAHADLOK

Sa kanunay mahadlok kita sa paghinulsol. Apan mahimo kitang magmaisugon diha sa kamatuoran.

Ni David A. Edwards

Mga Magasin sa Simbahan

Nakahibalo kita nga ang matag tawo nagkinahanglan sa paghinulsol (tan-awa sa Mga Taga-Roma 3:23). Nakahibalo kita nga kinahanglan kita nga maghinulsol aron makakaplag og tinuod nga kalipay pinaagi sa gahum sa maulaong sakripisyo ni Jesukristo (tan-awa sa Alma 36:24). Nakahibalo usab kita nga ang pagbaliwala sa paghinulsol usa ka

dili maayo nga ideya (tan-awa sa Alma 34:32–34). Apan daghan kaayo nato ang nagbuhat niana. Ngano man? Mas nakahibalo kita, dili ba?

Usa sa posibling tubag mao ang kahadlok. Nakahimo man kita og ser-yoso nga sala nga kinahanglan natong ikumpisal sa atong bishop o duna kitay pipila ka ginagmayng mga naba-tasan, kinaiya, o mga gawi nga makapugong kanato nga mahimong hingpit nga mapasaligon sa ebanghelyo sa

Ginoo ug sa mga sumbanan niini, ang kahadlok makapugong kanato gikan sa pagbuhat sa unsay atong gikinahanglang buhaton aron sa pag-usab sa atong kinabuhi.

Ania ang pito ka mga kahadlok nga makahimo kanato sa pagsalikway sa paghinulsol, ingon man ang pipila ka mga ideya ug mga pagtulun-an nga makatabang kanato nga magmaisugon ug pagbuhat sa makahatag kanato og kalinaw ug kalipay.

1. Kahadlok nga Maulawan

Kon akong sultihan ang akong bishop sa akong nahimo, mahisagmuyo kaayo siya—ug ako maulawan og maayo. Unsa kaha kon akong sultihan ang akong mga ginikanan? Unsa kaha kon makahibalo ang uban?

Adunay mas ngil-ad pa nga mga butang kay sa pagkaulaw, sama sa espirituhanon nga mga palas-anon sa wala masulbad nga sala ug sa pagkawala sa pakig-uban sa Espiritu Santo. Ang bisan unsang mga pagbati sa pagkaulaw nga anaa ninyo sa pagkumpisal ngadto sa inyong bishop molungtad lamang sa mubo nga panahon ug unya hingpit mahanaw pinaagi sa kahupayan ug kalipay. Si bisan kinsa nga mikumpisal ngadto sa ilang bishop makapamatuod niini.

“Mosaad ako kaninyo [nga ang bishop] dili manghimaraut ninyo. Isip usa ka sulu-goon sa Ginoo, siya mabination ug masinabuton samtang siya naminaw kanimo. Dayon motabang siya ninyo sa proseso sa paghinulsol. Siya ang mensahero sa Ginoo sa kalooy nga motabang ninyo nga mahimong limpyo pinaagi sa Pag-ula ni Jesukristo.

Elder C. Scott Grow sa Seventy, “Ngano ug Unsay Angay Nakong Ikumpisal sa Akong Bishop?” *Liahona*, Okt. 2013, 59.

2. Kahadlok sa mga Sangputanan

Kon akong sultihan ang bishop sa akong mga sala, tingali adunay sangputanan—dili maka-ambit sa sakrament, dili makapanalangin o makapass sa sakrament, dili makaadto sa misyon kon gusto ko. Makaguba kaayo kana sa akong kinabuhi.

Hinumdumi nga ang positibong mga sangputanan sa paghinulsol mas molabaw pa sa unsay ingon og negatibong mga sangputanan. Tutuki ang maayong mga butang nga gisaad sa Ginoo niadtong kinsa mokumpisal ug maghinulsol.

“Ang kamatuoran nga kita makahimo sa paghinulsol mao ang maayong balita sa ebanghelyo! Ang kahasol sa tanlag mahanaw. Mahimo kita nga mapuno sa kalipay, makadawat og kapasayloan sa atong mga sala, ug makabaton og kalinaw sa tanlag. Kita mahimong gawasnon gikan sa mga pagbati sa kawalay paglaum ug sa pagkaulipon sa sala.”

Elder Dale G. Renlund sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, “Paghinulsol: Usa ka Malipayong nga Pagpili,” *Liahona*, Nob. 2016, 124.

“Kon kamo nakasala, mas sayo nga kamo maghinulsol, mas sayo nga kamo magsugod sa pagbalik ug pagpangita og kalinaw ug hingpit nga kalipay nga moabut tungod sa pagpasaylo.”

Alang sa Kalig-on sa mga Kabatan-onan (pamphlet, 2011), 28.

3. Kahadlok sa Paningkamot

Ang paghimo sa mga matang sa kausaban nga kinahanglan nakong ingon og lisud kaayo. Tingali magkinahanglan usab kini og taas nga panahon.

Ang bisan unsang katakus nagkinahanglan og paningkamot. Kapasayloan, kalinaw, ug espiritwal nga pagtubo mao ang labing takus nga mga butang nga mahunahunaan.

“Ang paghinulsol nagpasabut sa pagpaningkamot nga mausab. Bugal-bugal kini sa pag-antus sa Manluluwas sa Tanaman sa Getsemani ug didto sa krus kon kita magdahum nga Siya kinahanglang mousab nato ngadto sa pagkamatarung nga walay tinud-anay nga pagpaningkamot sa atong bahin. Hinoon, atong tinguhaon ang lyang grasya nga mohingpit ug moganti sa atong labing makugihon nga paningkamot (tan-awa sa 2 Nephi 25:23). Tingali sama sa atong pag-ampo alang sa kalooy, kita kinahanglang mag-ampo alang sa panahon ug oportunidad sa pagbuhat ug pagpaningkamot ug pagbuntog sa sala.”

Ni Elder D. Todd Christofferson, “Ang Balaanong Gasa sa Paghinulsol,” *Liahona*, Nov. 2011, 40.

4. Kahadlok nga Madaut ang Kaugalingong Imahe

Usa ko sa mga “maayong bata.” Kon moangkon ko nga nakahimo og kasaypanan, mao nana—dili nako “maayong bata”. Unsa kahay akong dangatan? Si kinsa ako nga mamahimo? Mas baling maningkamot nalang ko nga malimtan kini ug mopadayon nga daw ang tanan maayo ra.

Kita kinahanglang mapainubsa-nong moangkon sa atong mga sala sa atubangan sa Dios aron Siya “mohimo sa mahuyang nga mga butang nga malig-on” alang kanato (Ether 12:27). Ug ang inyong kaugalingong Imahe nga angay paningkamotan nga maangkon mao ang kanang gusto sa Langitnong Amahan ug ni Jesukristo nga naa kanimo: usa ka anak sa Dios kinsa, bisan og dili hingpit, walay

kinutuban ug balaan nga potensyal pinaagi sa Ilang tabang.

“Ang Dios nasayud kon kinsa kita—ug Siya nagkonsiderar nato nga takus ngaluwason....

“... Sa matag lakang sa pagtuo sa dalan sa pagkadisipulo, motubo kita ngadto sa mga binuhat sa mahangturon nga himaya ug walay kinutuban nga kalipay nga maoy gidisenyo nga atong makab-ot.”

Presidente Dieter F. Uchtdorf, Ikaduhang Magtatambag sa Unang Kapangulohan, “Pas-anon Ka Niya sa Iyang Abaga ug Dad-on Pauli,” *Liahona*, Mayo 2016, 104.

5. Kahadlok nga Mawad-an sa Imong Personalidad

Kon ako mosunod sa sumbanan sa Simbahan, akong undangon ang pipila sa mga butang nga nakahimo nakong ako, sama sa akong paborito nga mga sine, salida sa TV, musika, ug mga paagi sa pagpahayag sa akong kaugalingon. Makigparehas nalang ko sa ubang mga Mormon. Mas maayong magpakaako nalang.

Pinaagi sa paghinulsol, kamo makabaton sa Balaang Espiritu sa inyong kinabuhi. Ug pinaagi sa Espiritu, imong madiskubrihan ang mas lawom, mas tinuod, ug mas maayo nga pagkaila sa pagkatawo. Gibase kini sa kon unsa kamo mamahimo sa mata sa Dios kay sa bisan unsang butang nga gitukod diha sa balason nga pundasyon sa mga hilig, mga kagastuhan, kinaiya, ug sa pagkalahi.

“Si Satanas ganahang ihulagway ninyo ang kaugalingon pinaagi sa sala imbis sa balaanong potensyal.... Ayaw siya paminawa.”

Presidente Dieter F. Uchtdorf, “Upat Ka Tawag,” *Liahona*, Mayo 2013, 58.

“Adunay labaw pa sa pagkaindibidwal kadtong kinsa mas balaan.

“Ang Sala, sa laing bahin, naghatag og kamakanunayon; kini mopakuposi kanato ngadto sa pagkagumon nga gana ug mga tinguha nga magmasinupakon.”

Ni Elder Neal A. Maxwell (1926–2004) sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, “Brightness of Hope,” *Ensign*, Nob. 1991, 30.

6. Kahadlok sa Kapakyasan

Naninkamot ko sa pag-usab sa daghang higayon apan nakahimo lang gihapon sa samang mga sayop. Tingali nahurot na ang tanan nakong kahigayunan. Tingali ako dili gayud mausab. Kon akong sulayan og kausa nalang ug mapakyas, dili ba nagpamatuod nalang kini?

Dili sayon ang paghinulsol. Gituyo kini nga dili sayon. Apan kini ang inyong dalan sa kalipay, mao nga padayona kini. Walay kinutuban sa sinsero nga paghinulsol (tan-awa sa Mosiah 26:30). Ang Anak sa Dios mihatag sa iyang Kaugalingon isip ang walay kinutuban ug mahangturong sakripisyo sa pag-ula sa atong mga sala aron kita mapasaylo kon kita magbaton og hugot nga pagtuo ug

maghinulsol (tan-awa sa Alma 34:9–16). Timan-i kana? *Walay kinutuban ug mahangturon.* Wala pa kamo molapas sa utlanan sa Iyang Pag-ula, tungod kay kini walay utlanan. Padayon sa pagpaningkamot.

“Usahay diha sa atong paghinulsol, diha sa atong matag adlaw nga paningkamot nga mahimong mas mahisama ni Kristo, atong makita ang atong mga kaugalingon nga pabalik-balik nga nanlimbasug sa sama nga mga kalisdanan. Daw nagtungas kita og usa ka bukid nga natabunan og mga kahoy, usahay dili nato makita ang atong pag-uswag hangtud nga mas maduol na kita sa tumoy ug motan-aw og balik gikan sa taas nga mga bukid. Ayaw pagpakawala sa paglaum. Kon kamo nanlimbasug ug naninkamot

sa paghinulsol, kamo anaa sa proseso sa paghinulsol.”

Ni Elder Neil L. Andersen sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, “Paghinulsol... Aron Ako Moayo Kaninyo,” *Liahona*, Nob. 2009, 42.

“Pinaagi sa gasa sa Pag-ula ug sa kalig-on sa langit aron sa pagtabang kanato, kita mahimong molambo, ug ang talagsaong butang kalabut sa ebanghelyo mao nga kita magantihan sa *pagpaningkamot*, bisan kon kita dili kanunayng magmalampuson.”

Ni Elder Jeffrey R. Holland sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, “Ugma ang Ginoo Mobuhat og Katingalahan diha Kaninyo,” *Liahona*, Mayo 2016, 126.

7. Kahadlok sa Kalampusan

Unsa kaha kon ako makausab gayud sa akong kinabuhi? Tingali unya og dunay daghan kaayong lauman ngari kanako. Basin mas maayo nalang magpabilin nga dunay apan ug igo-igo lang aron dili ko mahimong lauman sa pagdala og mas daghang responsibilidad.

Ang pagkahadlok sa mas taas nga mga gilauman o dugang nga responsibilidad mahimong naggikan sa katapulan o kawalay siguridad. Apan ang plano sa Langitnong Amahan mao ang kalamboan ug kauswagan. Midawat ka niining plano sa wala pa niining kinabuhia; dawata kini karon pinaagi sa pagkugi ug pagbaton og hugot nga pagtuo. Paningkamuti nga makita ang matang sa tawo nga gusto sa Langitnong Amahan nga ikaw mamahimo ug ang matang sa kinabuhi nga gusto Niya nga imong maangkon. Kon kamo sa tinuod-anay makakita sa tawo nga kamo adunay potensyal nga mamahimo, mahimong lisud alang kaninyo nga makatuo niini. Uban sa tabang sa Langitnong Amahan ug sa Manluluwas imo ra kining makab-ut.

“Ang atong responsibilidad mao ang pagbarug gikan sa pagkaigo-igo lang ngadto sa pagkabanggiitan, gikan sa kapakyasan ngadto sa kalampusan. Ang atong tahas mao ang mahimong pinakamaayo sa atong kaugalingon.

Ni President Thomas S. Monson, “The Will Within,” *Ensign*, Mayo 1987, 68.

SUMALA SA GIMANDO SA DOKTOR

Ni Charlotte Larcabal

Mga Magasin sa Simbahan

Dili ko ganahan moadto sa doktor. Kanunay kong mabalaka sa kahisol, pagpaabut sa oras, ang mga pag-indyksyon, sa mando nga “kalma lang.” Sa gamay pa ko nga bata, nagtuo ko nga ang mga nurse ug doktor mga dautang tawo nga malingaw motuslok nako sa dagom, apan sa akong pagdako nakaamgo ko nga dili sila mga dautan; nagtabang sila. Ug sa kanunay mas maayo akong pamati human sa akong pakigkita kanila. Bisan unsa pa ka laay diha sa hulatanan, unsa ko ka sabaan nga maindyeksyunan, o unsa ko kasagmuyo kon ang doktor moingon nako nga kinahanglan nga mopahulay, sa katapusan, angay ra gayud kini.

Usahay ang paghinulsol tingali dunay samang pagbati sa byahe ngadto sa doktor.

Usa ka Hingpit nga Kalipay o Kasakit?

Imbis mook-ok sa kahadlok kon maghunahuna mahitungod sa bati nga lami sa tambal o sa talinis nga dagom, mook-ok ba kamo og gamay kon makadungog sa mga pulong “gisakit uban sa walay katapusan nga kahisol,” “gihasol uban sa mga kasakit sa impyerno,” ug “sa apdo sa kapaitan”? (tan-awa sa Alma 36:12–18). Mao kana ang paghulagway ni Alma sa sinugdanan sa iyang paghinulsol, dili ba?

Human ang anghel mipakita ngadto kang Alma ug sa anak nga mga lalaki ni Mosiah, si Alma nahinumdom sa tanan niyang mga sala ug nakita kon sa unsang paagi siya misukol batok sa Dios. Miserable kaayo siya nga nanghinaut nga iya nga “igkita lakip ang kalag ug lawas” (Alma 36:15). Agay. Hapit ang pag-indyksyon sa doktor mura nalang og mga halok sa gamayng bata. Busa nganong nagpadayon si Alma sa paghago “sa walay paghunong, nga [siya] makakabig og mga kalag ngadto sa paghinulsol”? (Alma 36:24). Nganong gusto niya nga ang ubang mga tawo makasinati og butang nga hilabihan ka sakit alang kaniya?

Tingali tungod kini sa unsay sunod nga nahitabo.

Nahinumdom Siya sa Iyang Manlu-luwas, Si Jesukristo.

“Ako nangamuyo sulod sa akong kasingkasing: O Jesus, ikaw nga Anak sa Dios, malooy ka kanako. . . .

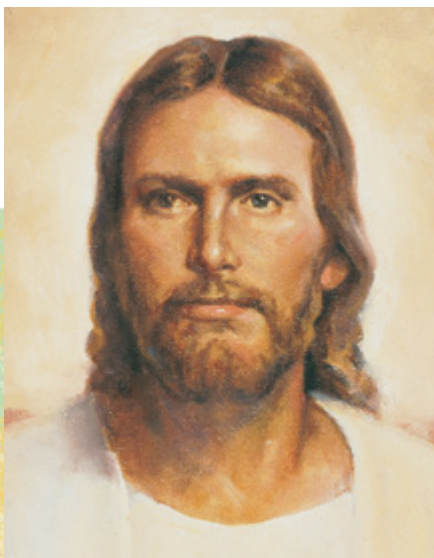
“Ug karon, tan-awa, sa diha nga ako naghunahuna niini, ako wala na mahinumdom sa akong mga kasakit; oo, ako wala na samoka sa panumdu-man sa akong mga sala.

“Ug, unsa nga hingpit nga kalipay, ug unsa ka kahibulongan nga kahayag ang akong nakita; oo, ang akong kalag napuno sa hingpit nga kalipay *labaw sa akong kasakit!*”

(Alma 36:18–20; empasis gidugang). Nakat-unan ni Alma nga sama kalisud ug gani kasakit ang pag-atubang sa atong mga sala, ang kalipay nga atong masinati inig kahuman angay ra. Ang hingpit nga kalipay nga iyang gibati hilabihan ug maanindot kay sa bisan unsang butang nga iyang nabati sukad (tan-awa sa Alma 36:21).

Walay angayng Ikahadlok

Kon ang mga katawhan mook-ok sa kahadlok sa paghunahuna sa paghinulsol, tingali tungod kay ilang gihunahuna ang masakit nga bahin. Kasagaran sa paghinulsol nagkinahanglan og panahon ug usahay sa pagpahiuli nagkinahanglan og dakong pagpaubos ug kakugi, apan sumala sa gitudlo ni Elder Richard G. Scott (1928–2015) sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, “Ang paghinulsol dili usa ka silot. Kini ang dalan nga puno sa paglaum ngadto sa mas mahimayaong umaabut.”¹ Si Presidente Russell M. Nelson, Presidente sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, mitawag niini nga “tam-is nga *panalangin* sa paghinulsol.”² Sa laing pagkasulti, walay angayng ikahadlok o likayan sa bisan unsa nga aspeto sa paghinulsol. Bisan unsa kalisud kining atubangon ug sa paghimo og pagpahiuli sa atong mga sala, ang makaayo nga gahum sa Manluluwas

pinaagi sa Iyang Pag-ula kanunayng anaa aron modala kanato, ug ang hingpit nga kalipay mobuntog ug mopatigbabaw sa bisan unsang pagbati sa kasakit, kaulawan, o kasubo nga atong naagian.

Alang sa Imong Kaugalingong Kaayohan

Nasayud ba kamo unsa ang mga ipasabut sa mga pulong *Primum non nocere*? Kon ikaw usa ka doktor, tingali nakahibalo ka. *Primum non nocere* mao ang Latin sa “una ayaw paghimo og kadaut.” Mao kini ang naggiya nga baruganan sa tanang nagpraktis og medikal, usa ka saad nga ilang gihimo. Wala kana magpasabut nga nagsaad sila nga dili gayud makahimo sa kasakit, apan bisan paman ang tanan nilang buhaton kanunay nga alang sa kaayohan sa ilang mga pasyente.

Sa inyong hunahuna ang Dios ug si Jesukristo mohimo ba og mga saad nga ingon niana? Mas maayo

kon motuo kamo! Tan-awa lang sa Isaias 1:18; Isaias 41:13; Mga Taga-Roma 8:28; ug 3 Nephi 13:14. (Pangitaa gayud kini. Ug kini pipila lang niini!) Ang kalainan mao nga, ang mga tawo usahay masayop. Apan Si Jesukristo ug ang Langitnong Amahan hingpit, busa kamo makasigurado nga ang tanang butang nga ilang gihangyo kanimo mahimong alang sa inyong kaugalingong kaayohan. Kanunay. Busa kon ang Dios moresita og paghinulsol, kini tungod kay Siya nasayud nga mopanalangin kini sa inyong kinabuhi. Ang paghinulsol dili mahitungod sa pagsilot. Mahitungod kini sa pagpaayo, pagdag ug batok sa kahuyang, pagsalikway sa kinaiyanhon nga pagkatawo, ug pagpalayo gikan sa sala aron mobalik ngadto sa Dios.

“Dawata ang Pag-ula ni Jesukristo ug ang paghinulsol isip mga butang nga hangupon ug gamiton kada adlaw sumala sa mando sa Bantugan nga Mananambal,” miingon si Elder

Jörg Klebingat sa Seventy. “Pag-establisar og kinaiya sa nagpadayon, malipayon nga paghinulsol pinaagi sa paghimo niini nga pinili nga estilo sa kinabuhi.”³

Kon ang Bantugan nga Mananambal, Si Jesukristo, misulat nimo og resita alang sa paghinulsol, ayaw itugot nga ang imong kahadlok sa kasakit o kaulawan mobabag sa agianan. Salig sa Iyang mga saad nga bisan tuod kini masakit sulod sa mubo nga panahon, uban sa dakong kalooy Siya mopundok kaninyo (tan-awa sa 3 Nephi 22:7), ug sama ni Alma, kamo mapuno sa hingpit nga kalipay sa hilabihan sama sa inyong mga kasakit (tan-awa sa Alma 36:19–20). ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Richard G. Scott, “Personal nga Kalig-on pinaagi sa Pag-ula ni Jesukristo,” *Liahona*, Nob. 2013, 84.
2. Russell M. Nelson, “Paghinulsol ug Pagkabig,” *Liahona*, Mayo 2007, 104; empasis gidugang.
3. Jörg Klebingat, “Masaligon nga Moduol sa Trono sa Dios,” *Liahona*, Nob. 2014, 36.

MUBO UG DIREKTA

Nganong wala man
kaayo kita'y nahibaloan
bahin sa **atong
Langitnong
Inahan?**

Kita nasayud nga kita adunay Langitnong Amahan ug Langitnong Inahan. Kini nga kahibalo naggikan kang Joseph Smith ug gibalik-balik sa pagsulti sa dinasig nga mga pagtulun-an sa mga lider sa Simbahan sulod sa mga katui-gan. Hinoon, lapas sa pagkaanaay Langitnong Inahan ug sa tahas sa atong langitnong mga ginikanan sa pagtinabangay alang sa kaluwasan ug kahimayaan sa ilang mga anak, wala nay dugang pa nga mga detalye nga gipadayag mahitungod sa Langitnong Inahan. Sa pagkakaron, igo na ang atong nasabtan nga kita mga anak sa langitnong mga ginikanan, kinsa gusto nga kita mahisama kanila. Kini nga pagsabut makatabang nga atong makita kon si kinsa kita ug unsay posible nga atong maabut. Nagpakita kini kanato nga ang pagkalalaki ug pagkababaye usa ka bahin sa atong mahangtulong pagkatawo ug nga ang mga lalaki ug mga babaye dili mahimaya kon wala ang usag usa. Ug kana talagsaon ug bililhong mga kamatuoran diha sa ilang kaugalingon. ■

Alang sa dugang nga impormasyon, tan-awa ang "Inahan sa Langit" diha sa topics.lds.org.

Unsa ang posisyon sa Simbahan
bahin sa **edukasyon sa
sekswalidad?**

Ang mga lider sa Simbahan nag-ingon nga kinahanglan nga ang inyong mga ginikanan ang unang magtudlo kaninyo kabahin sa pisikal nga kasuod. Niini nga responsibilidad, ang mga ginikanan giawhag nga matinuuron ug yanong motudlo diha sa panimalay kabahin sa sekswal nga kasuod aron matabangan ang ilang mga anak nga makalikay sa seryuso nga mga kalapasan. Ang Simbahan adunay mga materyal aron sa pagtabang niini nga pagtudlo.

Kon kabahin na sa unsay gitudlo kaninyo diha sa eskwelahan mahitungod sa sekswalidad, ang mga lider sa Simbahan nag-awhag sa inyong mga ginikanan nga masayud kon unsay gitudlo didto ug sa pagbuhat sa unsay ilang mahimo sa pagsiguro nga kini nagsunod sa maayo nga moral ug matarung nga mga hiyas. ■

MATINUD-ANONG NAGDUHA-DUHA,

Isip usa ka misyonaryo sa Mexico, ako adunay kasinatian nga nakatabang kanako nga makakita sa “maayong bunga” nga moabut kon atong palihukon ang atong hugot nga pagtuo.

Ni Isaias Vargas Chavarria

Usa ka misyonaryo nga kalihokan giplano sa stake diin nagserbisyo ko. Ang akong kompanyon ug ako maoy mopasabut sa baruganan sa ebanghelyo ngadto sa mga investigator nga motambong. Apan sa dihang miabut mi sa meetinghouse, among nadiskubrihan nga wala pa gyuy miabut nga mga investigator. Imbis magtudlo sa mga baruganan sumala sa among giplano, gihangyo kami sa pag-adto sa dalan ug moimbitar sa mangagi nga mga tawo sa pagsulod ug pag-apil sa kalihokan.

Sa pagkatinuod, misulod sa akong hunahuna, “Dili kini magsilbi.” Akong gibati nga mausik ang among mga paningkamot—nga walay usa nga modawat sa imbitasyon

sa pag-apil sa kalihokan, ilabi na nga mubo ra ang panahon sa pagpahibalo.

Apan nakasabut kami sa kaimportante sa pagkamasulundon, mao nga ang akong kompanyon ug ako misulay sa pag-imbitar og mga tawo sa pag-apil. Wala madugay, usa ka babaye ug ang iyang anak nga babaye ug ang uyab sa iyang anak nga babaye miagi. Miimbitar mi nila sa pagsulod. Sa sinugdanan nagduha-duha sila, apan sa katapusan midawat sila sa imbitasyon ug miapil sa grupo sa mga tawo sa sulod. Natingala ko apan nalipay kaayo.

Gisugdan ang kalihokan: usa ka pasundayag sa musika kabahin sa ebanghelyo. Ang kalihokan milungtad og sobra sa usa ka oras. Nabalaka ko nga ang among mga bisita masuko tungod kay dugay kaayo

NAPANALANGINAN PAG-AYO

nahuman, apan nag-ampo ko sa akong kasingkasing nga mamaayo ra ang tanan.

Pagkahuman sa kalihokan, miduol ko nila sa pagpangayo og pasaylo sa pagkuha og daghan sa ilang panahon. Sa wala pa ko makasulti ngadto kanila, ang babaye miingon, “Salamat. Salamat kaayo. Maanindot kaayo kadto. Salamat.”

Natingala ko; nagpasalamat sila kanamo sa kasinatian, ug sila wala maghunahuna sa oras. Talagsaon kaayo kadto, ug dihay kalipay sa akong kasingkasing. (Ug kon hunahunaon ako miingon nga ang pag-imbatar og mga tawo sa dalan dili magsilbi!) Ang babaye gusto nga masayud og dugang kabahin sa Simbahan ug sa pagtambong sa atong mga miting sa Dominggo.

Nakakat-on ko og dako gikan niining

kasinatian: adunay gamay lang nga hugot nga pagtuo, bisan kon kini walay bili labaw pa kay sa usa lang ka tinguha sa pagtuo, nga itugyan makahatag og dako nga mga resulta (tan-awa sa Alma 32:27–28).

Kini nga kasinatian nakapausab sa akong kinaiya sa nahibilin sa akong misyon. Gikan niana nga panahon, sa matag kalihokan sa misyonaryo, ako makakita sa mga bunga sa akong mga kahago kon ako maningkamot uban sa paglaum ug uban sa mata sa hugot nga pagtuo.

Kon kita adunay hugot nga pagtuo, bisan kon naghunahuna kita nga kini dili mahitabo, makaangkon kita og nindot nga mga resulta. Unsay atong nakita nga imposible dili imposible alang sa Dios. ■
Ang tagsulat nagpuyo sa Guerrero, Mexico.

PANGITAA SILA NGA MODAWAT KANINYO

“Ikaw kinahanglang mopalig-on sa Simbahan pinaagi sa pagpangita ‘kanila nga modawat kaninyo’ (D&P 42:8). . . . Daghan niini nga mga tawo ang ‘natago gikan sa kamatuoran [lamang] tungod kay sila wala masayud asa kini pangitaa’ (D&P 123:12).

“Kasagaran kamo wala masayud kon si kinsa kini nga mga tawhana. Mahimong dili dayon sila makaila nga kamo mga sulugoon sa Ginoo. Mahimong dili nila masabtan nga ang mas dakong kalinaw, direksyon, ug katuyoan sa kinabuhi moabut pinaagi sa gipahiuli nga ebanghelyo kaysa lain pang mga butang. Kasagaran dili sila makaamgo nga nangita diay sila sa gipahiuli nga ebanghelyo hangtud ila kining makaplagan. Pananglitan, may usa ka kinabig miingon, ‘Sa dihang nakadungog ko sa ebanghelyo, gipuno niini ang kahawang sa akong kasingkasing nga wala nako masayri nga anaa diay.’ Ang lain miingon, ‘Nahuman nako ang pagpangita nga wala nako masayri nga gibuhay diay nako.’”

Isangyaw ang Akong Ebanghelyo: Usa a Giya sa Misyonaryo nga Pangalagad (2004), 190.

ATONG LUNA

NANGLIMBASUG PAGLATAS SA MGA PAGSULAY SA AKONG PAMILYA

Ni Silvia C., Umbria, Italy

Human nagdiborsyo ang akong mga ginikanan, lisud kadto nga

panahon sa akong kinabuhi. Ang pag-adto sa simbahan kasagaran mopabati kana-ko og mas maayo, apan sakitan ko nga makabati og mga pakigpulong bahin sa mga pamilya tungod kay wala ko motuo nga duna ko niini.

Ang akong mama dili na aktibo ug naminyo og usab. Ang akong papa ate-ista [dili motuo og Ginoo] ug nakig-ipon og laing babaye. Silang duha dunay mga anak sa bag-o nilang mga pares, ug akong gibati nga sama ko sa usa ka pabug-at—usa ka sayop—sama og wala koy silbi.

Mao nga nagsugod ko sa pag-ampo, pagbasa sa mga kasulatan, ug naningkamot sa pagpadayon og simba. Apan dili ko kapugong sa paghunahuna: Unsa may akong buhaton sa sunod nga kinabuhi kon wala koy pamilya nga ma-seal sa templo?

Ang mga tubag wala moabut diha-diha dayon, apan miabut ra kini. Gitan-aw nako ang depinision sa *pamilya* ug gibasa ang mga

bersikulo sa kasulatan bahin niana, ug nagsugod ko sa pagkakita sa mas hayag nga talan-awon. Imbis maghunahuna nga wala koy usa ka pamilya, akong nakat-unan nga makatabang diay ko sa pagdala sa mga anak sa Dios ngadto sa Simbahan isip usa ka misyonaryo. Akong nakat-unan ang pagpailub ug pagkahimong kahayag. Naningkamot kong mas mamaayo ang akong kaugalingon. Nakaamgo sab ko nga kon walay pamilya sama nako, tingali dili ko makapalambo sa pagtuo nga akong gibatunan, ug dili nako mahatagan og bili ang balaod sa kaputli ug ang plano sa kaluwasan sama sa akong gihimo karon.

Nasabtan nako nga ako *gayud* adunay pamilya, ug mapasalamaton ko sa akong bag-o ug mas dako nga pamilya. Lisud kadto, apan dili ko mabalaka kon unsay mahitabo sa akong pamilya human sa kamatayon. Misalig ko sa Dios, ug nasayud Siya nganong wala kami ma-seal. Nasayud Siya unsa kadako ang akong gugma kanila ug unsay pinakamaayo para kanako. Dili nato masabtan ang tanan, mao nga importante ang pagbaton og hugot nga pagtuo sa Dios aron sa pagsuporta ug pagtabang kanato nga ma-OK ra ang tanan. ■

MGA PAG-AMPO SA AKONG BIRTHDAY ALANG SA AKONG PAPA

Ni Cooper B., California, USA

Ang akong papa wala gayud magdako sa bisan unsa nga relihiyon, ug ang pamilya sa akong mama dili aktibo dihang batan-on pa ang akong mama. Apan usa ka adlaw ang akong mama mibati nga duna gayuy kulang, mao nga mihukom siya nga mobalik sa simbahan nga iyang nadak-an, Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw. Ang akong mga igsoong babaye ug ako mikuyog kaniya. Apan ang akong papa wala makagusto sa among pagtambong sa simbahan, ug maoy hinungdan sa pagsulay sa relasyon sa akong mga giniklanan nga wala mahitabo sukad.

Nabunyagan ko dihang otso anyos pa ko, ug akong nakat-unan kon sa unsang paagi nga ang mga pamilya magkauban sa kahangturan. Matag tuig sa akong birthday, mihuyop ko og kandila nanghinaot sa tago nga ang akong papa mabunyagan. Nagampo ko nga ang kasingkasing sa akong papa mahumok. Human sa daghang katuigan, ang mga misyonaryo sa katapusan nakapanihapon

dungan namo. Apan ang ebanghelyo wala mahisguti.

Dayon usa ka summer ang akong papa mikuyog nako sa usa ka camping trip sa Young Men. Bisan tuod dili siya miyembro, ang akong papa ang gisangunan sa usa ka fireside! Nahadlok ko, apan ang tanan mitabang pinaagi sa pag-apil sa fireside. Dayon ang akong higala mihatag og pagpamatuod bahin sa pag-ampo. Gipakigbahin niya ang usa ka panahon dihang ang akong papa mitabang sa manghod sa akong higala ug nahimong tubag sa iyang pag-ampo. Sa unang higayon sukad, akong nakita ang akong papa nga mihilak. Gibati niya ang Espiritu.

Human niana nga camping trip, ang akong papa gusto nga makakat-on pa og dugang bahin sa ebanghelyo inubanan sa bag-ong kadasig, ug usa ka buntag iyang gipahibalo nga gusto siyang mabunyagan. Dili mi makatuol!

Ang bunyag sa akong papa mao ang usa sa pinakanindot nga adlaw sa akong kinabuhi. Ang chapel napuno sa tanan nga miadto sa pagsuporta sa akong papa, ug akong gipraktis ang pag-ampo sa bunyag pipila ka gatus nga balik-balik tungod kay nalipay kaayo ko. Nakabunyag ko

sa akong papa, ug dili nako mahulagway ang hilabihan nga pagbati dihang akong gigakos ang akong papa didto sa bunyaganan.

Pagkasunod tuig ang akong pamilya na-seal sa templo. Human sa pag-seal, mibarug kami nga nagliyok—isip usa ka mahangtulong pamilya—nagginaksanay uban sa luha sa kalipay nga midagayday sa among mga aping.

Gikan niini nga kasinatian akong nakat-unan nga ang tanan posible. Ayaw paghunong. Maningkamot gayud ako kutob sa akong mahimo nga mahimong takus nga ma-seal sa templo uban sa umaabut nakong pamilya. ■

INYO NANG TURNO

Ipakigbahin ang inyong kasinatian nga makapalig-on sa pagtuo. Palihug limitahi ang inyong artikulo ngadto sa 400 ka mga pulong, sulati kini og “Atong Luna” ug isumiter kini sa liahona@lds.org o i-email kini sa liahona@ldschurch.org sa Abril 10.

PILIA ANG **PAGLAUM**

Bisan unsa ang inyong giagian, makakita kamo
og “usa ka hingpit nga kahayag sa paglaum”
pinaagi sa ebanghelyo.

(Tan-awa sa 2 Nephi 31:20.)

**Ni Elder
Neil L. Andersen**

Sa Korum sa
Napulog Duha ka
mga Apostoles

UNSAON PAG-ATUBANG ANG MGA PAGSULAY SA HUGOT NGA PAGTUO

Kining lisud nga mga pagsulay gituyo aron mas malig-on kamo, apan kini malagmit makaluya o gani makawagtang sa inyong pagsalig sa Anak sa Dios ug makahuyang sa inyong tinguha sa pagtuman sa inyong mga saad Kaniya. Kini nga mga pagsulay kasagaran nagtakuban, mahimong lisud mailhan. Magsugod sila diha sa atong mga kahuyang, mga kakulangan, sa atong pagkatalandungon, o sa mga butang nga importante kanato. Ang usa ka tinuod apan madala ra nga pagsulay sa usa ka tawo mahimong lisod nga pagsulay alang sa uban.

Unsaon ninyo sa pagpabilin nga “makanunayon ug dili matarug” [Alma 1:25] kon sulayan ang hugot nga pagtuo? Isubsob ninyo ang inyong kaugalingon sa mga butang nga nakatabang sa paglig-on sa pagtuo: kamo **magpakita sa inyong hugot nga pagtuo kang Kristo**, kamo **magampo**, kamo, **mamalandong** sa

mga kasulatan, kamo **maghinulsol**, kamo **motambong** sa simbahan ug **moambit sa sakrament**, kamo **magsunod sa mga sugo**, ug kamo **magserbisyo** sa uban.

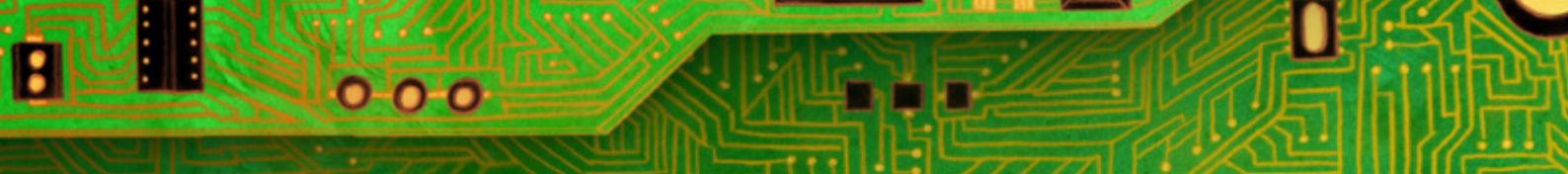
Kon mag-atubang og pagsulay sa hugot nga pagtuo—bisan unsay inyong buhaton, ayaw pagpalayo sa Simbahan! Ang pagpalayo gikan sa gingharian sa Dios kon may pagsulay sa hugot nga pagtuo sama ra sa pagbiya sa luwas nga lawak taguanan dihang nagkaduol na ang buhawi.

Miingon si Apostol Pablo, “Busa kamo karon dili na mga langyaw ug mga dumuloong, kondili mga katagilungsod sa mga balaan ug mga sakop sa panimalay sa Dios” (Mga Taga-Efeso 2:19). Dinhi sa balaang dapit sa Simbahan, atong mapanalipdan ang atong hugot nga pagtuo. Makigtigum sa uban nga **nagatuo**, kita **magampo** ug mangitag tubag sa atong mga pag-ampo; kita **magsimba**

pinaagi sa musika, **mopakigbahin** og pagpamatuod sa Manluluwas, **maginalagaray** matag usa, ug **mobati sa Espiritu** sa Ginoo. Kita **Moambit** sa sakrament, **modawat** sa mga panalangin sa priesthood, ug **motambong** sa templo. Mipahayag ang Ginoo, “Diha sa mga ordinansa . . . , ang gahum sa pagkadiosnon gipakita” (D&P 84:20). Kon nag-atubang mo og pagsulay sa hugot nga pagtuo, pabilin diha sa kasingurohan sa panimalay sa Dios. Kanunay nga may luna alang kaninyo dinhi. Walay pagsulay nga sobra kadako nga dili nato mabuntog nga magtinabangay (tan-awa sa Mosiah 18:8–10). ■

Gikan sa usa ka pakigpulong sa Oktubre 2012 nga kinatibuk-ang komperensya.

Ang MILAGRO sa Katapusang Minuto

Ni Cesar H. Bonito Duarte

Sa dihang 16 anyos ko, nag-high school ko sa usa ka teknikal nga eskwelahan aron makaangkon og associate degree sa electronics. Isip requirement sa akong degree, kina-hanglan nga mokompleto ko og 30 ka adlaw nga internship sa lokal nga negosyo aron ipakita ang mga tekni-kal nakong kahanas.

Nag-intern ko sa kompanya nga nanghimo og papel. Ang akong tinguha sa pagserbisyo og full-time nga misyon nagsugod og lambo, ug kini nga trabaho makatabang aron makak-warta ko og igo para makalarga. Apan tulo kami ka intern, ug ang kompanya mopili lang og usa kanamo para sa full-time nga posisyon.

Ang kompanya dunay makina nga nadaut. Dihang nag-andar pa ang makina, makahuman kini og sama sa gidaghanon sa tulo ka susamang

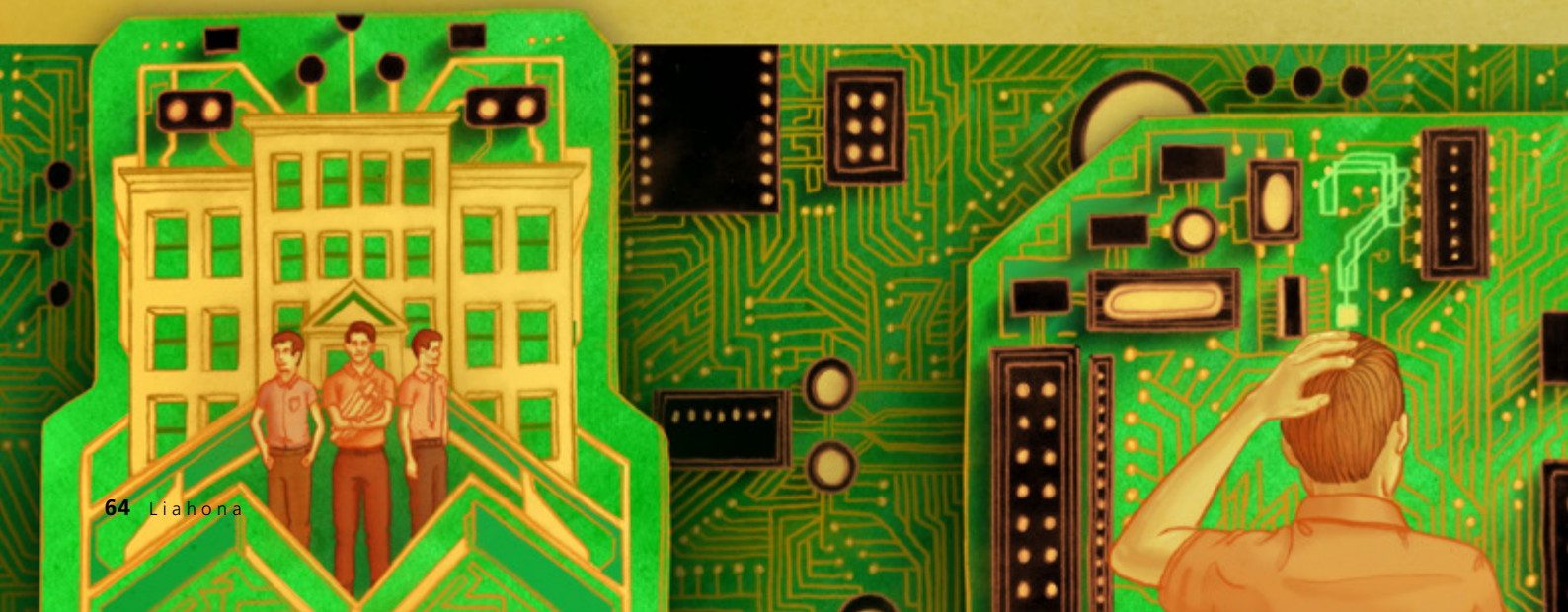
makina. Kini nga ekipo taud-taod na nga wala magamit, ug ang kompanya nag-order og mga pisa nga ipuli gikan sa gawas sa nasud aron makaandar kini—apan wala gihapon magsilbi. Akong gidawat ang hagit nga sulayan kini sa pag-ayo.

Matag adlaw, migahin ko og daghang oras nga tun-an ang makina. Apan komplikado kini, ug dili sayon ang pagtino sulod lang sa 30 ka adlaw nganong nadaut kini, ilabi na sa sama nako nga walay kasinatian. Hinoon, mibati ko nga mahimo ra nako. Sa matag buntag sa dili pa ko motrabaho, mobasa ko og mga artikulo sa magasin nga *Liahona* ug mag-ampo sa Amahan sa Langit. Nasuod sab nako ang akong boss nga usa ka eksperyensyang elec-trical engineer, kinsa nakakuha og pagtugot nga akong madala ang mga kopya ug ang mga blueprint

sa matag katapusan sa semana. Gitun-an nako kini og maayo.

Sa nagkaduol na ang katapusan sa internship, ang duha nako ka kauban nahuman na sa gi-assign nilang mga proyekto ug nagkadako ang pressure nga akong gibati. Apan bisan pa sa negatibo (ug gani mabugal-bugalong) mga komentaryo sa akong palibut, wala g'yud ko magduha-duha. Ang Biyernes nga maoy katapusan sa among internship dali rang miabut. Bisan tuod og nasulbad na nako ang ubang problema, ang makina wala gihapon moandar. Masaligon ko nga hapit na gyud nako kini maayo, mao nga nangayo ko og pagtugot sa akong boss kay kon motrabaho ko inig ka Sabado, ang makina maayo na inig ka Lunes.

Nakapatingala kaayo sa akong boss ang akong gisulti nga personal gyud niyang gihangyo ang presidente

*Batan-on pa ko, dili ekperyensyado, ug diyutay ra'g panahon.
Ang yano nga pag-ampo makahimo ba gayud og milagro?*

sa kompanya. Gipahibalo dayon ko sa akong boss pagkasunod adlaw nga kaming tulo—ang presidente sa kompanya, akong boss, ug ako—magtrabaho, hangtud lang sa udto. “Kitang tulo?” Nangutana ko. Mipasabut siya nga ang presidente sa kompanya nga usa ka electronics engineer, interesado sa akong proposal tungod kay daghan na kaayong paningkamot ang napakyas sa pag-ayo sa makina nga siya miundang na sa pagpaayo niini.

Pagkasunod adlaw, nakuyawan kaayo ko nga magtrabaho kauban sa duha ka hingkud nang mga engineer. Batan-on pa ko kulang sa kahanas. Bisan pa niana, mihalad sila nga motrabaho isip akong mga assistant; dili komportable ang akong pagbati ug, sa samang higayon, mibati ko sa dakong pribilehiyo.

Mga minutos na lang sa wala pa mo-udto namatikdan sa presidente ug

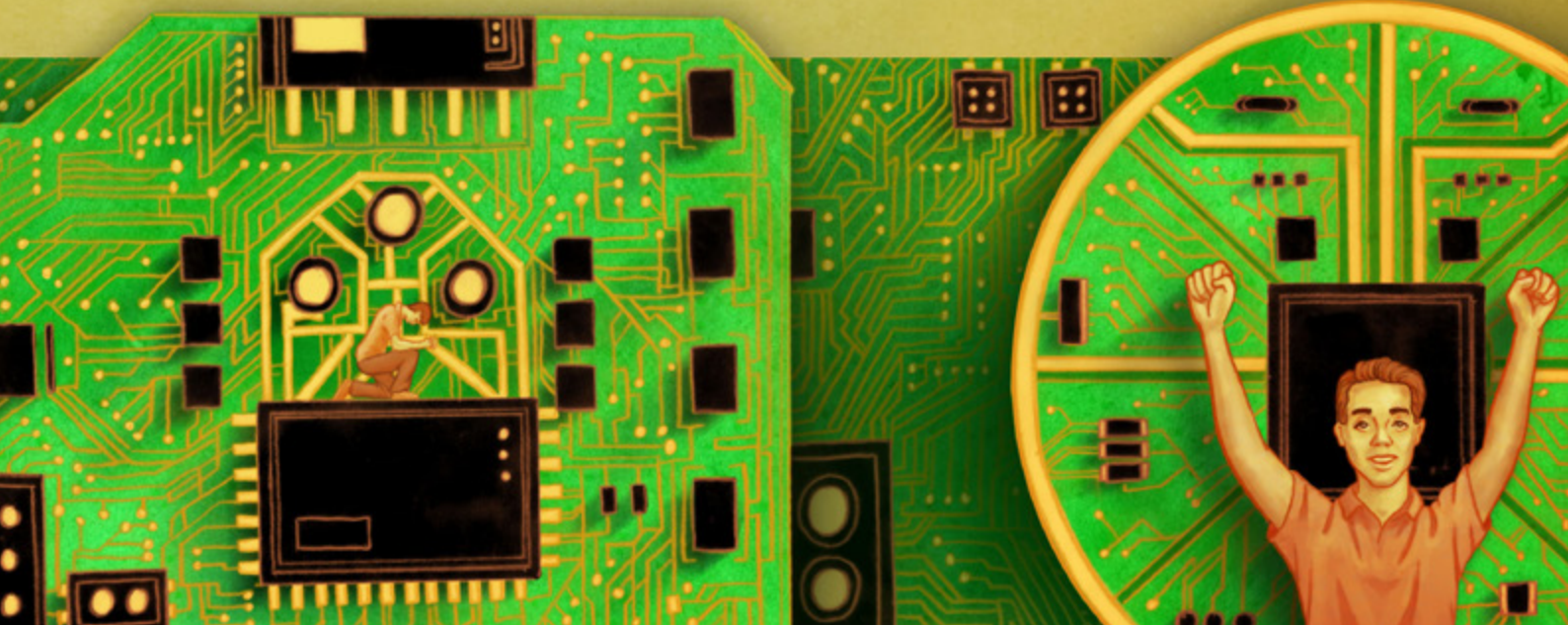
sa akong boss nga usik ra ang among paningkamot. Nananghid ko ug misulod sa banyo. Miluhod ko, nag-ampo sa akong Amahan uban sa dakong dedikasyon. Mibati ko og dili matukib, talagsaong kalig-on. Mihangyo ko Kaniya nga tabangan ko nga maangkon nako ang trabaho tungod kay gikinahanglan nako kini para makabayad ko sa akong pagmisyon.

Migawas ko sa banyo nga nada-sig; apan nianang higayuna, gisarado na sa akong mga assistant ang mga compartment sa circuit ug gihipos na ang mga gamit. Giablihan nako og balik ang makina ug gisusi og maayo ang 15 ka circuit card sa sulod. Akong namatikdan nga ang usa ka simpol (yano) kaayo nga pin kauban sa 4,000 ka mga pin wala makonektar sa card. Akong gikonektar, gitarung, ug gipandar ang makina. Miandar kini! Usa kadto ka milagro.

Usa kadto sa makatandog ug dili makalimtan nga higayon. Gigakos ko sa akong boss, ug ang presidente sa kompanya milamano nako ug gipasi-dunggan ko sa hilabihan.

Nakatrabaho ko sa kompanya hapit duha ka tuig, nagtigom og kwarta nga akong gikinahanglan, ug miadto sa dugay na nakong gihulat nga pagmisyon. Dihang mipasabut ko sa rason sa akong paglarga, nanamilit kanako ang presidente sa kompanya ug miingon, “Kahibalo na ka kon asa ka mobalik human sa imong misyon. Unta daghan ka og kalampusan.”

Kini nga kasinatian nagpakita kanako nga walay imposible sa Dios. Kon dili kita magduhaduha, ang mga milagro ipakita, apan human lamang sa pagsulay sa atong hugot nga pagtuo—bisan sa katapusang gutlo. Oo, ang mga milagro mahitabo gayud. ■
Ang tagsulat nagpuyo sa Aragua, Venezuela.

May Bili ang Pagpaabout

Ni Jessica Larsen

Gibase sa usa ka tinuod nga istorya

Nganong dili man
ko mabunyagan
karon?

“Ang pagpabunyag sama ni Jesus . . . mao gayud ang gusto nakong buhaton” (Children’s Songbook, 104).

“Karon magkat-on kita og bag-kong kanta,” mipahibalo si Sister Reid. “Gitawag kini og ‘Bunyag.’ Ang tanan mopiyong ug maminaw sa musika.”

Mipiyong ko ug mirelaks sa akong gilingkuran. Ang pyanista nagsugod sa pagpatukar og huni nga nindot ug makalipay, sama sa nag-agas nga tubig. Dayon si Sister Reid nagsugod sa pagkanta: *“Didto sa sapa sa Jordan, si Jesus gibunyagan, pinaagi sa pagtuslob ni Juan nga Bautista.”*

Gibati nako ang luha nga midagayday sa akong aping. Gisulayan nako og pahid sa di pa makamatikod si Mama, apan ulahi na. Si Mama ang presidente sa Primary, ug kanunay niyang makita ang tanan. Akong nakita si Mama nga mitan-aw nako ug magulangonog mipahiyom. Nasayud siya nganong naghilak ko.

Human og simba, ang akong gamayng manghud, si Julie, nag-hum sa kanta sa among pagpauli. Nagpabilin kong hilum.

“Ganahan kang magkolor tang duha?” Nangutana si Julie dihang nangabut na mi.

Milingo-lingo ko. “Tingali unya. Duna pa koy unang buhaton.”

Akong nakita si Papa sa sala. Naglingkod siya sa iyang paborito

nga lingkuranan nga may abli nga libro sa iyang paa. Ganahan siyang magbasa samtang sila si Julie, si Mama, ug ako moadto sa simbahan.

Miginhawa ko og lawom. “Pa?” Miingon ko. “Mahimo ba kong magpabunyag?”

Gisira ni Papa ang libro ug iya kong gipalingkod tupad niya.

“Ah, Sadie. Nag-istorya na ta bahin niini. Ang akong tubag dili lang gihapon,” miingon siya.

“Apan ganahan gyud ko!” Miingon ko. “Nag-otso anyos na ko pipila ka bulan ang milabay, ug gihunahuna na nako kini og maayo. Nasayud ko nga ang Simbahan tinuod, ug samtang nagkadugay, mas nagkadako ang akong gusto nga mabunyagan.”

Milingo-lingo si Papa. “Sa akong pagtuo gamay pa kaayo ka nga mohimo nianang dako nga desisyon. Apan kahibalo kang gihigugma ko ikaw.”

“Nahibalo ko,” miingon ko. Nasayud ko nga gusto ni Papa ang pinakamaayo para nako. Wala lang siya magtuo nga andam na ko niini nga pagpili.

Midagan ko sa akong kwarto ug miduko sa akong ulo. Nag-ampo ko og hugot kaysa kaniadto. “Langitnong Amahan, gusto gyud ko nga magpabunyag. Palihug tabangi si Papa nga makasabut.”

Sa una wala ray nahitabo, apan padayon kong nagluhod. Ang huni sa kanta nga “Bunyag” misulod sa akong hunahuna. Pagkataud-taod, wala na kaayo ko maguol. Apan, kalinaw ang akong gibati. Nagsugod ko sa paghunahuna sa tanang butang nga akong mahimo, bisan og dili pa ko mabunyagan.

Makapadayon ra gihapon ko sa pag-ampo ug pag-adto sa Primary. Mahimo ko nga ehemplo ni Julie, ug tingali mohangyo ko ni Mama nga magpuasa para nako sa sunod semana.

Ang malinawon nga pagbati nagpabilin kanako samtang miadto ko alang sa panihapon. Wala ko masayud kon kanus-a, apan ugma damlag mabunyagan ra ko. Ug may bili gayud ang pagpaabut.

Unom ka bulan ang milabay, duha ka adlaw sa wala pa ang iyang ikasiyam nga birthday, ang papa ni Sadie mitugot nga mabunyagan siya. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Texas, USA.

KON KAMO KINAHANGLANG MAGHULAT

- Pagkat-on kutob sa mahimo mahitungod sa ebanghelyo.
- Hunahunaa ang bunyag ug magmaya kon kanus-a ka mahimong bunyagan.
- Pangayo og panalangin sa priesthood kon imong gikinahanglan.
- Hinumdumi, ang Langitnong Amahan ug si Jesus nahigugma kanimo ug maminaw sa imong mga pag-ampo.

Ni Elder
Jeffrey R. Holland

Sa Korum sa
Napulog Duha ka
mga Apostoles

Unsa kaha kon bation nako nga dili sama ka maayo sa angay nakong mamahimo?

Ayaw paghunong.
Pinaagi sa Pag-ula
ni Jesukristo, kita
mahimong molambo.

Si Jesukristo
mopanalangin niadtong
kinsa *gusto* nga molambo
ug kinsa *naningkamot* sa
pagsunod sa mga sugo.
Kanunay kitang
magantihan sa
pagpaningkamot.

Ang tanan mapandol,
apan ang Manluluwas
motabang kaninyo nga
makabangon. Motabang
Siya kaninyo sa paghinulso,
pagtarung sa bisan unsang
angay ninyong tarungon,
ug sa pagpadayon.

Busa padayon sa
paghigugma. Padayon sa
pagpaningkamot. Padayon
sa pagsalig. Padayon
sa pagtuo. Padayon sa
paglambo. Ang langit
moabiba kaninyo
karon, ugma, ug sa
kahangturan.

Gikan sa “Ugma ang
Ginoo Mobuhat og
Katingalahan diha
Kaninyo,” Liahona,
Mayo 2016, 124–127.

Usahay maglagot ko sa akong pamilya. Unsay akong buhaton?

Pag-ampo sa Langitnong Amahan ug mangayo Kaniya sa pagtabang kanimo nga mahimong buotan sa inyong pamilya. Mogakos kanila.

Si Noe F., edad 10, Queensland, Australia

Giulia: Paningkamot nga maghuna-huna sa maanindot nga mga panahon nga ikaw nakig-uban kanila, ug paghuhuna mahitungod niadtong maayo nga mga panahon ug sa unsang paagi ang mga tawo dili hingpit.

Bruna: Bisan kon dili sila moingon “pasayloa ko”, ako mopasaylo kanila.

Sila si Giulia ug Bruna R., edad 13 ug 8, São Paulo, Brazil

Mag-ampo ko, mag-family home evening, ug makig-istorya kanila.

Luisa R., edad 9, Baja California, Mexico

Julia: mahimo ko nga magmabination ngadto sa akong pamilya, ug kon maglagot ko, ako makasulti kanila nga ako nahigugma kanila ug dayon magbinutan. Sundon nako ang Manluluwas ug ipakita kanila ang gugma.

Darrin: Pagmalipayon lang ug pagpakigbahin uban kanila ug pagserbisyo nila.

Julia and Darrin S., nag-edad 8 ug 6, Mexico, USA

Kon ang akong manghud nga babaye makasamok nako, akong hapsayon ang iyang higdaanan o hatagan siya og makaon. Ganahan usab ko nga maghimo og mga kard, maghimo og dugang buluhaton, ug mag-ampo. Akong gibati ang Espiritu nga nagsulti kanako nga ako naghimo sa hustong butang.

Hunter D., edad 9, Tennessee, USA

BAG-ONG PANGUTANA

“Duna koy igsoong lalaki nga naghimo og ngil-ad nga mga pagpili. Unsay akong buhaton?”

Ipadala kanamo ang imong tubag ug litrato sa dili pa ang Abril 15, 2017. Isumiter kini sa Internet sa liahona.lds.org o i-email namo sa liahona@ldschurch.org. (Ibutang ang “Dapit Kapangutanan” diha sa subject line.) Hinumdumi nga ilakip ang pagtugot sa imong ginikanan!

Ang mga tubag gituyo alang sa pagtabang ug panglantaw, dili pamahayag sa doktrina sa Simbahan.

Pagpintal og **GUGMA**

Ni Jill Hacking, New York, USA

NAG-ANAM KALIG-ON

Si Lucy natawo nga adunay sakit nga nakapahimo sa iyang mga kaunuran nga dili maayong molihok. Mag-lisud siya sa pagtulon ug pag-istorya. Mosakay siya og espesyal nga bisikleta ug mag-hike uban sa iyang pamilya sa pagtabang kaniya nga malig-on.

PAGPINTAL

Ang mama ni Lucy usa ka artist. Sa dihang usa pa ka masuso si Lucy, ganahan siyang motan-aw sa iyang mama nga magpintal. Karon ang iyang mama nagtudlo usab kaniya sa pagpintal. Ganahan si Lucy nga mogamit og mga kolor nga nindot tan-awon nga mag-uban, ug mainampingon kaayo siyang magpintal. Gusto niya nga sa umaabut nga adlaw aduna siyay art studio uban sa iyang mama.

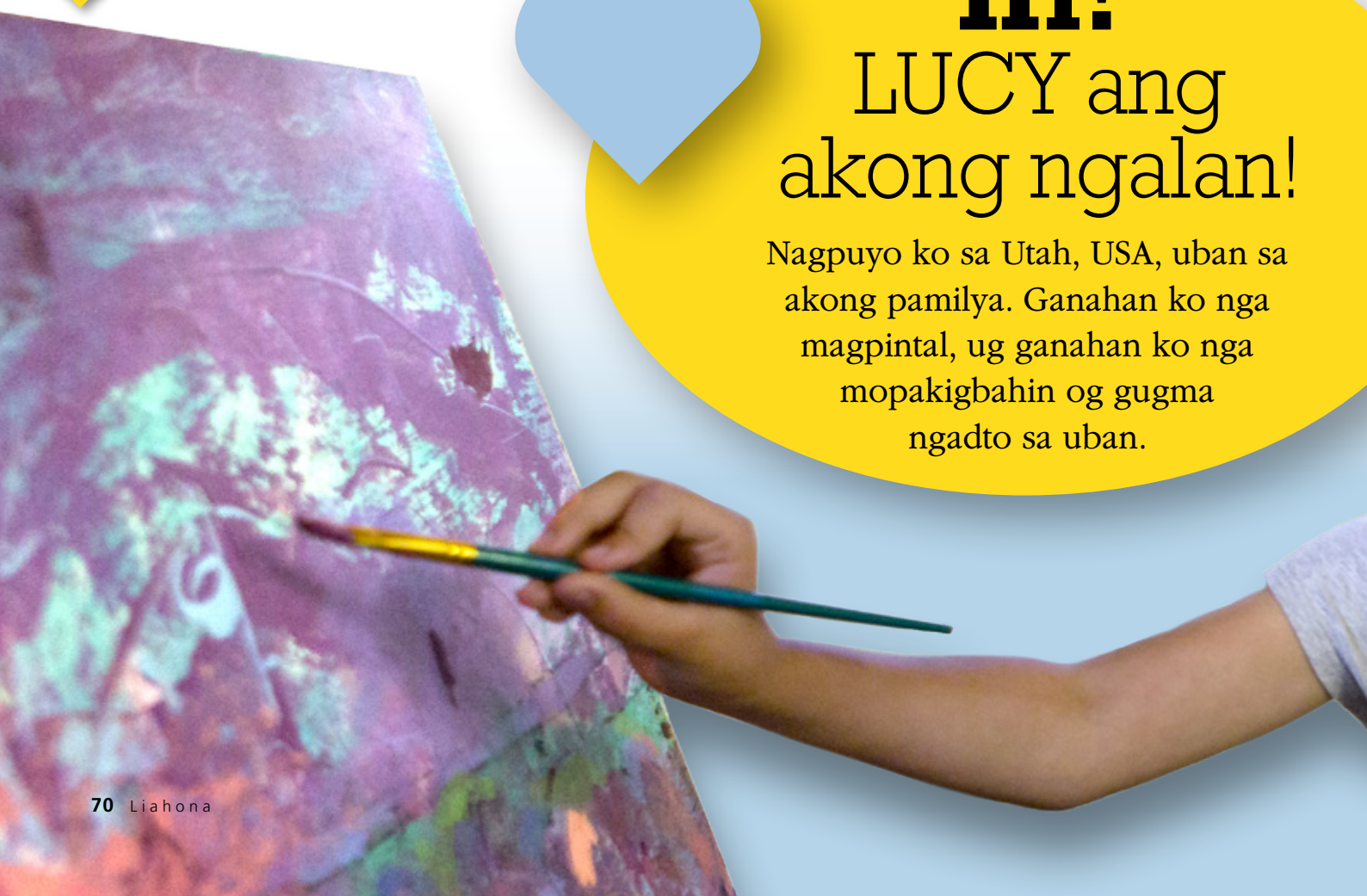
ANG KASINGKASING NI LUCY

Si Lucy ug ang iyang mga magulang nga babaye miapil og contest sa art sa ilang eskwelahan mahitungod sa paghimo sa kalibutan nga mas maayong dapit. Nasayud si Lucy nga gusto niyang mopintal og kasingkasing. Miingon siya, "Ang kalibutan mahimong mas maayong dapit kon aduna kitay gugma sa atong mga kasingkasing."

Hi!

LUCY ang akong ngalan!

Nagpuyo ko sa Utah, USA, uban sa akong pamilya. Ganahan ko nga magpintal, ug ganahan ko nga mopakigbahin og gugma ngadto sa uban.

USA KA MAHIGUGMAON NGA IGSOONG BABAYE

Sa dihang nasayran ni Lucy nga ang iyang painting nakadaog sa contest, giingnan niya ang iyang magulang nga babaye nga si Ruby, "Nindot kaayo ang imoha. Gusto unta nako nga ikaw ang midaog imbis nga ako." Si Lucy dili makatuo dihang iyang nasayran nga midaog usab ang iyang painting sa contest alang sa tibuok Estados Unidos!

USA KA ESPESYAL NGA PAAGI SA PAGPAKIGSULTI

Lisud alang kang Lucy ang pagsulti sa uban kon unsay iyang gibati. Apan gusto niyang motabang sa mga tawo nga mobati nga gihigugma ug malipayon. Ug ang iyang mga painting nakahimo niana!

MGA IDEYA NI LUCY SA PAGPAKITA OG GUGMA

Pagbaton og gugma diha sa imong kasingkasing. Ang gugma makatabang kanimo nga magmalipayon. Pagbinuotan ug mabination ngadto sa uban.

PADAD-I KAMI OG KASINGKASING

Unsaon ninyo sa pagsunod ni Jesus pinaagi sa pagpakita og gugma? Padad-i kami og kasingkasing uban sa inyong istorya ug litrato, uban sa pagtugot sa inyong ginikanan. Ipadala kini sa liahona.lds.org (i-klik ang "Submit an Article") o i-email sa liahona@ldschurch.org.

Usa ka Nindot nga Pagbati

Nakasala si Paulo.

Unsay iyang mahimo?

Ni Jane McBride

Gibase sa usa ka tinuod nga istorya

Pagkahuman og haw-as ni Paulo gikan sa tubig, siya ug si Papa nag-ilis og uga nga mga sinina. Dayon si Papa ug si Lolo ug ang bishop mipandong sa ilang mga kamot sa iyang ulo ug mikumpirmar kaniya. Karon usa na siya ka miyembro sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw

“Nindot kaayo ang ako gibati,” miingon si Paulo. Iyang gihikap ang iyang kasingkasing. “Dinhi.”

Gigakos siya pag-ayo ni Mama. “Tungod kana kay nadawat nimo ang gasa sa Espiritu Santo sa dihang gikumpirmahan ka.”

Mitando si Paulo. Dili siya gusto nga mobuhat og bisan unsa nga makapawagtang nianang nindot nga pagbati.

Apan pagkasunod adlaw, ang iyang manghud nga si Carlo miguba sa iyang dulaan nga eroplano. Nagtigum si Paulo sulod sa usa ka bulan aron mapalit kini!

“Tan-awa unsay imong gibuhat!” Misinggit si Paulo. “Nganong manghilabut man ka sa akong mga butang?”

“Pasayloa ko,” miingon si Carlo. Mga luha midagayday sa iyang aping. “Tingali mahimo pa nato ning ayuhon.”

“Dili na ni maparehas sa una!”

Midagan si Carlo gikan sa kwarto nga naghilak.

Lain ang gibati ni Paulo. Nasayud siya nga si Jesus dili mosinggit o masuko. Mobati pa kaha siya pag-usab og sama niadtong iyang gibati human sa iyang bunyag?

“Misaad ko nga maningkamot ko nga mahisama ni Jesus,” iyang giingnan si Mama, nga nagkurog ang iyang tingog. “Apan nakasala na dayon ko.”

“Aduna kay nabuhat nga sayop,” hinay nga miingon si Mama. “Apan si Jesus mihatag kanato og paagi nga mabaturan nato pag-usab ang Espiritu Santo human kita makasala.”

Nasayud na si Paulo unsay iyang isulti. “Nakahi-balo ko. Paghinulsol. Kinahanglang mangayo ko og pasaylo.”

Mitando si mama. “Dayon kon moambit ka sa sakrament, imong mabag-o ang saad nga imong gihimo sa pagsunod ni Jesus. Ug mamahimo kang sama ka

limpyo niadtong pagkahuman nimo nga nabunyagan ug nakumpirmahan.”

Gipangita ni Paulo si Carlo. “Pasayloa ko nga gisinggitan tika,” miingon siya. “Ayuhon natong duha ang eroplano.”

Mipahiyom si Carlo, ug gibati ni Paulo nga daw iyang gibuhat ang unsay buhaton ni Jesus. Sa dihang nag-ampo siya nianang gabhiona, mihangyo siya sa Langitnong Amahan nga pasayloon siya ug tabangan siya nga mas buotan ngadto ni Carlo. Usa ka hilum nga kalinaw misulod sa iyang kasingkasing.

Nianang Dominggo sa simbahan, gihatagan ni Paulo og maayong pagtagad ang mga pag-ampo sa sakrament. Naminaw siya og maayo sa mga pulong. Sa dihang mikuha siya sa pan ug tubig, iyang gibati ang gugma sa Langitnong Amahan alang kaniya. Sakto si Mama. Kad-tong nindot nga pagbati mibalik! ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Colorado, USA.

- Kon bag-o pa ang mga eroplano, sinaw ug hayag ang mga pako niini. Ang hangin nga nag-haguros sa mga pako maoy nakahimo sa eroplano nga magpabilin sa kahanginan.
- Kon ang yelo ug snow mamilit sa mga pako, dili hapsay ang paghaguros sa hangin ngadto niini. Dayon dili luwas nga maglupad ang eroplano.
- Sa dili pa molupad ang eroplano, ang mga tawo mogamit og dagko nga mga hose aron pasiritan ang mga pako ug mahimo kini nga sinaw ug hayag pag-usab.
- Dayon ang eroplano makalupad na og maayo sama niadtong bag-o pa kini!

IPABILIN NGA SINAW ANG IMONG MGA PAKO!

- Dihang gibunyagan kita, wala kitay sala ug gihatagan kita sa gasa sa Espiritu Santo sa pagtabang kanato nga makat-on ug molambo.
- Kon mohimo kita og sayop nga mga pagpili, mas lisud nga mobati sa Espiritu Santo.
- Kon maghinulsol ug mag-ampo kita alang sa panabang, ang Langitnong Amahan mopasaylo kanato. Ang atong mga sala kuhaon. Ang Espiritu Santo makauban kanato.
- Tungod sa Pag-ula sa Manluluwas, makahimo kita sa paghinulsol kada adlaw! Sa Dominggo, ang sakrament makatabang kanato nga malimpyo, mahinumdom ni Jesus, ug makabaton og malipayon, bag-ong sinugdanan.

Ni Elder
Kim B. Clark
Sa Seventy

Pagkakita sa Propeta sa Dios

Sa dihang 11 anyos pa ko, mitabang ko sa akong Sward pagtukod og bag-o nga building sa Simbahan. Ang mga miyembro mitabang sa pagtukod niini niadtong mga panahona—pagpanglansang, pagpamintal, ug pagbuhat sa tanan nga matang sa mga butang.

Sa dihang nakadungog ko nga si Presidente David O. McKay (1873–1970) mopahinungod sa building, gusto kaayo ko nga makaadto. Ang akong mga ginikanan miingon nga ako makaadto. Miadto kog sayo ug milingkod sa atubangan nga lingkuranan.

Nakahinumdom ko nga nakakita ni Presidente McKay sa duol. Nakakita ko sa iyang pagbarug, sa unsang paagi siya nakigsulti sa mga tawo, kon giunsa niya pagtratar ang mga tawo. Duna siyay hayag nga blue nga mga mata ug puti nga buhok. Siya *tan-awon* sama sa usa ka propeta. Sa dihang nakadungog ko niya nga misulti ug pagpahinungod nga pag-ampo, ako nasayud sa akong kasingkasing nga kini mao ang propeta sa Dios.

Ako adunay usa ka gamhanan nga espirituhanong impresyon gikan sa Langitnong Amahan: “Kini ang Akong propeta.” Ang Langitnong Amahan nagsulti kanako pinaagi sa Espiritu Santo nga si Presidente McKay *Iyang* propeta.

Sa dihang nasayud ko nga si Presidente McKay propeta sa Dios, ako nasayud nga ang Simbahan tinuod ug si Joseph Smith usa ka propeta. Nasayud ako nga ang Basahon ni Mormon ug ang Pagpahiuli sa ebanghelyo tinuod. Nasayud usab ako nga ang tanan nga mga propeta, gikan kang Joseph Smith hangtud ni David O. McKay, mga propeta usab sa Dios.

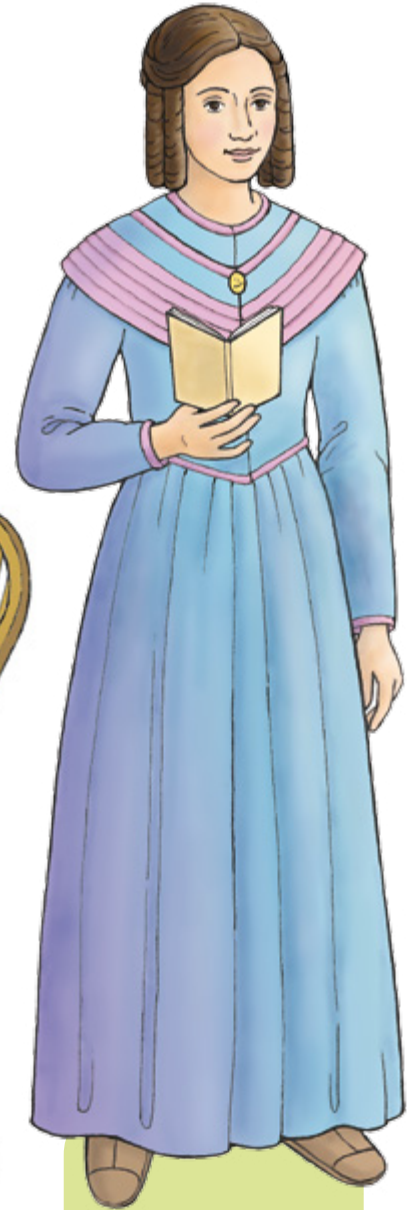
Karon kada higayon nga dunay tawgon nga bagong propeta, aduna ako nianang samang panghimatuod nga moabut: “Kini ang Akong propeta.” Kining tanan nagsugod sa dihang bata pa ko. ■

Si Presidente David O. McKay mao ang ikasiyam nga Presidente sa Simbahan ug mialagad gikan sa 1951 hangtud 1970.

Ang Simbahan Naorganisar

*Gamita kini nga mga tawo sa pagpakigbahin
og mga istorya sa kasaysayan sa Simbahan!*

Emma Smith

Human nahubad ang Basahon ni Mormon, gimantala kini isip usa ka basahon sa kasulatan. Paglabay sa usa ka bulan, ang unang opisyal nga miting sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw gipahigayon sa usa ka balay sa umahan. Mga 60 ka tawo ang miabut. Si Joseph Smith ug Oliver Cowdery mipanalangin ug mipaambit sa sakrament. Ang Simbahan ni Jesukristo sa katapusan naorganisar dinhi sa yuta pag-usab! Pipila ka mga bulan ang milabay, ang Ginoo mihangyo kang Emma Smith, ang asawa ni Joseph, sa pagkolekta og mga himno nga kantahon sa mga Santos sa ilang mga miting sa Simbahan.

Si Jesus Gibunyagan

Ni Kim Webb Reid, Utah, USA

Si Juan Bautista usa ka bantugan nga propeta. Iyang gitudloan ang mga tawo sa paghinulsol. Dayon siya mibunyag kanila.

Usa ka adlaw si Juan nagbunyag sa mga tawo sa suba sa Jordan. Si Jesus miabut ug mihangyo nga magpabunyag siya kang Juan. Si Juan nasayud nga si Jesus walay bisan unsa nga sala. Ngano nga gusto ni Jesus nga mabunyagan?

Miingon si Jesus
nga kinahanglan
Siyang motuman sa
tanang mga sugo.
Ang pagpabunyag
usa ka sugo.

Human gibunyagan ni Juan si Jesus, usa ka salampati miabut sa pagpakita nga ang Espiritu Santo tua didto. Ang tingog sa Langitnong Amahan nadungog gikan sa langit nga nag-ingon, “Kini ang akong hinigugmang Anak, kinsa ako nahimuot” (Mateo 3:17).

Makasunod kita sa mga sugo ug makapili nga magpabunyag, sama ni Jesus. Dayon mahimo kitang kumpirmahan ug makadawat usab sa gasa Espiritu Santo. ■

Mapasalamaton Ako sa Akong Lawas

**Ni Presidente
David O. McKay
(1873–1970)**

Ikasiyam nga
Presidente sa Simbahan

USA KA LEKSYON GIKAN NI DANDY

*Sama sa ubang batan-ong mga tawo,
ang akong kabayo nga si Dandy
molugnot kon higtan.*

Nakabaton ko makausa ug malipayon kaayong mibansay sa [usa ka maayong liwat nga nati nga ginganlan og Dandy]. Kini adunay maayong barug, limpyo, nindot og mata, maayong pagkabalanse, ug sa kinatibuk-an, usa ka pinili nga [hayop]. Kon may mokabayo monunot ra kini, masulundon kaayo, ug mauyon-uyonon nga pagkakabayo. Kini ug ang akong iro, nga si Scotty tinuod nga mga kauban. Ganahan ko sa paagi nga siya moadto ngadto sa usa ka butang nga gikahad-lokan niini. Kini adunay pagsalig nga kon buhaton niini ang akong mando, dili kini maangol.

Apan si Dandy molugnot kon higtan. Maglangas kini kon ihigut ug kitkiton ang ang pisi hangtd makabuhi kini. Dili man kini molayas; apan gusto lang kini nga mahimong gawas-non. Naghunahuna nga mao usab ang gibati sa ubang kabayo, mopadayon kini sa pagbadbad sa mga pisi sa uban. Dili kini ganahan nga matanggong sa turil diha sa katugwayanan, ug kon siya makakita og koral nga gialambre lang, maampingon niya

kining itulod sa iyang tiil hangtud nga makagawas. Pipila ka higayon nga ang akong mga silingan mabination ra usab nga mopabalik niini sa nataran. Nakat-on pa gani kini sa pag-abli sa ganghaan. Bisan tuod [kanunay kining makaguba] makasaput ug usahay gasto kaayo, nakadayeg ko sa kalantip ug kaigmat niini.

Apan ang iyang kakuryuso ug tinguha sa pagsuhid sa kasilinganan ang nagdala niini ug kanako ngadto sa kasamok. Kausa diha sa highway nadasmagan kini og sakyanan, nga ang resulta nadaot ang makina, nadaot ang kabayo, ug gamay, bisan og dili grabi, naangol ang drayber.

Pagkaayo gikan niana, ug ganado gihapon kining molaag, gilibut niini ang tibuok utlanan. Iyang nakaplagan

ang mga ganghaan nga gialambrian. Mao nga taud-taud kaming nagtuo nga nasiguro ang pagkabutang ni Dandy sa kasagbutan.

Usa ka adlaw, hinoon, usa ka tawo nga mibiya sa ganghaan wala maa-lambri. Nakamatngon niini, naablihan kini ni Dandy, midala og [laing kaba-yo] uban kaniya, ug ang duha mibisita sa umahan sa silingan. Miadto sila sa usa ka karaan nga balay nga gihimong kamalig. Ang kakuryuso ni Dandy miaghat niya sa pag-abli sa pultahan. Sumala sa iyang gihunahuna, dihay usa ka sako sa lugas. Pagkaanindot sa nakit-an! Oo, ug pagkadakong trahedya! Ang lugas gibutangan og hilo ipaon sa mga ilaga! Pipila ka minuto si Dandy ug ang iyang kauban mibati na og panagsa nga mga kasakit, ug wala madugay nangamatay.

Kadaghanan sa mga kabatan-onan susama ni Dandy! Dili sila mga dautan; Dili gani tuyo nila nga mohimo og sayop; apan dili sila maghunahuna, puno sila sa kalagsik; puno sila sa kakuryuso, ug gusto nilang dunay mabuhat. Sila usab [dili mahimutang] ubos sa pagpugong, apan kon sila himoon nga ma-busy, magiyahan sa hustong paagi, pamatud-an nila nga sila masulundon ug angayan; kon pasagdaan nga maglatagaw nga walay maggiya, silang tanan usab kanunayng molapas sa mga baruganan nga matarung, nga kasagaran modala kanila sa kadautan, kadaut, ug gani kamatayon. ■

Gikan sa Conference Report, sa Okt. 1968, 87; ang punctuation ug capitalization gi-moderno.

**ANG PAGPABANGON SA ANAK NGA BABAYE NI JAIRO,
PINAAGI NI JEREMY WINBORG**

*"Iyang . . . gigunitan siya diha sa kamot ug iyang gisangpit nga
nag-ingon, Inday, bumangon ka" (Lucas 8:54).*

Anaa Usab Niini nga Isyu

PARA SA MGA YOUNG ADULT

Pagkinabuhi nga Panig-ingnan sa mga Magtutuo

Unsaon nato nga mahimong lig-on sa ebanghelyo ug motudlo sa uban sa kamatuoran nga dili makahimo og panagbingkil ug kasuko?

p.44

PARA SA MGA KABATAN-ONAN

p.50

7 KA MGA BUTANG NGA ATONG GIKAHADLOKAN MAHITUNGOD SA PAGHINULSOL—UG NGANONG DILI KITA ANGAYNG MAHADLOK

Ayaw tuguti ang kahadlok nga mopugong kaninyo sa pagsinati sa kalinaw ug kalipay sa paghinulsol ug pagpasaylo.

PARA SA MGA BATA

Usa ka Nindot nga Pagbati

Unsay mahitabo kon ikaw magbuhat og sayop human ikaw mabunyagi? Unsaon nimo sa pag-angkon og balik nianang nindot nga pagbati?

p.72

ANG SIMBAHAN NI
JESUKRISTO
SA MGA SANTOS
SA ULAHING MGA ADLAW